TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 20 (1215) 1973 GEGUŽĖS - MAY 17 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Sportinė išvyka Europon

BRONIUS KETURAKIS

Aplaužytas ir spragom pažymėtas kelias nūdien pastebimas daugelyje socialinio gyvenimo apraiškų. Nužmogintoji mintis ir skurdus idėjinis visų blogybių svarstymas nustumia teisinius, moralinius ir etinius pamatus nuošalėn. Sportinio gyvenimo kilimas varžybine linkme irgi susiduria su eile sunkumų, kurių išsprendimas nėra lengvas. Gyvenimo negerovės su aibe nukrypimų prasiveržia ir į sportuojantį jaunimą bei paskiras vadovaujančias pozicijas. Tačiau varžybinis elementas, kuris yra veiksmingiausias rodiklis ir skatintojas siekti geresnių rezultatų, liko ir liks gyvuoju šaltiniu sportinio bendravimo eigoje. Nežiūrint kokius idėjinius, politinius ar materialinius tikslus rungtyninis pradas beturėtų, jį saisto tarptautinių sporto organizacijų nustatytos visiems bendros taisyklės.

Lietuvai, kaip pavėrgtam ir okupuotam kraštui, nėra galimybės valstybiniu ar tautiniu mastu rungtyniauti ir ypač dalyvauti olimpiadose. Mūsų kraštas turi keliolika pasaulinio masto sportininkų, bet jų nerandame Lietuvos vardu pažymėtų. Visdėlto Lietuvos sportininkų, mūsų garbingos didvyrių tautos sūnų ir dukterų, laimėjimai pralaužia visas uždangas ir kaupia gražų indėlį sportinėn pažangon. Tokiose aplinkybėse dabartinės mūsų pastangos, skirtos krepšininkų ir tinklininkių išvykai į Europą, turi būti pilnai ir džiaugsmingai remiamos visos išeivijos. Iškilieji lietuviai krepšininkai iš visos Š. Amerikos, kurių vardai ir pavardės skamba universitetų ar kolegijų rinktinėse, krepšinio autoritetų teigimu, gali drąsiai varžytis išvykos kraštuose su geriausiomis komandomis. Kai pavergtos Lietuvos sportiniai vienetai ir rinktinės negali prasiveržti į Vakarų pasaulį, įsijungti į tarptautines sportines organizacijas, ši pareiga tenka mūsiškių sportininkų išvykai Europon. Žmogiškoje prigimtyje yra įdiegtas Kūrėjo akstinas veržtis pirmyn ir tobulėti, kad visais požymiais sėkmingai galėtume klestėti ir palikti kilnios tautos pėdsakus istorijai.

★ ★ ★

Už varžybinį pasiruošimą atsakingas personalas deda visas pastangas, kad mūsų sporto atstovai išvykos žaidynių eigoje būtų gryni Lietuvos sportinio elito nariai, taurūs ir garbingi kilnių olimpinių tradicijų saugotojai. Akylumu ir tėvišku kietumu rinktinių sudaryme vadovavosi išvykai remti komitetas, atsižvelgdamas į kandidatų lietuviškumą, sveikos sportinės linkmės nuovoką bei visos mūsų išvykos gilesnį tikslą. Komitetas ir tiesioginiai komandų vadovai turi būti apdairūs, jausti dabartinį mūsų sportinės veiklos pulsą ir stengtis parodyti tarptautinėje plotmėje šeimų lietuvių sportinio subrendimo laipsnį. Šis uždavinys yra tikrai plačių ir vertingų varsnų, apgaubtas mūsų buvusių didžiųjų Europos krepšinio pergalių skraiste. Jeigu jį sėkmingai įvykdysime, pasižymėdami žaidimų korektiškumu, tai Š. Amerikos lietuvių krepšinio garsas Europoje turės didelę įtaką krepšininkų prieaugliui brandinti išeivijoj, o taip pat ir Lietuvos jauniesiems krepšininkams, kurie, kaip tenka girdėti, sėkmingai veržiasi pirmyn ir kietai kovoja baigminiame rate.

Šioje svarbioje išvykoje turime išsaugoti sportinę linkmę olimpinių nuostatų dvasioje, neužmiršdami ir tiesioginių tautinių įsipareigojimų, kad mūsiškės išvykos dalyvių rungtynės Europos kraštuose taptų dvigubu laimėjimu: aiškiu įrodymu lietuvių išeivijos sportinio iškilumo krepšinyje ir sveiku, skatinančiu sportuojančio jaunimo akstinu bendroje plotmėje. Tuo keliu vykdydami paruošiamuosius darbus, galime būti tikri savo užsibrėžtų tikslų vertingumu. Plačioji visuomenė ir mūsų spauda gražias pastangas turi šiltai paremti.

KANADOS ĮVYKIAI

REIKALAUJA KAINŲ KONTROLĖS

Kelias dienas trukusius ginčus federaciniame parlamente sukėlė Kanados statistikos duomenys apie gaminių pabrangimą balandžio mėnesį. Maisto gaminiai pabrango net 2,6%, kai tuo tarpu 1971 ir 1972 m. balandy jų kainos tepakilo 0,8%. Jeigu maisto pabrangimas augs tokiu nuošimčiu ištisus metus, tai iki sekančio balandžio jo gaminių kainos padidės visu trečdaliu. Per pastaruosius 12 mėnesių maisto gaminių bendras pabrangimas siekia 13,3%. Jautiena pabrango 16%, vištiena — 26%, kiauliena — net 30%. Nemažu nuošimčiu kyla ir pramonės gaminių kainos. R. Stanfieldo vadovaujama konservatorių partija infliacijai sustabdyti pasiūlė tuojau pat užšaldyti kainas ir atlyginimus, o vėliau įvesti kainų bei atlyginimų kontrolę. Šią mintį jau kelintą kartą atmetė finansų ministeris J. Turner kaip neįgyvendinamą. NDP socialistų vadas D. Lewis, atrodo, pritartų kainų kontrolei, bet nenori atlyginimų kontrolės, nes jo partiją finansiškai remia darbo unijos, kovojančios už nuolatinį ir kartais net besaikį atlyginimų didinimą savo nariams. Spaudoje pasigirsta balsų, kad kainų ir atlyginimų kontrolė gali tapti pagrindiniu klausimu sekančiuose federacinio parlamento rinkimuose.

Prieš dvejus metus Otavoje buvo sudaryta speciali planuotojų grupė Kanados saugumo reikalams, bet jos galia nėra tinkamai išryškinta. Svarstant jos darbo gaires, iškilo labai nemalonus ir skandalu kvepiantis incidentas. Pasirodo, du Sovietų Sąjungos ambasados pareigūnai, nuėję į federacinio parlamento pastato rytinę dalį, palauké, kol nuo jų nusisuks sargybinis, ir užlipo į II augštą, kur yra saugomi visų Kanados ambasadų pranešimai. Sekretorę jiedu paprašė atnešti pranešimus iš Maskvos. Ji jų prašymą patenkino, net nepareikalavusi jokio tarnybinių pareigų įrodymo. Rusai dvi valandas ramiausiai studijavo Kanados ambasados pranešimus iš Maskvos ir, padėkoję paslaugiai sekretorei, grįžo savo ambasadon.

Ontario Gydytojų Draugija buvo užsakiusi $200.000 kainavusią studiją, nagrinėjančią gydytojų problemas bei jų santykius su pacientais. Studijos paruošimui vadovavo pensijon išėjęs Toronto Simpsons - Sears prekybos bendrovės viceprez. E. Pickering. Studija konstatuoja blogėjančius gydytojų ir pacientu santykius, didėjančias bylas už gydyme bei operacijose padarytas klaidas. Jos autoriai siūlo gydytojų draugijai paskelbti paciento teisių įstatymą, užtikrinantį vienodą dėmesį visiems pacientams, nepaisant jų turto, lyties, amžiaus, gyvenamosios vietovės ir etninės kilmės. Pacientui turi būti suteikta teisė žinoti, kaip jis yra gydomas, kokie prirašomi vaistai, kokios gali būti jų šalutinės pasekmės, kiek gydytojas ima už savo paslaugas ir kiek jos jam kainuoja. Pacientui taipgi turi būti leista gydytojo sprendimą pasitikrinti pas kita gydytoją ir gauti skubią pagalba staigaus susirgimo ar nelaimės atvejais. Pasak studijos autorių, gydytojai dabar yra perdaug atitrūke nuo pacientų, vaidina beveik dievus, užsidarę siaurame savo ratelyje.

Automobilių draudos bendrovės šią vasarą planuoja 8-15% pabranginti draudą. Paskutinį kartą draudos įmokos buvo padidintos 1972 m. sausio 1 d. maždaug 4,8%. Toronto mieste draudos pabranginimas tada siekė 10%. Spėjama, jog ir šį kartą torontiečiai susilauks 15% pabranginimo, didžiausio visoje Ontario provincijoje.

Kanados federacinės vyriausybės sveikatos ir gerovės ministeris pranešė, kad fiziniam lavinimui bei sportui paskirta 25 mil. dolerių vietoje iki šiol skiriamų 8 mil. Tuo norima jaunimą nukreipti nuo narkotikų, alkoholio ir pan. Sveikatingumui išlaikyti neužtenka vien gydytojų. Pasigirsta balsų, kad vyriausybė daugiau susirūpintų jaunimo auklėjimu viešose mokyklose. Tada nereikėtų švaistyti mokesčių mokėtojų pinigu visokiai propagandai ar pagalbiniam medicinos personalui.

ROMAS KALANTA

KAS GALĖJO tikėtis, kad Pilėnų kunigaikščio Margirio 1336 m. liepsna atgis ir prasiverš 1972 m. gegužės 14 d. Kauno miesto sode, kur savo gyvybę už Lietuvos laisvę paaukojo devyniolikametis jaunuolis Romas Kalanta? Abu tragiškus įvykius jungia ta pati tėvynės meilės gija, nors Lietuvos istorijoj juos skiria 636 metai.

Kunigaikštis Margiris tada didvyriškai gynė savo pilį nuo kryžiuočių ordino ir, matydamas neišvengiamą pralaimėjimą, įsakė sukurti laužą pilies kieme. Jos gynėjai bei jų šeimos, nenorėdami vergauti vokiečiams, pasirinko mirtį laužo liepsnose. Moterys ir vaikai buvo nudurti ir įmesti laužan, o kariai patys atsuko ginklą prieš save. Kai vokiečiai įsiveržė degančion pilin, jų laukė kraupi tyla ir apdegusių lavonų nemalonus kvapas.

R. Kalanta pasirinko žymiai skaudesnę mirtį, gyvas apsipildamas benzinu ir pats įžiebdamas degtuką. Jam teko patirti nežmoniškas kančias, nes mirė tik po 12 valandų ligoninėje. Galimas dalykas šiai aukai už Lietuvos laisvę jį paskatino Prahos studento Jan Palacho pavyzdys, nukreiptas prieš tą patį okupantą — Sovietų Sąjungą. O gal aukos mintį sukėlė Vytauto Klovos opera "P i l ė n a i", atskleidžianti protėvių didvyriškumą?

Vigando Marburgiečio kronikoje sakoma, kad kryžiuočiai sukrėsti grįžo iš Pilėnų, jausdami ne laimėjimą, bet pralaimėjimą. Panašaus sukrėtimo susilaukė ir Sovietų Sąjunga bei vilniškė kompartija dėl R. Kalantos gyvybės aukos. Sovietinio komunizmo sistemoj gimusio ir augusio jaunuolio mirtis už Lietuvos laisvę įrodė kompartijos ideologams, kad jų žodžiai atšoka nuo lietuvio širdies, kaip žirniai, mesti į sieną. Dar labiau juos sukrėtė gegužės 18-19 d. d. įvykusios jaunimo demonstracijos Kauno gatvėse, nes jų dalyviai taip pat reikalavo laisvės Lietuvai ir netgi nepabūgo susikirsti su rusų kariuomenės daliniais, užrūstinti slapto R. Kalantos palaidojimo.

R. Kalantos gyvybės auka ir jaunimo riaušės neatnešė Lietuvai laisvės, bet plačiai nuskambėjo po visą pasaulį, primindamos mūsų tautai padarytą didžiulę skriaudą ir žadindamos išsilaisvinimo viltį. Išeivijos lietuviams paaiškėjo, kad tauta sunkiose vergijos sąlygose yra išsaugojusi savo lietuvišką širdį ir ryžtą, kad ne mes, o ji šiandien yra pirmose fronto linijose ir kad jos auka didesnė už mūsų. Ji įpareigoja mus užmiršti tarpusavio nesutarimus ir bendromis jėgomis skelbti visam pasauliui R. Kalantos bei kitų jaunuolių Kaune aidėjusį šūkį: "Laisvę Lietuvai!" Geriausią progą sudaro VLIKo paskelbta Romo Kalantos savaitė pirmųjų mirties metinių proga gegužės 14-21 d.d.

Lankėsi kankinys kardinolas

Tūkstantinė ukrainiečių minia gegužės 5 d. vakarą Toronto Malton aerodrome sutiko kardinolą Josyf Slipyj, Kievo ir Haličo metropolitą, vyriausiąjį ukrainiečių katalikų arkivyskupą. Jis yra sovietų koncentracinių stovyklų kankinys, kalintas 18 metų Vorkutoj, Mordovijoj bei kitose vietovėse. Kompartija jį gundė laisvės pažadu, reikalaudama atsisakyti tikėjimo ir išsižadėti popiežiaus, bet neįstengė palaužti. 1963 m. jį išlaisvino ir užsienin išleido N. Chruščiovas popiežiaus Jono XXIII pastangų dėka. Vatikanui buvo pastatyta sąlyga uždrausti seneliui kardinolui skelbti savo pergyvenimus kalėjimuose ir koncentracinėse stovyklose. N. Chruščiovas tikėjo, kad kardinolas J. Slipyj ilgai negyvens, bet 81 metų amžiaus Sibiro kankinys ir šiandien tebėra gyvas, o pats Chruščiovas — jau seniai po žeme. Kanadoj kardinolas J. Slipyj lankosi antrą kartą ir Torontan atskrido iš Winnipego. Grįždamas Romon iš eucharistinio kongreso Australijoj, jis savo vizitą buvo pradėjęs Vankuveriu.

Įspūdingos pamaldos

Gegužės 6, sekmadienį, 3 v. p.p., kardinolas J. Slipyj su visais Kanados ukrainiečiais vyskupais koncelebravo Mišias Toronto Maple Leaf Gardens arenoje, kur buvo susirinkę apie 8.000 ukrainiečių. Buvo tiesiog jaudinantis vaizdas, kai senelis Sibiro kankinys, apsivilkęs patriarchiniais Kievo metropolito rūbais, apsuptas būrio vyskupų, tvirtu žingsniu ėjo aplink altorių ir smilkė Dieviškąją Auką bei laimino savo tikinčiuosius, kurių didelė dalis šluostėsi ašarotas akis.

Aštuonių tūkstančių minia tame tvirtame Sibiro kančių užgrūdintame senelyje tarsi įžiūrėjo visą pavergtą ir pogrindin suvarytą Ukrainos Katalikų Bendriją, kurios neužstoja net ir popiežius, siekdamas geresnių santykių su sovietais. Kardinolo stiprus balsas skambėjo sporto arenoje kaip Senojo Testamento pranašo, skelbiančio savo tautai išvadavimą. Aplink altorių sustatytos ikonos kiekvienam ukrainiečiui priminė gimtąjį ar jo tėvų kraštą, pavergėjų uždarytas katalikiškąsias šventoves. (Oficialiai Sovietų Sąjungoje Ukrainiečiu Katalikų Bendrija yra panaikinta, o tikintieji prijungti prie Rusų Ortodoksų Bendrijos).

Spaudos konferencija

Po pamaldų kardinolas J. Slipyj turėjo spaudos konferenciją, kurioje buvo nušviesta dabartinė Katalikų Bendrijos būklė Ukrainoje ir ukrainiečių katalikų keliamas savojo patriarchato klausimas. Ukrainiečių Katalikų Bendrija Sovietų Sąjungoje, nors ir uždrausta, esanti labai gyva ir auganti. Nei vyskupų, nei kunigų skaičius neskelbiamas, bet jie yra slaptai šventinami bei konsekruojami ir darbuojasi tikinčiųjų tarpe. Patriarchatas esąs labai opus klausimas ukrainiečiams katalikams, nes jie nenori ateityje, jei ortodoksai susijungtų su katalikais, būti priskirti prie Maskvos patriarchato, kuris per visą savo gyvavimo istoriją yra daugiau darbavęsis ir dabar darbuojasi rusų imperialistinei politikai nei religijai.

Koncertas kardinolui

Temstant toje pačioje Maple Leaf Gardens arenoje įvyko koncertas kardinolui J. Slipyj pagerbti. Oficialioji dalis buvo pradėta ukrainiečių centrinių organizacijų vadovų sveikinimais. Į sveikintojų eiles įsijungė ir Kanados ministeris daugiakultūriškumo reikalams dr. S. Haidasz, senatorius P. Yuzik, Ontario valdžios vardu kalbėjęs ministeris J. Yaremko.

Dainų programą atliko Šv. Nikalojaus mokyklos mergaičių choras "Vesniwka", vyrų choras "Prometheus" ir mišrus choras "Dibrova". Didžiausio dėmesio susilaukė vyrų choro "Prometheus" sudainuotas kompoz. A. Turenko "Kalinys", kuris, atrodo, yra skirtas kardinolui. Ukrainos tautinių šokių skerspjūvį nuo Karpatų iki Juodosios jūros ir šiaurės pateikė Toronto ansamblis "Verchovyntsi" ir St. St. Catharines ansamblis "Dunaj". Keletą pavasario šokių atliko ukrainiečių jaunimo organizacijos SUM mergaitės, užpildžiusios visą arenos aikštę, pritariant "Dibrovos" ir "Wesniwkos" choams. Kiekviena jaunimo organizacija kardinolui J. Slipyj įteikė dovanas. Koncertas užbaigtas pučiamųjų orkestro "Baturyn" maršais ir ukrainietiškų dainų pyne.

Po to prabilo pats kardinolas J. Slipyj. Keletą sakinių jis tarė angliškai, pabrėždamas, kad Ukraina yra pavergta, bet Dievo apvaizda leido dideliam ukrainiečių skaičiui rasti prieglaudą svetingoje Kanadoje. Jų pareiga — nuolat priminti pasauliui tėvų kraštui daromą neteisybę. Toliau jis kalbėjo ukrainietiškai, dažnai pertraukiamas šauksmu bei plojimų, ir susilaukė ilgai trukusių ovacijų kalbos užbaigoje. Baigminį žodį tarė Toronto ukrainiečių vysk. I. Borecky. Iškilmė baigta orkestro sugrota giesme "Didysis Dieve, Visagalis Kūrėjau".

Kun. J. Stš.

Pasaulio įvykiai

TRIS VALANDAS TRUKUSIU KARINIU PARADU JERUZALĖJE IZRAELIS paminėjo savo valstybės 25 metų sukaktį. Garbės tribūnoje buvo Izraelio respublikos įsteigėjas ir jos pirmasis premjeras D. Ben Gurionas. Paradui buvo pasirinktos ir Jordanijai priklausiusios Jeruzalės dalies gatvės, o virš okupuotos Egipto teritorijos praskrido prancūziški "Mirage" ir amerikietiški "Phantom" Izraelio naikintuvai. Paradan buvo įjungta šimtai lėktuvų, tankų, tūkstančiai iki dantų ginkluotų vyrų ir moterų karių. Didžiąją tankų dalį sudarė perdirbti sovietiniai tankai, kuriuos 1967 m. kare paliko besitraukiantys egiptiečiai. Tokio masto paradas susilaukė kaikurių blaiviau galvojančių Izraelio piliečių kritikos, nes jo išlaidos siekė beveik $5 milijonus. Stebėtojai sutinka, kad tokio parado Artimuosiuose Rytuose dar nėra buvę, bet jie taip pat primena, kad kariniams reikalams Izraelis skiria 30% savo biudžeto ir kad jo gyventojai moka augščiausius pasaulyje pajamų mokesčius. Nepaisant milžiniškų išlaidų, Izraelio ateitis nėra užtikrinta. Pats krašto apsaugos ministeris M. Dayanas yra prasitaręs, kad Izraelio karinį pranašumą jis tegali garantuoti iki 1980 m. Modernių ginklų kainos kasmet kyla, jų gamyba brangsta. Arabų kraštai, gaudami vis daugiau pajamų už naftą, lengviau gali atlaikyti ginklavimosi varžybas. Izraeliui yra būtina nuolatinė JAV parama, kuri šiemet jau pradedama mažinti. Arabų kraštai turi tvirtą ir lig šiol dar beveik nepanaudotą ginklą — naftą, kurios vis didesnis trūkumas jaučiamas J. A. V. Pernai amerikiečiai importavo iš Artimųjų Rytų 25% visos Amerikoje suvartotos naftos bei jos gaminių. Atrodo, naftos importą ateityje teks didinti, nes paklausa kas metai auga. Tokiu atveju arabų kraštai gali pradėti spaudimą prez. R. Niksonui, kad jis sumažintų paramą Izraeliui ir priverstų jo vyriausybę sėsti už rimtų taikos derybų stalo, grąžinti Egiptui ir Jordanijai priklausančias žemes.

RATIFIKAVO SUTARTĮ

Bundestagu vadinamas V. Vokietijos parlamentas 269:217 balsų santykiu patvirtino pernai pasirašytą sutartį su R. Vokietija santykiams sunormalinti. Iš tikrųjų ši sutartis oficialiai pripažįsta abi Vokietijas ir palaidoja jų sujungimo mintį, nors kancleris W. Brandtas su tokia sutarties interpretacija ir nenori sutikti. Aštriausiai prieš sutarties ratifikavimą pasisakė krikščionių demokratų Bavarijos sparno vadas F. J. Straussas. Opoziciją visiškai suskaldė kanclerio W. Brandto koalicinės socialistų ir liberalų vyriausybės pasiūlymas įstoti į Jungtines Tautas kartu su R. Vokietija. Krikščionių demokratų vadas R. Barzel, matydamas skilimą šiuo klausimu savo partijoje, paskelbė atsistatydinimą. Vado pareigas jis žada eiti tik laikinai. Tačiau ir R. Barzelio atsistatydinimas nesustabdė pasiūlymo patvirtinimo. Už V. Vokietijos įstojimą į Jungtines Tautas buvo pasisakyta 365:121 balsų santykiu. Tai, žinoma, liudija, kad šiai minčiai pritarė ne tik socialistai su liberalais, bet ir pusė krikščionių demokratų. R. Barzeliui ir kaikuriems politikams atrodo, kad dviejų Vokietijos valstybių įsijungimas į Jungtines Tautas yra galutinis Vokietijos padalinimo antspaudas.

BERLYNO PROBLEMOS

Kancleris W. Brandtas parlamente iškėlė dėl V. Berlyno jaučiamą trintį, kurios neįstengė pašalinti 1971 m. pasirašytas JAV, Britanijos, Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos susitarimas, užtikrinęs V. Berlynui V. Vokietijos globą. Prieš porą savaičių sovietai V. Berlyne atidarė savo pramonės gaminių mugę ir neleido prie vartų iškelti V. Vokietijos vėliavos, nors teisiniu požiūriu ši Berlyno dalis priklauso V. Vokietijai. Kancleris W. Brandtas nesutarimus dėl V. Berlyno žada iškelti pokalbiuose su L. Brežnevu, kai jis atvyks Bonnon sekančią savaitę. Berlyno problema gali dar labiau susikomplikuoti, abiem Vokietijom įstojus į Jungtines Tautas, jeigu Maskva nesutiks, kad V. Berlynui šioje tarptautinėje organizacijoje atstovautų V. Vokietijai.

NELIKO ATSARGŲ

Jungtinių Tautų ekonominių ir socialinių reikalų taryba susilaukė liūdno pranešimo, kad pasaulyje yra beveik visiškai išsemtos grūdų atsargos. Turtingų ir neturtingų kraštų gyventojų maitinimas didžiąja dalimi priklausys nuo šiemetinio derliaus. Jungtinėms Tautoms priklausanti maisto ir žemdirbystės organizacija savo posėdyje Romoje planuoja pasiūlyti visoms valstybėms proporcingą grūdų atsargų sudarymą ateičiai. Pagrindinė kaltė, atrodo, tenka Sovietų Sąjungai, ištuštinusiai J. A. V. ir Kanados aruodus. Kolchozinis ūkininkavimas taip sujaukė žemės ūkį, kad sovietai dabar kasmet perka grūdus, kai tuo tarpu carinė Rusija juos eksportuodavo. Šiemetiniam derliui užtikrinti Maskva yra paruošusi specialų planą, kuriame yra numatytas miesto darbininkų siuntimas į kolchozus ir sovchozus derliui nuimti. Tokie talkininkai gaus žemdirbiams mokamą atlyginimą ir pusę algos iš savo nuolatinių darboviečių.

PRANCŪZIJA TEISME

N. Zelandija ir Australija kreipėsi į tarptautinį teismą Hagoje, Olandijoje, ir paprašė bylos keliu sustabdyti Prancūzijos atominių bombų bandymus Ramiojo vandenyno salose, nes jie nuodija abiejų kraštų atmosferą. Komunistinė Kinija ir Prancūzija yra vieninteliai kraštai, nepasirašę sutarties, draudžiančios atominius bandymus virš žemės paviršiaus. Prancūzijos žaidimas su atominėmis bombomis buvo pradėtas prez. De Gaulle laikais. Jam atrodė, kad su atominėm bombom bus atstatyta senoji Prancūzijos didybė ir susigrąžintas II D. kare, Indokinijoje ir Alžerijoj prarastas prestižas. Nepaisant ligšiolinių bandymų, Prancūzija nė iš tolo negali lygintis atominių ginklų srityje su JAV ir Sovietų Sąjunga. Amerikiečių žvalgybos teigimu, atominių ginklų gamyba Prancūziją jau yra pralenkusi net ir komunistinė Kinija. Labai galimas dalykas, Prancūzija mėgins ignoruoti tarptautinį teismą. Šį atvejį, atrodo, numatė australai, kurių 35 unijos jau paskelbė visišką Prancūzijos laivų, lėktuvų boikotą, kol prez. G. Pompidou vyriausybė oficialiai nepasižadės nutraukti bandymus.

ATIDĖJO TEISMĄ

Sudano prez. G. Nimeiry buvo viešai pasižadėjęs teisti aštuonis arabų teroristus už belgo ir dviejų amerikiečių diplomatų nužudymą kovo 2 d. Saudi Arabijos ambasadoje. Jiems grėsė mirties bausmė, skiriama žmogžudžiams. Dabargi buvo paskelbta, kad teroristų teismą prez. G. Nimeiry atidėjo neribotam laikui. Pagrindinė priežastis — Izraelio specialiai paruoštų vyrų įsiveržimas į Libaną ir arabų trijų vadų nužudymas. Kadangi premjerė G. Meir šią žmogžudystę laiko didžiausiu Izraelio triumfu, arabai turi pilną teisę panašiai vertinti savo aštuonių teroristų veiksmus. Abiem atvejais žmogžudystės buvo įvykdytos politiniu tikslu. Tokiose aplinkybėse Sudano teismas būtų priverstas išteisinti arabų teroristus. Prez. G. Nimeiry, atidėdamas teismą neribotam laikui, matyt, planuoja suimtuosius teroristus laikyti kalėjime, kol jie atliks jo paties numatytą bausmę, pažadėtą Belgijos ir JAV vyriausybėms. Viešas teroristų teismas susilauktų arabų valstybių kritikos kaip arabus skaldantis įvykis.

ŠKOTIJOS PARLAMENTAS

Britanijos premjeras E. Heath svarsto galimybę isteigti atskirą parlamenta Škotijai. Tai būtų pradinis žingsnis federacijos kryptimi ir žymi nuolaida Škotijos nacionalistų partijai, kuri Britanijos parlamente turi tik vieną atstovą, bet 1970 m. rinkimuose yra gavusi 12% balsų.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

Velykos pas Vokietijos lietuvius

KUN. BR. LIUBINAS

Velykų laikotarpyje Vokietijos lietuvių veikla buvo daugiau religinio pobūdžio. Reikšmingieji LB metiniai susirinkimai, kaip statutai reikalauja, atliekami vasario—kovo mėnesiais. Jų centre — VLB tarybos ir Vasario 16 gimnazijos kuratorijos posėdžiai.

Rekolekcijos

Gavėnios metu, nuo pat jos pirmojo sekmadienio, Vokietijos lietuviškąsias kolonijas lankė svečias iš JAV kun. Juozas Venckus, SJ, ir devyniose misijose - parapijose sakė pamokslus, klausė išpažinčių, ruošė tikinčiuosius Velykų šventėms. Kovo 9—30 d. d. jis vedė rekolekcijas Vokietijos šiaurinėje dalyje, kunigų V. Sarkos, P. Girčiaus ir dr. K. Gulbino parapijose, balandžio 1 d. — Stuttgarte, kur. klebonauja kun. K. Senkus, o balandžio 3—11 d. d. kunigų A. Bernatonio, J. Dėdino ir B. Liubino teritorijoje, Vokietijos viduryje. Gavėnios pabaigai nuvyko į Vokietijos pietus. Trumpai stabtelėjęs VEL vyskupijoje Bad Woerishofene ir ten dalyvavęs prel. dr. P. Celiešiaus kunigystės 40 metų paminėjime bei susipažinęs su kun. Kneippo gydymo metodais, rekolekcijas Vokietijos lietuviams užbaigė balandžio 13—23 prel. dr. J. Avižos ir kun. A. Rubiko parapijose.

Tai buvo bene pirmasis atvejis, kai vienas ir tas pats misijonierius aplankė beveik visas (išskyrus vieną) Vokietijos lietuvių misijas. Kun. J. Venckus, S. J., susilaukė palankaus tikinčiųjų priėmimo ir visur paliko gilų įspūdį.

Savo dvasinę talką užbaigė rekolekcijomis kunigams Wuerzburge balandžio 24—27 d. d. Rekolekcijose dalyvavo visų 9 jo aplankytų misijų vadovai ir VEL vyskupijos spaudos direktorius prel. dr. Petras Celiešius.

Laiškas kancleriui

Jau rekolekcijų pertraukose buvo aptariami svarbesnieji sielovados reikalai, o joms pasibaigus, pasiliktas geras pusdienis išsamiam pasikalbėjimui. Paliesti įvairiausi klausimai. Pirmiausia parašytas laiškas V. Vokietijos kancleriui W. Brandtui Sovietų Sąjungos diktatoriaus L. Brežnevo Vokietijoje lankymosi proga. Laiške atkreipiamas dėmesys, kad Sovietų Sąjunga prievartos keliu Lietuvą yra įjungusi į savo teritoriją ir dabar nuolatos Lietuvoje pažeidinėja žmonių teises, ypač teisę laisvai išpažinti savo religiją. Suminėtas vyskupų J. Steponavičiaus ir V. Sladkevičiaus daugiau kaip 10 metų trunkantis internavimas, draudimas kunigams katekizuoti vaikus, už tai baudžiant kalėjimu ar piniginėmis baudomis, neleidimas jokios religinės spaudos, apribojimas klierikų skaičiaus vienintelėje kunigų seminarijoje Kaune ir uždarymas visų vienuolijų.

Toliau buvo tartasi tiesioginiais sielovados reikalais, daugiausia dėmesio kreipiant į nekanoniškų moterysčių sutvarkymo galimybes ir jaunimo problemas.

Moksleivių ekskursijos

Jaunimo reikalus svarstant, išsamiau sustota ties Vasario 16 gimnazijos moksleivių religiniu auklėjimu, apgailestauta, kad joje beveik liovėsi veikę ateitininkai ir imtasi organizuoti ekskursijas į Sovietų Sąjungą ir okupuotą Lietuvą. Pirmoji tokia išvyka buvo per šias Velykas, suorganizuota mokytojo A. Krivicko, kurioje dalyvavo 6 moksleiviai. Sovietų Sąjunga, A. Krivickui tarpininkaujant, prisidėjo prie kelionės finansavimo.

Kalbėtasi taip pat ekumeninio bendradarbiavimo klausimu. Ekumeninės praktikos galimybės Vokietijos lietuviuose yra nevienodos. Jos turi konkrečias formas ten, kur yra abiejų konfesijų dvasiškių, o kitur apie ekumenizmą nėra nė kalbos. Šiokia tokia konfesijų rivalizacija jaučiama kaikuriose Šiaurės Vokietijos lietuvių kolonijose.

Nepakankami ryšiai

Tartasi ir dėl katalikų Sielovados atstovavimo Vasario 16 gimnazijos kuratorijoje, prieinant išvados, kad dabartinis atstovavimo stilius nėra patenkinantis. Sielovados direktorius pvz. net nebuvo painformuotas, kai šiemet buvo keičiamas kuratorijos statutas, o, kunigų manymu, būtų tikę ne tik informuoti, bet ir konsultuoti. Panašiai yra įvykę ir prieš metus laiko, kai kuratorijon buvo įvestas vienas naujas narys.

Pabaigoje susipažinta su Kunigų Savišalpos Fondo būkle ir perrinkta buvusioji valdyba naujai kadencijai: pirm. prel. dr. Jonas Aviža, ižd. kun. Alfonsas Bernatonis, OFM, Cap., sekr. kun. Br. Liubinas.

Neužmiršti taip pat augščiausieji Europos lietuvių sielovados vadovai. Vysk. A. Deksniui negalėjus kunigų suvažiavime dalyvauti, pasiųsti jam į Romą sveikinimai. Pasveikintas taip pat ir apaštališkasis protonotaras prel. dr. Ladas Tulaba, kuris gegužės pradžioje Romos miesto sielovadoje perėmė atsakingas ir garbingas pareigas. **ELI**

Mielam

A✝A

Juozui Česėkui

mirus, žmonai, dukrai L. NAKROŠIENEI su vyru, sūnui ALGIUI, anūkams — BIRUTEI ir ALGIMANTUI bei artimiesiems reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime —

Apolonija ir Tonis Evans

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Vainike deimantu spindintis žiedas

Klaipėdos prijungimo prie Lietuvos penkiasdešimtmetis

JONAS ŠVOBA

Atsikuriant Lietuvos nepriklausomai valstybei, lietuviai susirūpino atgauti nors mažą dalelę tų lietuviškų žemių, kurios kelis šimtmečius vokiečių buvo atskirtos nuo Lietuvos. Dalis tų žemių, kuriose dar tebegyveno dauguma lietuvių, buvo pavadinta Mažąja Lietuva. Daugiausia į ją lietuvių akys ir krypo. Jau 1917 metų Petrapilio lietuvių seime Martynas Jankus, Mažosios Lietuvos veikėjas, deklaravo Mažosios Lietuvos norą susijungti su Didžiąja Lietuva. 1918 m. lapkričio 16 d. Tilžėje įsisteigė Mažosios Lietuvos Tautinė Taryba, kuri lapkričio 30 d. aktu reikalavo "prisiglaudimo Mažosios Lietuvos prie Didžiosios Lietuvos". 1919 m. balandžio 8 d. raštu Mažosios Lietuvos Tautinė Taryba Versalio taikos konferencijos pirmininkui pateikė reikalavimą, kad Rytprūsių lietuviškos sritys iki Labguvos, Įsruties, Gumbinės, Darkiemių ir Galdapės būtų priskirtos prie Lietuvos.

Kai 1919 m. sąjungininkai — Prancūzija, D. Britanija, Italija ir Japonija susirinko Versalyje sudaryti taikos sutarties su nugalėtąja Vokietija, ten buvusi Lietuvos delegacija darė žygius, kad sąjungininkai priskirtų atsikuriančiai Lietuvos valstybei visas lietuvių gyvenamas žemes Vokietijos valdomoje teritorijoje. Aktyviai reiškėsi ir Mažosios Lietuvos lietuviai, atitinkamais raštais, pareiškimais ir kitais būdais kreipdamiesi į taikos konferenciją ir keldami Mažosios Lietuvos reikalą.

Lenkai, tikėdamiesi atnaujinti istorinę uniją su Lietuva, stengėsi išrūpinti Lietuvai priėjimą prie jūros. Lenkų diplomatija buvo aktyvi, ir ji turėjo savo atstovus pačioje taikos konferencijoje. Sąjungininkai, remdamiesi lenkų reikalų komisijos pasiūlymu, atskyrė nuo Vokietijos ne visą Mažąją Lietuvą, kaip norėjo lietuviai, bet tik jos mažąją dalį, esančią į šiaurę nuo Nemuno. Tokiu būdu sąjungininkai sudarė naują, ligi tol neegzistavusį politinį ir geografinį vienetą — Klaipėdos kraštą.

Turbūt ne be pagrindo gyrėsi pianistas, Lenkijos ministeris pirmininkas ir 1919 m. Versalio taikos konferencijos lenkų delegacijos pirmininkas Paderevskis, jog Klaipėdos kraštas Versalio sutartimi buvęs atskirtas nuo Vokietijos jo pasiūlymu. Esą, Klaipėda turi tekti Lietuvai todėl, kad pati Lietuva taptų Lenkijos sudėtine dalimi.

Klaipėdos kraštas — lietuviškas

Pagal Versalio sutarties 99 straipsnį Vokietija turėjo atsisakyti Klaipėdos krašto ne Lietuvos, bet susijungusių ir susitarusių didžiųjų valstybių naudai. Taikos konferencijos pirmininkas ir Prancūzijos premjeras Clemenceau aiškino, kad Klaipėdos kraštas atskiriamas nuo Vokietijos sąjungininkų naudai todėl, kad "tas kraštas visada buvo lietuviškas, jo gyventojų dauguma kalbos ir kilmės atžvilgiu yra lietuviai, ir ypač dėlto, kad Klaipėdos uostas yra vienintelis Lietuvos išėjimas į jūrą. Nutarta, kad Klaipėda ir apylinkinis kraštas bus perduotas susijungusioms ir susitarusioms valstybėms, nes lietuvių teritorijos statutas dar nėra nustatytas."

Po Versalio sutarties pasirašymo vokiečiai panoro sudaryti iš Klaipėdos krašto savo savarankišką respubliką. Klaipėdos miesto ir Klaipėdos, Pagėgių, Šilutės apskričių atstovai pasivadino "vorparlament" ir išsirinko vykdomąjį komitetą.

Sąjungininkų valstybės nutarė pavesti Klaipėdos krašto laikinį valdymą prancūzams. Į Klaipėdą su batalionu pėstininkų Prancūzija krašto gubernatoriumi atsiuntė savo gen. Odry, kuris 1920 m. vasario 15 d. perėmė Klaipėdos valdymą iš Vokietijos reicho komisaro grafo Lambsdorffo. Gen. Odry paliko visus senus Vokietijos valdininkus ir krašto direktoriją sudarė iš vokiečių dviejų "vorparlamento" išrinkto vykdomojo komiteto narių. Vadinasi, visa valdžia pasiliko senų Vokietijos valdininkų rankose.

Mažosios Lietuvos Tautinė Taryba, sąjungininkams nusprendus atskirti nuo Vokietijos tik Klaipėdos kraštą, iš Tilžės persikėlė į Klaipėdą, kur stengėsi įsijungti į prancūzų okupuoto krašto administravimą ir prijungti prie Lietuvos atskirtąjį nuo Vokietijos Klaipėdos kraštą. 1919 m. gruodyje Mažosios Lietuvos Tautinė Taryba pranešė Lietuvos Valstybės Tarybai, kad Mažosios Lietuvos lietuviai nori pasiųsti nariais į Lietuvos Valstybės Tarybą 3 ar 4 savo atstovus. 1920 metų vasario 21 d. Mažosios Lietuvos Tautinė Taryba priėmė rezoliuciją, reikalaujančią Klaipėdos kraštą sujungti su Lietuva. Lietuvos Valstybės Taryba 1920 m. kovo 20 d. iškilmingame posėdyje savanoriais priėmė Mažosios Lietuvos atstovus. Tuo būdu abi tarybos pabrėžė Klaipėdos krašto prisijungimą prie Lietuvos, bet ši demonstracija nepakeitė nei formalinės, nei faktinės Klaipėdos krašto padėties.

Sukta lenkų politika

Kad nuo Vokietijos atskirtas Klaipėdos kraštas nebuvo perduotas Lietuvai, priežasties reikia ieškoti Lenkijos politikoje Lietuvos atžvilgiu. Lenkai į Lietuvą žiūrėjo kaip į Lenkijos dalį — Jogailos kraitį. Turėdami gerą propagandos aparatą užsienyje, jie visur ir visus stengėsi įtikinti, kad Lietuva viena egzistuoti negali, kad Lietuva, kaip valstybė, įmanoma tik sąjungoje ar federacijoje su Lenkija. Esą, tai pripažinę patys lietuviai XIV ir XVI š., sudarydami unijas su Lenkija.

Lenkams padėjo ir didžiųjų valstybių politikų neigiama pažiūra į mažųjų valstybių kūrimąsi. Didžiųjų valstybių politikai labai nepalankiai žiūrėjo į taip vadinamą Europos "balkanizavimą". Britanijos užsienio reikalų ministeris lordas Curzonas 1920 m. lapkričio mėnesį besilankančiam Lietuvos užsienio reikalų ministeriui dr. Juozui Purickiui įrodinėjo, kad tokia maža tautelė, kaip lietuviai, tarp tokių didelių imperialistinių tautų, kaip rusai ir vokiečiai, negali svajoti apie nepriklausomybę. Estijai ir Latvijai, jo nuomone, nebuvo su kuo jungtis, todėl jos galinčios likti nepriklausomos, kol Rusiją valdo bolševikai. O Lietuvai praeitis ir dabartis rodo vietą prie Lenkijos. Tokia buvo didžiųjų valstybių politikų nuomonė tuo laiku.

Didžiosios valstybės, ypač Prancūzija, rėmė Lenkiją ir jos unijos siekius su Lietuva. Lenkija jau buvo spėjusi sudaryti su Prancūzija karinę ir politinę sąjungą. Prancūzija tuo laiku tiek taikos konferencijoje, tiek vėliau Tautų Sąjungoje turėjo didelės įtakos ir rėmė savo sąjungininkę Lenkiją politikoje su Lietuva. Ji norėjo turėti stiprią Lenkiją prieš ateityje atsigausiančią Vokietiją.

Lietuviai, pamokyti skaudžios patirties, apie uniją ar betkokią sąjungą su Lenkija nenorėjo nė kalbėti. Lenkai, jausdami didžiųjų valstybių palankumą savo siekiams, stengėsi priversti Lietuvą susijungti su Lenkija. Tam jie nevengė panaudoti savo diplomatines ir karines priemones.

1919 m. pavasarį Pilsudskio vadovaujama Lenkijos kariuomenė užėmė pietinę ir rytinę Lietuvos dalį su jos sostine Vilniumi ir veržėsi vis gilyn į Lietuvą. Tais pačiais metais lenkai Lietuvoje suorganizavo lenkų, taip vadinamą peoviakų, sąmokslą nuversti Lietuvos vyriausybei ir jai pakeisti lenkiška vyriausybe, kuri įvykdytų Lietuvos prijungimą prie Lenkijos. Sukilimui beprasidedant, sąmokslas buvo išaiškintas ir likviduotas.

1920 m. Lietuvai atgavus Vilnių, lenkai sulaužė Suvalkų sutartį. Jų pasiųstas gen. Želigovskis vėl užėmė Vilnių ir siekė likviduoti Lietuvos nepriklausomybę. Tik Širvintų-Giedraičių mūšyje lietuvių supliekti, lenkai turėjo atsisakyti nuo tų užmačių. Bet Lietuvos sostinė Vilnius ir visas trečdalis Lietuvos teritorijos liko lenkų okupuoti.

Taikos projektai

Tautų Sąjungai spaudžiant, 1921 m. balandžio 20 d. Briuselyje prasidėjo Lietuvos ir Lenkijos tiesioginės derybos, pirmininkaujant Tautų Sąjungos tarybos nariui belgui Hymansui. Jo projektai Lietuvą sutaikinti su Lenkija lietuviams buvo nepriimtini, nes jie spraudė Lietuvą į Lenkijos glėbį. Pats Hymansas pareiškė, kad Lietuva, priimdama jo siūlomus projektus sutaikinti su Lenkija, tuojau gautų Vilnių, Klaipėdą ir de jure pripažinimą. Bet jis nepasakė, kad jo projektai atiduoda Lietuvą Lenkijos priklausomybei, o Lenkija vistiek Vilniaus nežadėjo grąžinti.

Tuo laiku lietuviams atrodė labai svarbus reikalas gauti Lietuvai didžiųjų valstybių de jure pripažinimą. 1921 m. sausio 26 d. sąjungininkų ministerių taryba nutarė pripažinti de jure Latviją ir Estiją, o Lietuvą paliko nepripažintą, nes jos sienos dar "ore pakibusios", ji turinti ginčą su Lenkija ir neišspęstą Klaipėdos klausimą. Lietuvai betgi buvo geriau pasilikti faktiškai nepriklausoma, negu susilaukti de jure pripažinimo ir būti priklausoma nuo Lenkijos.

Sąjungininkams delsiant Klaipėdos krašto reikalo sprendimą, gen. Odry pasikvietė (ar jam paskyrė) civilį administratorių prancūzą Petisne. 1921 m. gegužės 1 d. gen. Odry pasitraukė, ir ambasadorių konferencija santarvės valstybių atstovu Klaipėdos krašte paskyrė tą patį Petisne vyriausiojo komisaro titulu.

Prisimindami taikos konferencijos pirmininko Clemenceau pareiškimą, kad Klaipėdos kraštas visada buvo lietuviškas ir kad Klaipėdos uostas yra vienintelis Lietuvos išėjimas į jūrą, tiek Klaipėdos krašto gyventojai tiek Lietuvos valstybė turėjo pagrindo tikėti ir laukti, jog tas laikinis prancūzų valdymas pasibaigs ir Klaipėdos kraštas teks Lietuvai. Bet Lenkija visaip stengėsi, kad Klaipėdos kraštas netektų Lietuvai be jos kokios nors unijos su Lenkija. Visas lietuvių pastangas, kad Klaipėdos kraštas greičiau būtų prijungtas prie Lietuvos, niekais paversdavo lenkų ir prancūzų priešingi veiksmai. (B. d.)

LIETUVOS ISTORIJA RUSO AKIMIS

B. RIMGAUDAS

(TĘSINYS IŠ PRAĖJUSIO NR.)

Istorijoje pasitaiko ir linksmų dalykų

Jų neišvengia ir knygos autorius. Vienas iš jų — šypseną išsaukiantis Pašutos teigimas, kad "Mindaugo vyriausybei" priešus atremti padėjo "liaudies pašauktinė kariuomenė" (p. 278). Kitoj vietoj autorius, kalbėdamas apie Algirdo poelgį su lyvių sukilėlių vadu, rašo: "Lietuvos karalius buvo feodalas, ir mužiko jis labiau bijojo, negu Ordino" (p. 202).

Ką reiškia ta "liaudies pašauktinė kariuomenė" — aš iš viso nesuprantu. Tai kažkoks rusicizmas, apkaltas lietuviškais žodžiais. Iš kokio istorinio šaltinio autorius ištraukė, kad Algirdas išsigando mužiko — taip pat nežinome. Viena yra aišku, kad vadinamos liaudies klasės, mužikų ir panašūs terminai yra komunistinės Maskvos "išdirbiniai". Šiuos "išdirbinius" kaišioti į Mindaugo arba Algirdo laikus yra šypsnį sukeliantis mėginimas. Tada Lietuvoje, kaip ir visoje tuometinėje Europoje, neišskiriant nė Rusijos, buvo kilmingieji (didikai), valstiečiai ir vergai. Tokia tada buvo visuomeninė santvarka. Ar tuomet žmonės jautėsi blogiau už šiandieninę "liaudį" komunistinėje Rusijoje, kontroliuojamą enkavedistų ir raudonųjų tankų — paliekam atsakyti autoriui. Mes manome, kad tada "liaudies" nevežė gyvuliniuose vagonuose į koncentracijos stovyklas, šeimoje niekas vienas kito nešnipinėjo, gyvi nesideginо (Kalantos pavyzdys) ir lavonų barbariškai neniekino (lietuvių partizanų pavyzdys). Antra vertus, taikyti šiandieninius komunistų nukaltus "liaudies" terminus Mindaugo laikams ir tuose laikuose ieškoti kažkokių feodalų ir liaudies kovų (kaip tai daro Pašuta) — yra nei šis, nei tas. Be reikalo autorius stebisi: "kad iki šiol lietuvių istoriografijoje nėra knygos, kurioje valstybės atsiradimo istorija būtų siejama su klasių ir luomų istorija" (p. 74). Stebėtis nėra ko, nes tokį mėgėją tegali išauginti rusiška komunizmo mokykla. Laisvam pasaulyje, kur yra minties ir žodžio laisvė, sunku tikėtis, kad kas laisva valia mėgintų Lietuvos valstybės susidarymo pradžioje maišyti sovietinį raugą. Tai būtų ne istorija, bet propaganda, nieko bendro neturinti su anais laikais ir tuolaikine santvarka bei įvykių raida, tuo labiau, kad patys komunistai ligi šiol neišsiaiškino, kas yra ta jų nuolat linksniuojama "liaudis" ir kas ją sudaro.

Nuobodoka skaityti

Veikalas didele savo dalimi yra gana nuobodokas. Ypatingai nuobodūs tie skyriai, kur autorius bando ieškoti "ankstyvosios klasių kovos formų". Tai lyg bandymas rėčiu samstyti vandenį. Yra vietų, kur iš viso negali suprasti ko autorius nori ir ką bando pasakyti. Pvz. kad ir šitoks sakinys: "Jis padarė išvadą, kad Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė — "federatyvinė valstybė" su "visais pagrindiniais senosios Rusios istorijos dalinės-zemstvinės santvarkos bruožais" (p. 231). Turbūt reikia suprasti, kad senoji Lietuvos valstybė buvo senosios Rusios santvarkos kopija. Panašių "aiškinimų" yra veikale gan apsčiai.

Savotiškai autorius išaiškina ir "feodalinių lietuvių visuomeninių santykių formavimąsi" pagal Chrisburgo sutarties punktus. Žinia, tos sutarties punktus galima vienaip ar kitaip aiškinti ir išvadas padaryti pagal autoriaus įsitikinimus ar iš anksto padiktuotus tikslus.

Savotiškas yra Pašutos džiūgavimas dėl Lietuvos ir Lenkijos unijos. Ta unija atnešė tiek nelaimių, skausmų, dėl jos prarasta visa, ką lietuvių tauta sugebėjo sukurti. Gal dėl to autorius ir džiaugiasi ta unija, nes Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos žlugimas reiškė Maskvos iškilimą, o tai yra kiekvieno didžiarusio svajonė ir troškimas. Autorius, džiaugdamasis unija, "lietuvių ir lenkų liaudį atvedusia prie šlovingosios Žalgirio pergalės", nurodo, kad Lietuvos ir Lenkijos suartėjimas turėjo "svarbią reikšmę sėkmingai lietuvių ir lenkų tautų kovos su vokiečių agresija baigčiai" (p. 341). Mes iš savo pusės galim pasakyti, kad nelaimingas Lietuvos ir Lenkijos suartėjimas pakurstė rusiškąją agresiją, atnešė Lietuvos žlugimą, rusišką vergiją, lietuviškos spaudos uždraudimą, negirdėtą baudžiavą ir lietuviškų etnografinių žemių išdraskymą.

(Nukelta į 7-tą psl.)

Šviesiaplaukis padangių riteris

J. Vaičeliūnas

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Aviacijos mokyklose

1940 m. pavasarį Erichas baigė gimnaziją ir galvojo pasekti tėvo pėdomis —— tapti gydytoju, bet prasidėjęs karas sujaukė planus. Reikėjo stoti į kariuomenę. Jo akys nukrypo į karo aviaciją — Luftwaffę. Sklandymo piloto teises jis jau buvo gavęs 1936 metais, būdamas 14 metų amžiaus, bet lėktuvu skristi jam neteko išmokti. Tėvas buvo nepatenkintas jo pasirinkta ginklo rūšimi, bet motina tuo džiaugėsi. Ji buvo sklandymo instruktorė, pati paruošusi Erichą sklandyti.

1940 m. spalio 15 d. jis atvyko į karo aviacijos mokyklą — 10-tą aviacinio lavinimo pulką (Geschwader) Neukuhrene, netoli Karaliaučiaus. Čia turėjo išeiti kareivio apmokymą ir bendrą ginklų pažinimą, taip pat ir teorinį karo aviacijos kursą. Nors tas mokslas jo nežavėjo, jis nešykštėjo pastangų, nes žinojo, kad jo mėgiamiausia sritis — skraidymai yra priekyje. Čia mokslas užtruko apie šešis mėnesius.

1941 m. kovo mėnesį jis buvo perkeltas į karo aviacijos mokyklą Berlyne-Gatow, kur turėjo mokytis skraidyti. Kovo mėn. 5 d. pirmą kartą pakilo į orą su lėktuvu, kurį vairavo jo skraidymų instruktorius psk. Kolberg. Kovo mėn. 24 d., po 73 skridimų su instruktorium, Erich išskrido savarankiškai. Skraidymų apmokymas užtruko iki spalio mėn. 14 d. Jo instruktoriai numatė, kad Erichas gali būti geras lakūnas naikintojų daliniuose. Jis buvo perkeltas į kitą grupę, kurioje toliau lavinosi skraidymo mene.

1942 m. sausio 31 d. jis buvo pasiųstas į karo aviacijos naikintojų mokyklą Zerbst (Anhalt). Čia susipažino su naikintuvu "Me-109", su kuriuo jam buvo lemta iškilti į lakūnų viršūnes. Ligi to laiko jam teko skraidyti 17-kos rūšių lėktuvais. Dabar jis įsėdo į vokiečių naikintuvų tuometinę pažibą "Me-109 E", kurio Daimler-Benz 1150 arklio jėgų galingumo motoras išvystydavo lėktuvo greitį iki 570 km per valandą. Ginkluotas dviem 7.9 mm kulkosvaidžiais ir dviem 20 mm patrankėlėm.

Erichas buvo geras šaulys. Kai kartą jis atliko šaudymus ore su "Me-109", iš kulkosvaidžių paleido 50 šūvių, kurių 24 kliudė taikinį. Naikintojų dalinių gerųjų lakūnų ypatybės: geras lėktuvo valdymas ir taiklumas.

1942 m. kovo 31 d. Erichas baigė aviacijos mokyklą, buvo pakeltas į jaunesnio leitenanto laipsnį ir gavo lakūno sparnus. Vėliau jis buvo perkeltas į Gleiwitz karo aviacijos ginklų mokyklą, kur tęsė skraidymų ir šaudymų praktiką.

Rugpjūčio 24 d. įvyko karo aviacijos pasirodymai. Juose dalyvavo ir Erichas. Kai vienu momentu jis praskrido 10 metrų augštyje virš publikos apverstu lėktuvu, daug žiūrovų nustebo ir nusigando. Už tą triuką jis gavo savaitę namų arešto ir 3 mėnesius iš jo algos būdavo atskaitoma po 66%. Namų areštas išgelbėjo jo gyvybę. Jis turėjo atlikti šaudymus į žemės taikinius. Vietoje jo išskrido jo kambario draugas. Besmingant į žemės taikinį, sustojo lėktuvo motoras. Normaliai nusileisti nebuvo galima. Lėktuvas sudužo, jo draugas žuvo.

Į Rytų frontą

Baigęs pilną lakūno apmokymą, Erichas buvo paskirtas į Rytų frontą. Jis gavo tris dienas atostogų. Tai buvo trumpas atsisveikinimas su tėvais ir artimaisiais, kurie tą vakarą susirinko jo tėvų namuose. Susirinkusiųjų skaičiuje buvo ir jo mylimoji Usch. Su ja jis atsisveikino šiais žodžiais: "Kai baigsis karas, aš tave vesiu, Usch! Ar tu manęs palauksi?" Ji atsakė: "Taip, aš taves lauksiu, Erichai."

Kitą dieną Erichas traukiniu išvažiavo į Krokuvą, kur buvo didelė karo aviacijos bazė. Iš čia jis turėjo vykti į 52-rą naikintojų pulką Jagdgeschwader 52 arba JG-52). Jie buvo keturi. Su juo kartu vyko dar trys jaun. leitenantai: Wolf, Stiebler ir Merschat. Jų dalinys buvo Kaukazo rajone — Majkope. Jie tą vietą pasiekė "Ju-52" transporto lėktuvu ir prisistatė pulko vadui plk. D. Hrabakui, kurio štabas buvo bunkeryje. Erichas tuojau pastebėjo, kad plk. Hrabakas yra kitoks, negu jo matyti pulkininkai užfrontėje. Anie dėvėjo švarią uniformą, blizgančius batus. Hrabako drabužiai nebuvo švarūs, o batai seniai matę šepetį. Bet pulkininkas buvo nuoširdus, draugiškas. Erichui patiko tas "senas" oro tigras, už jį vyresnis tik 8 metais. Jis jau turėjo 60 laimikių, Geležinį ir Riterio kryžius.

Pulkininkas naujai atvykusiems leitenantams paaiškino, kad čia daugiau reikia vadovautis protu, negu muskulais. Tuo metu per garsiakalbį pasigirdo šauksmas: "Leidžiuosi priverstinai! Negaliu matyti aerodromo!" Pulkininkas ir kiti karininkai išbėgo iš bunkerio. Budintis karininkas iššovė raketą. Prie aerodromo artėjo "Me-109", iš kurio ėjo juodi dūmai. Lėktuvas pasiekė žemę, pakrypo į šoną ir apsivertė. Tuo momentu įvyko sprogimas. Aerodromo gaisrininkai skubėjo į nelaimės vietą, bet negalėjo jos pasiekti, nes sproginėjo degantys šoviniai. Prasisklaidžius dūmams, pasirodė lėktuvo lakūnas. Tai savotiškas stebuklas. Jis atėjo prie pulkininko ir raportavo:

— Buvau pašautas priešlėktuvinės artilerijos prie Kaukazo.

— Mes tau surengsime gimtadienį, Krupinski, — tarė pulkininkas. — Visada tokiais atvejais, kai lakūnas išlieka gyvas, švenčiame jo gimtadienį, nes jis būna lyg naujai užgimęs.

— O jei lakūnas žūna? — paklausė Erichas.

— Tada mes prageriame jo kailį . . .

(Bus daugiau)

SPECIALIAI Į LIETUVĄ

PILNAI APMOKĖTA

Nemokamas pristatymas

SPECIAL 1	**$68.20**
10 sv. kiaulės taukų	
10 svarų kviet. miltų	
10 svarų ryžių	
10 svarų cukraus	
ECONOMY PARCEL	**$40.70**
7 svarai. kviet. miltų	
4½ svarų ryžių	
4½ svarų cukraus	
2¼ svarų makaronų	
1 svaras maišytų vaisių.	
SPECIAL 5	**$43.56**
5 svarai kiaul. taukų	
5 svarai ryžių	
5 svarai cukraus	
5 svarai kviet. miltų	
10 SKARELIŲ	**$60.39**
5 vilnonės skarelės didelėm ar mažom gėlėm ar turkišku raštu ir 5 šilkinės skarelės.	
Oro paštu	**$69.74**
5 SKARELĖS	**$46.09**
vilnonės su didelėm ar mažom gėlėm ar turkišku raštu.	
Oro paštu	**$55.44**
5 SKARELĖS	**$53.90**
vilnonės su kutais.	
Oro paštu	**$63.25**
Kailio imitacija	**$118.80**
Didžiausias pasirinkimas, geriausios rūšys.	

Daug kitų specialių siuntinių
PRAŠYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ ILIUSTRUOTŲ KATALOGŲ

Užsakykite dabar tik per
Intertrade Express Corp.
125 East 23rd. Street
Fifth Floor
New York, N.Y. 10010, USA.
Telefonas 982-1530

LABAI SVARBU
Vartoti drabužiai
PRAŠYKITE MŪSŲ SPECIALIŲ BIULETENIŲ.
MES TURIME 24 METŲ PATYRIMĄ IR DAUG TŪKSTANČIŲ PATENKINTŲ KLIENTŲ.

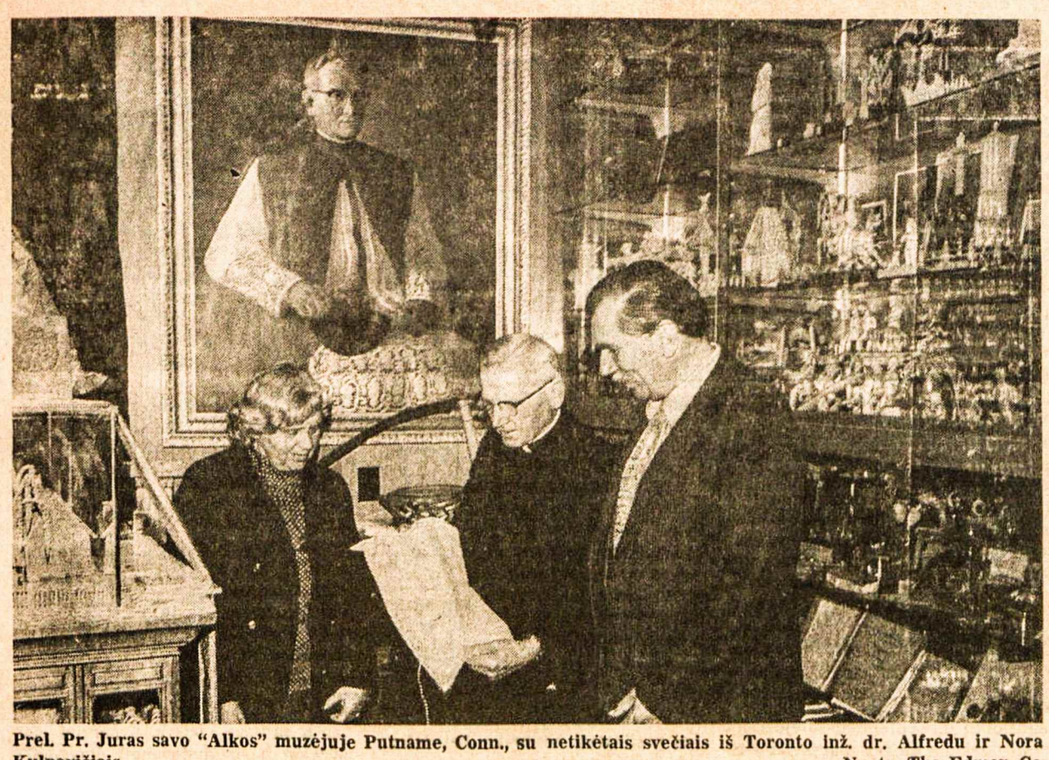

Prel. Pr. Juras savo "Alkos" muzėjuje Putname, Conn., su netikėtais svečiais iš Toronto inž. dr. Alfredu ir Nora Kulpavičiais. Nuotr. The Edman Co.

Prisikėlimo parapijos dvidešimtmetis

A. KALNIUS

Žmogus gali įvykį ne tik matyti, bet ir vienaip ar kitaip pergyventi. Manyčiau, kad ir šio jubilėjaus pirmoji diena veikiau praėjo pergyvenimo ženkle, ir tai liūdnoko, o ne įvykio, kuris prašliaužia pro dalyvio akis, nepalikdamas jokio vidinio pėdsako.

Įvadinė dalis

Minėjimą atidarė Toronto Prisikėlimo parapijos tarybos pirmininkas J. Gustainis. Po jo trumpo žodžio buvo įneštos organizacijų vėliavo. Toliau sekė Tėvo Antano malda, parašyta gražiu teilhardišku stiliumi ir mintimi. Tada vėl trumpai kalbėjo pirmininkas apie tarybos struktūrinę sudėtį ir jos istorinę užuomazgą. Galop, pristatęs tarybos pareigūnus, jis pakvietė sekcijų vadovus padaryti pranešimą apie jų uždavinius ir veiklą. "Ant pirmos ugnies" išėjo religinės sekcijos pirm. E. Abromaitis. Po to kalbėjo Taseckas — jaunimo sekcija, Simonaitis — ekonominė, Petrulis — rinkliavų ir Kuolienė visuomeninė. Sekcijų vadovai taip pat pristatė ir kitus sekcijų narius. Tenka pripažinti, kad visų sekcijų veikla yra buvusi gyva ir pareikalavusi nemaža laiko bei pastangų.

Daktarų trijulė

Neabejotina, kad dr. J. Sungaila ir dr. S. Čepas parapijai yra atidavę labai didelę visuomeninės veiklos duoklę, jai nusipelnę ir įgiję nemažos patirties parapijos gyvenime. Turbūt dėlto jiems ir šio jubilėjaus proga, "atsiteisiant už nuopelnus", buvo užkrautos nemaža laiko ir pastangų reikalaujančios pareigos simpoziume "Gyvoji parapija".

Dr. S. Čepui teko pareiga supažindinti šventės dalyvius su parapijos istorija. Nors jis ir teisinosi esąs neistorikas ir šiam darbui netinkamas, bet visdėlto savo pranešimą paruošė suglaustai ir išsamiai. Tiesa, daugumas parapijiečių savo parapijos istoriją žino, nes jie patys joje dalyvavo ir vienokiu ar kitokiu būdu ją kūrė. Betgi dr. Čepas atskleidė vieną faktą, kuris Toronto lietuvių kolonijoje buvo tapęs šiek tiek kontraversišku ir dėlkurio kolonijoje vykęs tam tikras rūgimas. Nemaža torontiečių manė, kad Tėvai pranciškonai patys "įsibrovė" į Torontą ir čia, daug kam nepageidaujant, įsikūrė. Prelegentas, gal šio fakto ir neturėdamas galvoje, nežinantiems atsakė į klausimą, kaip gi iš tikrųjų buvo. Pasirodo, šio įvykio didžiuoju "kaltininku" buvo Toronto kardinolas McGuigen. Jis pakvietė pranciškonus atvykti ir ikurti tautinę lietuvių parapiją. Dar daugiau, Tėvams pranciškonams suabejojus savo finansiniu pajėgumu ir parapine darbo jėga, kardinolas juos paragino antrą kartą. Ir tik šito paraginimo padrąsinti, jie ryžosi imtis šio sunkaus ir atsakingo darbo. Taigi, antrosios parapijos steigimo motyvai buvo žinomi tik kard. McGuigen ir tiem, kuriem jis juos atskleidė.

Dr. Čepo motyvai dėl parapijos pastatams pasirinktos vietovės visdėlto yra nevisiškai solidūs. Dar ir šiandien yra nemaža manančių, kad statybai reikėjo parinkti patogesnę vietą, ypač turint galvoje, kad jau anuomet lietuviai buvo pradėje koncentruotis Vakarų Toronte. Taigi, čia veikiau bus įvykęs neapsižiūrėjimas.

Veiklai reikia knygos

Dr. J. Sungailos uždavinys buvo apžvelgti parapijos nueita kelią. Aptaręs parapijos esminę paskirtį, jis pastebėjo, kad negalima parapijos veiklos aprėpti per keliasdešimt minučių ir kad jai tinkamai aptarti reikėtų storokos knygos. Iš to reikia daryti išvadą, ir torontiečiai lietuviai tai žino, kad parapijos atlikti darbai labai dideli ir naudingi. Dėlto prelegentas buvo priverstas gausią veiklos medžiagą sutraukti į eilę faktų ir ją tik nepilnai išvardinti.

Parapijos veiklos šakotumas skleidėsi įvairiomis kryptimis, betgi pagrindinės jos šakos išaugo iš religinės bei moralinės paskirties ir iš tautinės gyvybės išlaikymo rūpesčių. Šios veiklos vyksme prelegentas labai prasmingai pajuto tautinės parapijos turinį, kuris savo lietuvišku dvelkimu ją padaro tremties mažąja tėvyne.

Toliau dr. J. Sungaila suminėjo darbus, kurie čia buvo atliekami pačios parapijos ir daugybės įvairių organizacijų, čia prieglaudos jieškojusių net ir iš tolimesnių lietuviškų kolonijų bei kontinentų: religinių, kultūrinių, visuomeninių ir mokslinių. Čia turėta galvoje ir tai, kad už pasinaudojimą patalpomis parapija nereikalaudavo jokio atlyginimo.

Ryšium su tuo prelegentas mano, kad Torontas yra viena veikliausių lietuviškų kolonijų. Ar taip iš tikrųjų yra, gal tektu ir suabejoti. Ypač dėlto, kad kaikuriose kultūrinės veiklos srityse, atrodo, esama nemažų spragų. Bet tai jau ne parapijos kaltė.

Tamsa horizonte

Nors dr. B. Povilaitis nėra parapijietis, bet jis yra dažnas parapijai talkinantis svečias. Šios šventės parapiniuose svarstymuose jam teko turbūt pati sunkiausia tema, nes jis turėjo savo auditorijai paskelbti tautinių parapijų mirties diagnozę.

Prelegentas savo apžvalgą beveik iš karto pradėjo išvadomis. Girdi, parapija yra gyvas organizmas, o kiekvienas gyvas organizmas serga ir pagaliau miršta.

Vadinasi, ir mūsų parapija yra neamžina — kaip tautinių motyvų kūdikis, ji mirs. Tokia dalia ištiks visas tautines parapijas, kadangi jos turi tokių problemų, kurių visiškai neturi vietinės teritorinės parapijos. Tačiau didelėse kolonijose tautinės parapijos išsilaikys žymiai ilgiau. Lietuvių kolonija Toronte yra skaitoma didele. Taigi, ir Prisikėlimo parapijos amžius turėtų būti ilgas.

Tautinės parapijos krizė prasideda antroje generacijoje. Ilgainiui ji gilėja, ir parapija pagaliau miršta. Krizės priežastys paprastai glūdi jaunimo apsisprendime. O jis daugiausia apsisprendžia integruotis vietinėse parapijose. Šiuo metu nemažą parapijos krizės problemą sudaro ir kunigų stoka.

Prelegentas betgi neatvertė antrosios medalio pusės, gal net ir pačios svarbiausios. Žinoma, dėl laiko stokos. O visdėlto reikia taip pat pasakyti, kad kiekvienas gyvas organizmas mirčiai taip lengvai nepasiduoda. Jis su ja kovoja didžiąją savo gyvenimo dalį ir labai dažnai kapituliuoja tik agonijos dienomis. Šita kova ir yra antroji medalio pusė. Vadinasi, su kiekviena grėsme reikia kovoti iki pat galo. Kovingumas turi būti ir parapijos žymė. Nors žinai, kad mirsi, bet ruoškis gyventi 100 metų! . . .

Klebono antspaudas

Paskutinis prabilo klebonas Tėvas Placidas. Jis papildė tai, ko kiti kalbėtojai nepastebėjo ar neišdrįso bristi į per gilius vandenis: parapijos savitumus, jos steigimo motyvus, sunkią pradžią, pasisekimus ir nepasisekimus, naujoves religinėse formose ir t.t. Dėl kaikurių nepasisekimų kalti ne tik kunigai, bet ir parapijiečiai. Taigi, ir parapijos ateitis priklausys nuo kunigų, tarybos ir parapijiečių.

Tačiau ir klebono parapijos ateities vizijoje vyrauja nešviesios spalvos. Tiesa, jis nepavartojo žodžio mirtis, bet iš jo minčių konteksto taip pat aišku, kad parapija yra mirties grėsmėje. Vadinasi, ir klebonas, kaip ir dr. B. Povilaitis, į gresiantį pavojų pažiūrėjo atviromis akimis. Tik jis į šį pavojų dirstelėjo iš skirtingo kampo.

Pagrindinis motyvas — stoka kunigų. Jo duomenimis, jei padėtis nepasikeis, tai maždaug per 15 metų kunigų skaičius katastrofiškai sumažės. Gal dar bus gyvi kokie keli kunigai seneliai ir vienas kitas vidutinio amžiaus. Taigi, dar bus parapijiečių, bet nebus kunigų. Kitaip tariant, nebus ir parapijų.

Kiti parapijos silpnėjimo motyvai: lietuvių išsisklaidymas po platųjį miestą, religiniu pareigu atlikimas kitose (anglų) parapijose, išvažinėjimas į vasarnamius, mišrios vedybos ir t. t. 1972 m. iš 20 vedybų parapijoje tik 4 ar 5 buvo lietuviškos. Žinoma, katastrofiška!. . .

Klebonas tegalėjo pasidžiaugti tik praeities darbais, bet mažai vilčių teikė ateičiai. Jo pramatymas, kad ateities parapijai gali tekti reformuotis (gal sumažinti pamaldų skaičių lietuvių kalba? . . .), tautinės parapijos atžvilgiu tėra liūdnos godos pratęsimas.

Taip kalbėjo poetas

"Kad ir šuneliu būdoje stirenti, abile gyventi". . . Vadinasi, ne kalbėti apie savo pačių šermenis, ne ateities vizijoje nešiotis karstą, o gyventi, kol kojomis sieki žemę. Toks yra uždavinys.

Neužginčijant grėsmės, bet ir nevien tik ją konstatuojant, reikia jieškoti vaistų tautinių parapijų egzistencijai pratęsti. Juos surasti yra mūsų visų pareiga: ir parapijų vadovybės, ir jų pagalbinių organų, ir organizacijų, ir pavienių parapijiečių. Yra buvę simpoziumų, paruoštų tautiniais ir kultūriniais reikalais, bet neteko girdėti nagrinėjant klausimo, ką daryti, kad jaunimas (labai dažnais atvejais ir senimas!) lankytų lietuviškas pamaldas, jomis interesuotųsi bei jas remtų, ir kokių griebtis priemonių apsaugoti tautines parapijas nuo išnykimo grėsmės. Kaikurios mūsų organizacijos ir net dalis parapijiečių yra labiau atsirėmę į maldą ir net stebuklą (tai, žinoma, nepeiktina), bet pamiršę akcija gyvybinėje dirvoje.

Taigi, pirmam skambučiui suskambėjus, tautinių parapijų gyvybės klausimo nagrinėjimas, o paskui ir aktyvi veikla turėtų prasidėti nedelsiant.

Viešėdami Čikagoje,

neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

GIFTS INTERNATIONAL INC.

2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629.

Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.

Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Žaidynėse dalyvavo 602 sportininkai

Paskelbtos krepšinio ir tinklinio rinktinės išvykai į Europą

SIGITAS KRAŠAUSKAS

Š.m. gegužės 5-6 d.d. Detroite įvyko Š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos XXIII metinių žaidynių krepšinio, tinklinio, stalo teniso ir šachmatų pirmenybės, gausios dalyviais, ypač daug pastangų ir dėmesio pareikalavusios iš šeimininkų — Detroito LSK Kovo. Šioje sporto šventėje vyravo pakili nuotaika ne tik sportininkų, bet ir vadovų, net žiūrovų tarpe. Neabejotina, kad jai įtakos turėjo artėjantis neeilinis įvykis mūsų sportiniame gyvenime — tinklininkių ir krepšininkų išvyka Europon.

Pastaraisiais metais dalyvių skaičius žaidynėse intensyviai didėja. Tai yra geras ženklas, nes rodo, kad lietuvių sportinė veikla Š. Amerikoje stiprėja. Jaunimas kasmet gausiau įjungiamas į sportininkų eiles. Štai, šiose žaidynėse veik 75% dalyvių buvo jaunių ir jaunučių eilėse. Gaila, tik, kad šį kartą jiems iš žiūrovų pusės neperdaugiausia buvo skiriama dėmesio. Jį iš dalies nustelbė išvykos reikalai. Noras pamatyti tuos, kurie vyks Š. Amerikos lietuvius reprezentuoti Europos kontinente, buvo vyraujantis. Tik jaunieji ir jaunučiai, dar neįpratę, kad juos kas perdaug stebėtų, nuoširdžiai kovojo ir savo uždavinį atliko. Tai atstovai mūsų sportinio gyvenimo pažangos ateityje. Nuo jų priklausys, kaip ilgai lietuvio sportininko vardas bus minimas šiame krašte.

Įdomiausias ir nekantriai laukiamas momentas šiose žaidynėse buvo rinktinių pristatymas. Sekmadienį, oficialaus žaidynių atidarymo metu, buvo pristatyta moterų tinklinio rinktinė, o vėliau, po vyrų A klasės krepšinio baigmės, vyrų krepšinio rinktinė. Šios rinktinės rugpjūčio gale ir rugsėjo pradžioj tris savaites viešės Europoje ir žais su valstybinėmis rinktinėmis ir paskirais sporto klubais.

Moterų tinklinio rinktinė paskelbta sekančios sudėties: **A. Bukas, O. Jemeikienė, K. Juris, N. Šotaitė, R. Yerkes, R. Žiupsnytė** iš Čikagos LSK Neries, **N. Bernardzik** iš Cicero Vėtros, **A. Babickienė, R. Čyvaitė, V. Mockutė, J. Staškūnaitė, V. Žiedonienė** iš Klevelando Žaibas. Apie tinklininkes ir šią rinktinę teks atskirai pasisakyti.

Vyrų krepšinio rinktinėn pakviesti: **E. Palubinskas**, Čikagos Lituanica, Australijos olimpinės rinktinės dalyvis, dabar studijuojąs Amerikoje; **A. Sakys**, Čikagos Lituanica; **L. Gineitis**, Bostono Grandis; **S. Kaknevičius**, Toronto Aušra; **S. Puidokas**, Čikagos Neris; **L. Jesevičius** Čikagos Neris; **B. Radvenis**, Detroito Kovas; **E. Modestas**, Čikaga, **G. Miklas**, Niujorko LAK; **M. Baškauskas**, Bostono Grandis; **P. Miniotas**, Toronto Aušra; **A. Baris**, Čikagos Lituanica; **A. Varnas**, Čikagos Neris, ir **A. Mažeika**, Čikagos Lituanica.

Komisijai patikėtas uždavinys šias rinktines sudaryti buvo nebeeilinis darbas. Keletas kandidatų-čių nekėlė abejonių, tačiau likusią dalį atrinkti buvo nelengva, nes lygaus pajėgumo atsirado visa eilė gerų sportininkų. Kaikam teko nusivilti. Pvz. porai veteranų krepšininkų, Australijos išvykos dalyvių, kurie dar ir šiandien parodė aikštėje gerąsias žaidimo puses, nebuvo duota progos, o jų vieton įrikiuota labai gabių ir jaunų krepšininkų. Vienas laimingiausių iš veteranų krepšininkų — **Algis Varnas**, Čikagos LSK Neris. Jis dalyvavo išvykose į P. Ameriką ir Australiją, o dabar trečioje išvykoje vėl atstovaus mūsų rinktinei. Reikia tikėti, kad abiem rinktinėm yra sutelkti geriausi mūsų sportininkai, kad jie gerai patys save ir Š. Amerikos lietuvius reprezentuos šioje išvykoje.

Metus bendrą žvilgsnį į žaidynes, norisi suminėti dalyvius, laimėtojus ir kaikuriuos pragiedrulius, kurių nemažai matėsi jaunųjų klasėse.

Krepšinis

Jaunių A klasėje varžėsi Čikagos Lituanica, Neris, Cicero Ateitis, Lemonto Aras, Niujorko LAK, Toronto Aušra, Hamiltono Kovas. Baigmėje laimėjo Neris 65:61 prieš Niujorko LAK ir tapo meisteriu.

Jaunių B klasės baigmėje meisterio vardą išsikovojo Čikagos Neris, įveikusi 43:29 Čikagos klubą Lituanica. Šioje klasėje taipgi varžėsi Toronto Aušra, Vašingtono Vėjas ir Klevelando Žaibas.

Jaunių C klasėje meisterystė teko Lemonto Arui, kuris 54:45 nugalėjo Čikagos Nerį. Šioj klasėj dar žaidė Čikagos Lituanica, Niujorko LAK, Klevelando Žaibas, Toronto Aušra ir Detroito Kovas.

Jaunių D klasėje Niujorko LAK, laimėjęs 31:25 prieš Klevelando Žaibą, tapo meisteriu. Žaidynėse taipgi dalyvavo Čikagos Lituanica, Detroito Kovas, Čikagos Neris ir Toronto Aušra.

Visose jaunių klasėse matėsi prošvaisčių, kurios yra mokyklos ir gero pagrindo pradai krepšinyje.

Vyrų B klasėje dalyvavo 8 komandos: Cicero Ateitis, Čikagos Lituanica, Čikagos Neris, Klevelando Žaibas, Detroito Kovas, Hamiltono Kovas, Londono Tauras ir Toronto Vytis. Naujasis meisteris — Čikagos Neris, įveikusi 103:85 Cicero Ateitį baigminiame susitikime.

Vyrų A klasėje meisteriu tapo Detroito Kovas, laimėjęs baigmines rungtynes su Čikagos Nerim 92:85. Čikagos Lituanica nugalėjo Bostono Grandį 102:98 ir užėmė III vietą.

(Nukelta į 6-tą psl.)

LAIŠKAS IŠ ISPANIJOS

Paskutiniuose "TŽ" numeriuose vis daugiau pasisakoma apie Š. Amerikos lietuvių krepšinio ir tinklinio rinktinių išvyką į Europą. Minima, kad bus žaidžiama Britanijoje, Olandijoje, Belgijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje ir Austrijoje. Labai esu nustebintas, kad šiame sąraše nėra Ispanijos. Kodėl? Argi krepšinio antžvilgiu Ispanija nėra verta dėmesio? Pats mačiau prieš kelis mėnesius, kaip Ispanija lengvai sudorojo Vokietiją ir nesunkiai laimėjo prieš Prancūziją, Olandiją ir Italiją. Tai sportinė pusė, bet neužmirškime ir politinės, kuri gal net svarbesnė už pirmąją. Visi gerai žinome, kad mūsų krepšinio ir tinklinio rinktinių išvyka yra labai svarbi politiniu, propagandiniu požiūriu, nes laisvasis pasaulis, o ypač laisvoji Europa, vis mažiau ir mažiau domisi Pabaltijo tautų tragedija. Taigi, šių mūsų rinktinių išvyka bus neeilinis įvykis, kuris parodys pasauliui ir Europai, kad pavergtoji Lietuva yra augštos kultūros kraštas ir turi lygią teisę į laisvę, kaip ir visos laisvosios tautos Europoje. Ir juo geresnis bus mūsų rinktinių pasirodymas sporto arenoje, juo stipresnis bus mūsų balsas, kuris gali pažadinti Europos tautų sąžinę prieš taip svarbią Europos saugumo konferenciją. Turėsime galimybių laimėti daugiau draugų politinėje plotmėje, kurie gal išdrįs viešai pasisakyti prieš Lietuvos okupaciją ir reikalaus jai laisvės.

Neįtraukę Ispanijos į žaidynių sąrašą, prarandame politiškai mums labai palankios tautos simpatijas ir galimą didelę pagalbą. Ispanija, kaip ir Lietuva, yra giliai tikintis kraštas, kurio sąžinė dar nėra "mirusi". Net ir pats VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas mums priminė, kad iš Ispanijos galime susilaukti paramos. Todėl neignoruokime šios didelės ir mums draugiškos tautos. Kaip ir visoje Europoje, taip ir Ispanijoje jau gyvena naujoji karta, labai mažai žinanti apie Pabaltijį ir Lietuvą. Krepšininkų ir tinklininkių atvykimas atkreiptų jos dėmesį. Tad nepraleiskime didelės ir mums taip svarbios progos, kol dar nevėlu, kad rinktinės apsilankytų draugiškoje Ispanijoje. M. J.

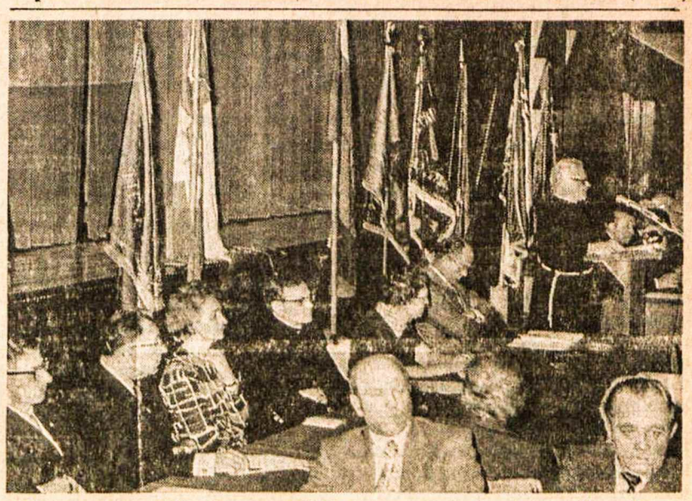

Dalis Toronto Prisikėlimo parapijos tarybos narių ir organizacijų vėliavos dvidešimtmečiui skirtame simpoziume "Gyvoji parapija". Kalba klebonas kun. Placidas Barius, OFM. Nuotr. S. Dabkaus

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Nauji nariai ir įnašai:

547. Vikauskaitė, Elena	$100
548. Steponaitis, Henrikas	100
549. KLK Moterų Draugijos Prisikėlimo par. skyrius	25

Įnašus papildė:

430. Jokubilius, Silvestras iki	$300
431. Jokubilienė, Elena iki	300
23. KLB Otavos apylinkė iki	1300
87. L. Kr. Kooperatyvas "Litas" iki	800
509. Gudavičius, Juozas iki	600
422. Česėko, Juozo atm. gauta	$200
Jo vardu bendra įnašų suma	300

E. Vikauskaitė, gyvenanti Otavoje, yra p. p. Paškevičių artima giminaitė. Jos įrašymu į narius ir KLB Otavos apylinkės įnašų pakėlimu pasirūpino L. Fondo įgaliotinis inž. A. Paškevičius. H. Steponaitis, teisininkas, baigęs mokslus Kanadoje, gyvena Toronte. Silvestras ir Elena Jokubiliai, Vilniaus krašto lietuviai Delhi, Ont., užsigrūdinę kovotojai už lietuvybę, reguliariai remdami Lietuvių Fondą, deda tvirtus pagrindus visai lietuviškai veiklai. Nemažiau mus džiugina Lietuvių Kredoto kooperatyvo "Litas" gražus augimas ir metai iš metų L. Fondo rėmimas ir jo pozicijų stiprinimas. A. a. Juozas Gudavičius, tvirto nusistatymo lietuvis patriotas, miręs š. m. vasario 13 d. Lambeth, Ont., testamentu iš savo palikimo Lietuvių Fondui paskyrė $500. Toronte balandžio 27 d. mirusio a. a. Juozo Česėko atminimui įnašus davė po $100 L. V. Nakrošių šeima ir Judita Česėkaitė-Jonynienė, atvykusi iš Detroito į savo dėdės laidotuves. Taip pat prisimintina ir Prisikėlimo parapijos KLK Moterų Draugijos padaryta graži pradžia įsijungti į narius. Už nuoširdų lietuviškų reikalų supratimą ir jų rėmimą Kanados Lietuvių Fondas yra didžiai dėkingas.

Balandžio 28 d. įvyko KLF tarybos posėdis, kuriame buvo priimtas ir patvirtintas pelno paskirstymas. Kanados Lietuvių Bendruomenės švietimo komisijai ir lituanistinėms mokykloms paskirta — $2500, kultūriniams sambūriams, organizacijoms ir studentams — $2500. Iš viso $5000. Taipgi buvo išrinkta nauji Fondo pareigūnai. Tarybos pirmininku — dr. A. Pacevičius ir sekr. — P. Januška. Į valdybą įėjo: Vyt. Balsys — pirm., K. Aperavičius, Stp. Jakubickas, J. Kšivickis ir J. Mockus — vicepirmininkai atskiroms darbo sritims, K. Lukošius — sekr. ir P. Bastys — ižd.

Iki šimto tūkstančių laukiame dar 53 šimtininkų. Paskubėkime! Įnašai priimami visuose Kanadoje veikiančiuose lietuvių kredito kooperatyvuose arba siunčiami išdininkui šiuo adresu: 140 Glendale Ave., Toronto, Ont. M6R 2T2. BASTYS, ižd.

Mielam bičiuliui

A✝A

Juozui Česėkui

mirus, žmonai LEOKADIJAI bei kitiems šeimos nariams gilią užuojautą reiškia —

Adomas ir Elena Brakai

Tragiškai mirus

a✝a Jonui Elvikiui,

jo tėvelius, seserį ONUTĘ ir brolį ANTANĄ bei jo žmoną PATRICIJĄ didžioje skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir liūdime kartu su jais —

"GYVATARAS"

Sėkmingiausias savisaugos menas

Perdaug vyrų ir moterų susižeidžia darbe tik todėl, kad nesisaugo.

Saugumo paslaptis — dirbti atsargiai.

Štai vienas būdas pagerinti savisaugai — kalbėk apie atsargumą.

Bus mažiau nelaimių, kai kiekvienas bus atsargus.

Tikrasis kelias į saugumą yra savisauga

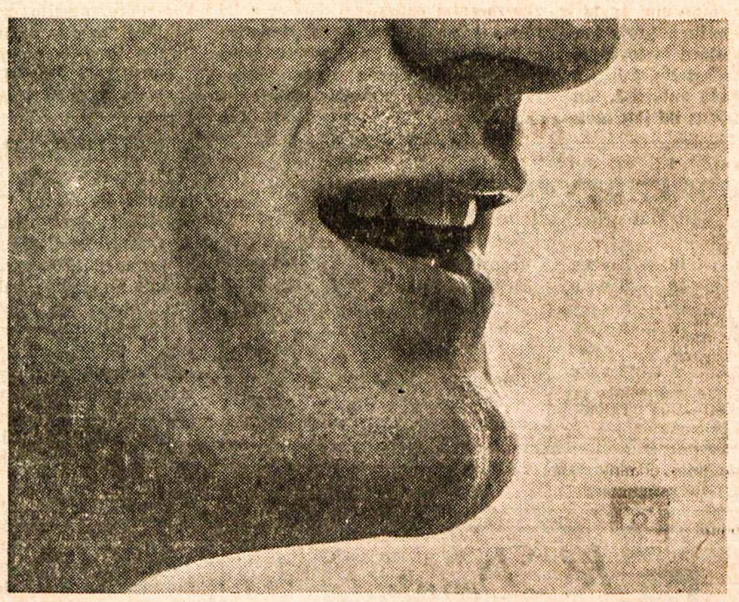

Your Workmen's Compensation Board and The Safety Associations, Ontario

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PROPAGANDINIS FILMAS

Algimantas Stankevičius "Tiesos" balandžio 29 d. laidoje skaitytojus supažindina su televizijos filmu "Aš, Vytautas Alseika..." Jis taipgi pristato ir asmenis, kurių bendrų pastangų dėka V. Alseika buvo padarytas kino žveigžde: "Jo kūrėjai — scenarijaus autoriai — Anatolijus Beriozovas ir Vitalijus Gruodis, kuris yra drauge ir šio filmo režisierius, operatorius — Romas Baranauskas, pateikė tikrai įdomų, naudingą filmą, kupiną didelės buržuazinius nacionalistus demaskuojančios jėgos..." Ta jėga A. Stankevičius laiko V. Alseikos propagandinius žodžius, filme panaudotus dokumentus ir nuotraukas. Iš aprašymo atrodo, jog pagrindiniu taikiniu buvo pasirinktas VLIKas. Kadangi filmas yra skirtas vietinei rinkai, tenka daryti išvadą, kad nevisi lietuviai į VLIKą žiūri V. Alseikos ir filmo kūrėjų akimis. Matyt, dar yra daug lietuvių, kurie ilgisi nepriklausomybės ir VLIKo veiklą vertina teigiamai, jeigu reikia net propagandinio filmo VLIKui juodinti. V. Alseiką užsieniui skirtos propagandos vežiman vėl įkinkė "Gimtasis Kraštas", balandžio 19 d. paskelbęs jo atvežtą dr. A. Trimako laišką J. Glemžai, o balandžio 26 d. — ilgą pasikalbėjimą, kuriame nerandi nieko naujo, išskyrus kaikuriuos neigiamus prasitarimus apie gyvenimą Vilniuje: "Būčiau šališkas, jei nepridurčiau, jog visiškam apsipratimui su čionykščiu gyvenimu esama ir kliuvinių. Jau spaudos konferencijoje Vilniuje buvau minėjęs, jog man neigiamą įspūdį teikia kai kurios prekybos negerovės, netvarkingas pėsčiųjų judėjimas gatvėse. Iš tiesų neįprasta, kai kartais negauni kurios nors buitinės prekės ar kai kurių vaisių, kai jauti prekybos nerangumą, prekybos kultūros stoką..." Vaidindamas laisvą pilietį laisvame krašte, V. Alseika švelniai, su baltom pirštinaitėm "paglosto" ir spaudą: "...mūsų laikraščiuose vis dėlto pasigendi didesnio įvairumo ir, kaip minėjau, operatyvumo. Kodėl, pvz., dažnai ilgokai neskubami recenzuoti nauji literatūros ir meno kūriniai, teatrų premjeros, koncertai, parodos (išimtis buvo Veimaro ir Paryžiaus teatrų gastrolės). Tuo tarpu stebėtinai greitai skelbiamos kai kurių filmų recenzijos. Kas čia kaltas? Trūksta kritikų? Ne, jų esama, ir stiprių. Mano nuomone, redaktoriai turėtų būti reiklesni. Man atrodo, Lietuvos spaudoje per apstu medžiagos apie įvairias buities negeroves, eismo pažeidimus, girtuoklius ir t.t. Ateities istorikui, kuris kada nors skaitys šių dienų spaudą, tai, manyčiau, teiks ne visai pilną ir tikslų Lietuvos gyvenimo, ypatingai kultūros panoramos, vaizdą..." Tai ir viskas. O kur nepakankama pasaulio įvykių kronika? Kodėl ji taip iškraipoma sovietinės kompartijos naudai, kad negali atpažinti įvykių? Atrodo, ir V. Alseikai teks klausytis užsienio radijo, jeigu jis norės žinoti, kas iš tikrųjų darosi pasaulyje. Kur visiems iki koktumo nusibodusios sieksninės vietinių ir sovietinių kompartijos vadų kalbos, suvažiavimų aprašymai, įkyrūs ideologiniai rašiniai? Nutylėjęs tokius esminius klausimus, V. Alseika ima šnekėti apie emigrantų spaudos nuosmukį, nors tą žodį tesugeba parašyti su klaida — "nuosmūkis".

ŠILUTĖS KETVERTUKAS

Janina Šinkūnaitė "Tiesos" 57 nr. paskelbė reportažą apie vienintelį visoje Lietuvoje ketvertuką — Raselę, Rolandėlį, Robertuką ir Artūrėlį Čeponus Šilutėje. Vaikai gražiai auga ir jau yra įpusėję ketvirtuosius savo amžiaus metus. Žemės ūkio ministerijos lėšomis Čeponų šeimai buvo pastatytas dviaugštis namas Gaideliuose, kur, atrodo, netruks svečių, nes daug kas nori pamatyti vienintelį Lietuvos ketvertuką. Albina Čeponienė turi ir dar keturis kitus vaikus. Iš viso ši šeima turi 10 narių. Ketvertukas dažnai susilaukia dovanų: Šiaulių "Verpsto" trikotažo fabriko moterų taryba kiekvienam vaikučiui parūpino kostiumėlį, kepuraitę ir pirštinaites, Vilniaus P. Eidukevičiaus odos avalynės įmonių susivienijimo profsąjungos komiteto ir moterų atstovės atvežė keturias poras batelių, žaislų ir saldumynų. Reportažo autorė J. Šinkūnaitė ragina baldžius iki įkurtuvių naujajame name pagaminti specialius vaikiškus baldelius Šilutės ketvertukui. "Tiesos" redakcija yra gavusi laiškų, siūlančių pagerinti Čeponų daugiavaikės šeimos gyvenimo sąlygas laisvų aukų būdu.

NESKAITO SPAUDOS

Vilniškis centrinis komjaunimo komitetas nusiskundžia nepakankamu jaunimo dėmesiu spaudai. Pasirodo, laikraščių neskaito ne tik eiliniai jaunuoliai, bet ir komjaunuoliai, net jų vietiniai komitetai. "Komjaunimo Tiesoj" balandžio 18 d. rašoma: "...daugelyje organizacijų jaunimas prenumeruoja aiškiai per mažai laikraščių ir žurnalų. Pavyzdžiui, Varėnos rajono Vydenių tarybiniame ūkyje yra apie 30 jaunų žmonių, neturinčių 30 metų, 16 komjaunuolių, o prenumeruojama vos viena "Komjaunimo tiesa". Jurbarko rajono Girdžių paukštininkystės tarybinio ūkio komjaunimo organizacijos sekretorius A. Bastys neprenumeruoja nė vieno jaunimo spaudos leidinio. Prasta padėtis kai kuriose aukštosiose mokyklose ir technikumuose. Kauno Politechnikos institute yra daugiau kaip aštuoni tūkstančiai VLKJS (komjaunimo — V. Kst.) narių, o jaunimo laikraščius ir žurnalus prenumeruoja tik apie pusantro tūkstančio būsimųjų jaunų specialistų, būsimųjų jaunimo auklėtojų. Ne geresni reikalai Vilniaus V. Kapsuko universitete, Vilniaus elektromechanikos technikume. Varėnos, Jurbarko rajonuose, Vilniaus, Kauno miestuose komjaunimo komitetai centrinių leidinių prenumeratai skiria per maža dėmesio..." Jeigu jaunimas neskaito jam skirtos spaudos, matyt, ji visiškai neįdomi.

MOKSLEIVIŲ GIMTADIENIAI

Inž. Vanda Giedrytė "Komjaunimo Tiesos" 77 nr. atskleidžia liūdnoką mokslеivių gimtadienių vaizdą: "Neseniai kalbėjausi su vienos Vilniaus vidurinės mokyklos abituriente. Žinau, kad ji puiki draugė, gerai mokosi, yra visų mylima — ir mokytojų, ir mokinių. Taip jau iš šnekos išėjo, — netyčia užklausiau, kur ji praleidusi šeštadienio vakarą, nes jau kasne-kas, o šeštadienių vakarai moksleivių skiriami daugiausia poilsiui.

— Buvau draugės gimimo dienoj, — beveik abejingai ir nusiminusi atsakė Nijolė.

— Tai kuo nepatenkinta? Juk, be abejo, buvo įdomu?

— Įdomu? — nustebo Nijolė. — Eilinės išgertuvės.

Štai tas jos atsakymas mane ir sudomino. Kaip tai? Juk jie dar moksleiviai, tegu ir vienuoliktokai, o ir pati šventė buvo švenčiama kažkurios merginos, kuri dar dėvi uniformą, tėvų namuose.

Pamačiusi mano nustebimą, Nijolė dar pridūrė:

— Tai jau tapo įprasta, beveik nuo septintos klasės.

Pačiai Nijolei šitokios šventės irgi ne šventės. Todėl ji stengiasi kuo greičiau iš ten pasprukti. O kiti? Kiti lieka... Ta proga dar prisiminiau, kaip viena kaimynė, senutė, skundėsi, kad jos anūkas (tuo metu devintokas) grįžo po Naujųjų metų sutikimo girtas girtutėlis.

"Na, ir vargo turėjome su juo tą naktį... Jaunas, dar nepratęs", — guodėsi senelė. Ir man susidarė įspūdis, tarsi visa bėda tik ta, jog Saša buvo jaunas ir dar neįpratęs... O kai įpras, tuomet ir bėdos nebūsią.

Skundžiamės, rašome, gadiname popierių ir savo nervus, ieškodami blogio šaknų. Neretas kreipiamės pagalbos tuomet, kai būna jau per vėlu. O juk tos blogio šaknys pradeda dygti tiesiog mūsų pačių ir mūsų tėvų, mokytojų, draugų akyse. Ar ne laikas tuomet jas išrauti?

Dažnas vyresniųjų klasių mokinys net paprašo savo tėvų, kad tokia proga kur nors išeitų į svečius. Kai kurie tėvai numoja ranka ir patenkina sūnelio ar dukrelės "prašymą". Gerai, šiandien jis dar moksleivis, rytoj — studentas arba darbininkas, kurio jau nebevaržys mokyklos įstatymai..." Inž. V. Giedrytė gražiu pavyzdžiu nurodo kitą mokyklą, kur gimtadieniai paminimi klasėse, o jei vėliau ir susirenkama pas gimtadienį švenčiančius, tai pasitenkinama gaivinančiu limonadu ar gira, pasišokimu. Tėvams nereikia bėgti iš namų.

V. Kst.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5½ %
šėrus ir sutaupas	6½ %
už vienų metų terminuotus indėlius	7%
ir 3 metams	7½ %

Duodame:

asmenines paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	8½ %

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $3,800,000

Mėsos ir putkūs dešros gaminiai
Skanėstai kiekvieno skoniui
R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468
740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113
GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510
LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvataras", turėjusi daug koncertų Kanados, JAV ir Europos miestuose, ruošiasi viešam koncertui Kanados sostinėje Otavoje. Tulpių festivalio proga koncertas įvyks gegužės 20, sekmadienį, 3 v. p. p., didelėje ir gražioje High School of Commerce auditorijoje. LB Otavos apylinkės valdyba kviečia sostinės ir artimesnių kolonijų lietuvius gausiai dalyvauti šiame koncerte. E. Gumbelio nuotraukoje — trys "Gyvataro" šokėjos kelionės metu vakarinėje Kanadoje

HAMILTON, ONT.

SKAUDI NELAIMĖ ištiko Hamiltono lietuvių koloniją. Gegužės 5 d. Mazinaw ežere, netoli Belleville, Ont., tragiškai mirė hamiltonietis Jonas Elvikis ir jo nuolatinis draugas Saulius Steigvila iš Tillsonburgo. Abu buvo 21 m. amžiaus ir studijavo Mc Master universitete Hamiltone. Užbaigę paskutiniuosius egzaminus, su dviem draugais kanadiečiais išvažiavo praleisti savaitgalio prie ežero, pailsėti ir pažvejoti. Šeštadienį, tuojau po pietų, Jonas ir Saulius mažu laiveliu (canoe) išplaukė į ežerą. Po keleto valandų jų kūnus, plūduriuojančius su gelbėjimosi priemonėmis, ištraukė iš vandens Ontario policija. Šalia buvo rasta pilna vandens jų valtis. Policija spėja, kad valtis prisisėmė ir abu jaunuoliai atsidūrė lediniame vandenyje. Policijos spėjimu, 35° vandens temperatūroj jie negalėjo išgyveni daugiau kaip valandą. Tą dieną ežeras buvo labai neramus, nes buvo šalta ir vėjuota. Juos pastebėjo vienas meškeriotojas.

Jonas Elvikis baigė Katedros berniukų gimnaziją ir studijavo politinius mokslus McMaster universitete. Planavo sekančiais metais pereiti į teisių fakultetą. Buvo geras sportininkas — krepšininkas ir futbolininkas. Nuo pat jaunų dienų priklausė "Gyvatarui" ir, dar tik 16 m. būdamas, su grupe atstovavo Kanadai tarptautiniame festivalyje Prancūzijoje. Šią tragediją nepaprastai skaudžiai išgyvena tėvai ir brolis Antanas. Sesuo Onutė tebėra Europoje, išvykusi su gimnazijos ekskursija. Jo netikėtos ir žiaurios mirties yra prislėgti ir jo draugai, lietuviai ir kanadiečiai.

Saulius Steigvila anksčiau irgi gyveno Hamiltone, bet prieš keletą metų kartu su tėvais persikėlė į Tillsonburga. Studijavo McMaster universitete fizinį auklėjimą. D.

OTAVOS TULPIŲ FESTIVALYJE "Gyvataras" gegužės 20 d. duos pilną koncertą, kurį rengia LB Otavos apylinkės valdyba su Ontario Folk Art Council.

HAMILTONO LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ pirmininkų-atstovų posėdis su KLB Hamiltono apylinkės valdyba šaukiamas gegužės 17 d., 7 v.v. Hamiltono Multicultural Centre, 91 East Ave. So. Bus sprendžiami labai svarbūs mūsų kolonijos ir lietuviškos reprezentacijos reikalai, tad ap. valdyba prašo visas organizacijas dalyvauti šiame posėdyje.

BIRŽELIO TRĖMIMŲ minėjimui šiemet vadovauja estai. Lietuviai katalikai šią liūdną sukaktį prisimins AV šventovėje pamaldomis (Mišias užprašė ap. valdyba). Po pietų visi privalome dalyvauti akademijoj, kurią numatoma surengti estų parke. Tikslus laikas ir vietovė bus pranešta po bendro baltiečių atstovų posėdžio.

MIRĖ TAUTIEČIAI: a.a. Juozas Dočkaitis ir a.a. Sofija Meškauskienė. Apylinkės valdyba reiškia užuojautą giminėms.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS minėjimas davė $109,81 nuostolį.

HAMILTONO ETNINIŲ GRUPIŲ festivalis yra rengiamas Gage parke, kur, be meninės programos, kiekviena tautybė savo palapinėse pardavinėja tautinius valgius, rengia kuklias parodėles, duoda savo muzikos. Šiemet festivalis bus birželio 23-24 d. d. Apylinkės valdyba jau pradėjo jam ruoštis.

KLVS RAMOVĖS Hamiltono skyriaus visuotiniam narių susirinkime buvo išrinkta valdyba: K. Mikšys, J. Mačiulaitis, J. Martinkus, M. Šniuolis, K. Baronas. Sveikiname, linkėdami darnaus darbo.

Apylinkės valdybos informacija

ŽŪKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBO "Giedraitis" visuotinis narių susirinkimas — gegužės 27, sekmadienį, 3 v.p.p., savos šaudyklos patalpose (už Kaledonijos). Bus aptarti įvairūs klubo einamieji reikalai. Kuklios vaišės su linksmaja dalimi. V-ba

Sudbury, Ont.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju ponioms ir panelėms už suruoštą man tokį gražų ir didelį priešvestuvinį pobūvį.

Ypatinga padėka šios staigmenos iniciatorei gimnazijos mokytojai Silvijai Martinkutei.

Ačiū visoms dalyvavusioms ir prisidėjusioms prie pobūvio už gražias ir vertingas dovanas.

Nuoširdus ačiū brangiai mamytei, A. Baltutienei, B. Gatautytei, A. Kručaitei, J. Labuckienei, G. Lumbienei, S. Martinkutei, S. Petrėnienei, S. Poderienei, S. Poderytei, G. Poderytei, I. Raskevičienei, L. Remeikienei, D. Remeikytei, L. Rukšytei, T. Rukšytei, B. Stankienei, O. Stepšienei, M. Stepšytei, D. Skvereckaitei, M. Trumpauskienei, E. Tolvaišienei.

Kartu su jumis praleistas vakaras, dovanos ir puikios vaišės liks man kaip neužmirštamas prisiminimas visam mano gyvenimui.

Dėkinga — Gražina Mazaitytė

WINDSOR, ONT.

TAUTOS FONDO AUKOTOJŲ sąrašan iš Windsoro ("TŽ" 13 nr.) įsibrovė nemaloni klaida: $50 aukojo ne Češkų, bet Čerškų šeima.

Vincas Čerškus yra žinomas apylinkėje ne tik kaip gabus prekybininkas, bet ir nenuilstantis visų lietuviškų reikalų rėmėjas darbu bei lėšomis. Būdamas ilgą laiką LB apylinkės pirmininku, sugebėjo bene geriausiai prieiti prie vietos vadovaujančių asmenų, kai vertė lietuviškas reikalas. Šiuo metu laikinai yra pasitraukęs iš vadovybės pailsėti ir sveikatos pataisymui. Aldona ir Vincas Čerškai augina dukrą ir sūnų, kurie gali būti pavyzdžiu nevienai lietuvių šeimai. Jaunasis Andrius puikiai valdo akordeoną ir groja šokių grupėms, o Rūtelė — viena gražiausių "Aušros" dainininkių. Mielam Vincui linkime gero poilsio ir laukiam sugrįžtant vadovybėn.

Paskutiniu metu dar gauta aukų Tautos Fondui iš M. Šilinsko $10, kuriuos įteikė per mūsų kleboną kun. D. Lengviną. Visiems aukotojams reiškiu nuoširdžiausią padėką.

Tautos Fondo įgaliotinis

Red. pastaba. Ši pataisa "TŽ" 18 nr., laužant puslapį, per klaidą atsidūrė ir buvo atspausta Winnipego skyriuje. Atsiprašom windsoriečius ir winnipegiečius.

VANCOUVER, B.C.

VANKUVERIO LIETUVIŲ MEDŽIOTOJŲ ir meškeriotojų klubo "Bebras" balandžio 8 d. visuotiniame narių susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba: pirm. V. Skabeikis, vicepirm. A. Goronson, parengimų vadovas B. Vileita, ižd. A. Stalionis, sekr. L. Macijauskienė. Naujoji valdyba jau paruošė visų metų veiklos programą, kurioje numatyta žuvavimo išvyka į ežerą gegužės pabaigoje, tradicinės Joninės su žaidimais ir laužu birželio 24 d., gamtos mylėtojų išvyka liepos pradžioje, žuvavimas jūroje rugpjūčio mėnesį,, šaudymo varžybos rugsėjo mėnesį. Vasaros veiklą užbaigus, "Derliaus baliuje" spalio mėnesį bus įteiktos taurės žuvavimo ir šaudymo laimėtojams.

LONDON, ONT.

KLB LONDONO APYLINKĖS visuotiniame metiniame susirinkime balandžio 8 d. valdyba 1973-74 metams sudaryta iš buvusios valdybos keturių narių ir trijų naujai pakviestų asmenų. Naujosios valdybos pirm. — E. Petrauskas, vicepirm. ir ižd. — S. Keras, sekr. — I. Jakubaitytė, kultūrinių reikalų vadovas — M. Chainauskas, atstovas parengimų reikalams — J. Aušrotas, studentų ir jaunimo atstovai — A. Čerškus ir L. Petrašiūnaitė. Londono apylinkės valdybos pastoviam reprezentaciniam adresui parūpinta pašto dėžutė — P. O. Box 892, Station "B", London, Ont. Keičiantis bendruomenės valdybos sudėtims, jos adresas visad liks tas pats. Naujo adreso ir tiesioginio kontakto bei reprezentacijos reikalu išsiuntinėti laiškai įvairioms organizacijoms, su kuriomis bendruomenė jau turi ar nori užmegzti ryšius.

Apylinkės valdybos inform.

HAMILTONIETĖ ANITA PAKALNIŠKYTĖ Londone įvykusių muzikos varžybų vokalinės sekcijos sopranų grupėse laimėjo tris pirmąsias vietas. Varžybų baigminiame koncerte balandžio 15 d. Centennial salėje Londono miesto valdybos narys jai įteikė Londono miesto stipendiją. Kor.

JONĄ SVENTICKĄ PALAIDOJUS. Velionis buvo gimęs 1902 m. vasario 17 d. Taborų kaime, Kalvarijos vlsč., Marijampolės apskr. 1923 m. kovo 23 d. su Jonu Sventicku buvom kartu pašaukti į Lietuvos kariuomenę ir paskirti į auto batalijono mokomąją kuopą. Tais pačiais metais Jonas buvo pakeltas į puskarininkio laipsnį ir vėliau paskirtas į tankų batalijoną.

Mudu atsiskyrėm 1925 m. rugsėjo 25 d., kai jis išėjo iš kariuomenės, ir tik po 47 metų susitikom Londone, Ont., prie Šiluvos Marijos bažnyčios. Jau abudu buvom amžiaus pirštų pakeistais veidais ir vienas kito nepažinom, tik iš pasikalbėjimo paaiškėjo, kad kadaise su auto batalijono mokomąja kuopa išdidžiai žygiavom Šančių gatvėmis ir kartu stovėjom su katiliukais rankose, laukdami samčio kareiviškos sriubos. Jonas jau skundėsi pakirsta sveikata ir netrukus atsigulė ligoninėje.

Man lankant jį ligoninėje, jis vis prisimindavo karinę tarnybą, buvusius savo vadus ir viršininkus. Prisimindavo, kai mokomojoj kuopoj mudviejų lovos buvo šalia viena kitos ir kai mes 10 mėnesių vakarais dalindavomės dienos įspūdžiais. 1973 m. balandžio 28 dienos rytą Londone, Viktorijos ligoninėje, Jonas užmigo amžinu miegu.

Velionis Kanadon buvo atvažiavęs 1928 m. Kaip ir kiekvienam ateiviui, taip ir Jonui pirmieji žingsniai nebuvo rožėm kloti, bet iki savo gyvenimo saulėlydžio sukūrė gražų gyvenimą.

Mielas mano karinės tarnybos drauge ir lietuvių tautos sūnau Jonai, nekartą tave žmona palydėjo į Ročesterio klinikas, į Viktorijos ligoninę ir vis laukė sugrįžtant. Laukė tavo sugrįžimo ir mielas Dzūkijos kraštas, bet š.m. balandžio 30 d. po kun. B. Pacevičiaus atnašautų gedulingų Mišių palydėjom Tave iš Šv. Petro bazilikos į Šv. Petro kapines ir palaidojom tarp augštų medžių, kad nuo jų šakų paukštelis giesminingas praneštų tau auštantį pavasario rytą ir kad rudenį nukritę lapai nuo šalnų pridengtų tavo kapą.

J. Jakaitis

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visiems savo draugams bei pažįstamiems, lankiusiems mane ligoninėje ir grįžusį namuose, taip pat — už gėles ir dovanas. Jūsų parodytas nuoširdumas mane dvasiškai stiprino ir sutrumpino sirgimo laiką.

Ačiū Rev. Oelsmer, p.p. Grybams, Girniams, Kisieliams, Lukšams, E. Petrauskams, Rušinskams, Šakiams, Stankams, Genčienei, Kudukienei, A. Petrauskienei, Sventickienei, Narušević ienei, Narakienei, Andriukaitienei, Bliskienei, Miškinienei su dukra, L. Mačiui, Vaitkui, Šakiniui, Eimantui; pusbroliui Valaičiui su šeima ir giminaitei Mrs. Choma iš Detroito už priežiūrą grįžus iš ligoninės, Londono LB valdybai už knygą (Tauta), Šalpos Draugijai už rožes.

Jūsų visų parodytas nuoširdumas pasiliks man neužmirštamai —

Martha Jakaitienė

DĖMESIO LONDONIŠKIAI! Prie pat bažnyčios parduodamas trijų miegamųjų namas prieinama kaina. Skambinti tel. 455-5325 betkuriuo laiku.

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

Visoje Kanadoje žinoma, jog Britų Kolumbija yra gražus Pacifiko kampas, su gerom sąlygom žuvauti. Už kelių mylių nuo Vankuverio yra parkų prie ežerų ir upių, kur galima gerai pailsėti ir maloniai praleisti gražias vasaros dienas. Visi Kanados lietuviai, šiemet atostogausiantys Vankuvery ir jo apylinkėse, neužmirškite jog Vankuverio klubas "Bebras" veiks gan plačiai. Kviečiame visus būti maloniais svečiais mūsų renginiuose. L. M.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

KETVIRTĮ MILIJONO DOLERIŲ advokatų teisiniu susitarimu gavo Čikagos lietuvaitė Kristina Grybaitė. Tai kompensacija iš vienos dujų bendrovės, kuri Grybaitės bute įrengė nesaugų šildymą, kurio smalkių dujos nepataisomai sužalojo K. Grybaitės galvos smegenis. Jos motina mažiau nukentėjusi, gauna $4.500.

DETROITO LIETUVIAI šį pavasarį nori užbaigti naujos Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčios statybą, prie kurios bus didelis kultūros centras su salėmis pobūviams, kultūriniams parengimams ir sportui. Viso didžiulio projekto įgyvendinimas kainuos beveik milijoną dolerių. Jau turima apie $800.000.

BALTUOSIUOSE RŪMUOSE lankėsi JAV LB speciali delegacija, kuri norėjo pasimatyti su prez. R. Niksono patarėju dr. H. Kisingeriu. Su juo pasimatyti nepavyko, bet delegaciją priėmė jo asistentas Europos reikalams dr. G. Livingston. Delegaciją sudarė LB visuomeninių reikalų tarybos pirm. Alg. Gečys, informacijos vadovė Aušra Mačiulaitytė-Zerr ir ryšininkas su Valstybės Departamentu Algis Gureckas. Įteiktas išsamus memorandumas, prašantis laikytis Pabaltijo valstybių aneksijos nepripažinimo būsimoje Europos saugumo konferencijoje, užtikrinti Lietuvos atsiunčiamų kultūrininkų klaumą ir iškelti Jungtinėse Tautose sovietų vykdomą žmogaus teisių pažeidimą Pabaltijy. Buvo paliestas ir Simo Kudirkos žiaurus įkalinimas, lietuviškų transliacijų įvedimas per Laisvosios Europos radiją, nežmoniški sovietų muitai ir iš okupuotos Lietuvos atsiunčiamų kultūrininkų klausimas. Dr. G. Livingston užtikrino, kad JAV politika Baltijos valstybių atžvilgiu nesikeis ir po Helsinkio konferencijos, nors esą dar per anksti atvirai kalbėti apie JAV planus ir tikslus Europoje.

ALTOS PIRM. DR. K. BOBELIS, pasikvietęs didelės radijo ir televizijos bendrovės WGN žinių redaktorių A. Resnick, jam paaiškino Lietuvos problemą, JAV lietuvių veiklą ir Sov. Sąjungos muitų apsunkinimus. Jis taip pat priminė 17.000 Lietuvos tikinčiųjų peticiją Jungtinėms Tautoms, R. Kalantos ir kitų lietuvių susideginimo priežastis. Red. A. Resnick pažadėjo per WGN tinklą duoti platesnių žinių apie lietuvių kovas už savo tėvynės laisvę.

SAN FRANCISCO SIMFONINIS orkestras, gastroliuojantis Sovietų Sąjungoje, koncertuos Vilniuje š. m. birželio 13—16 d. d., kai viso pasaulio lietuviai prisimena sovietinės okupacijos pradžią ir pirmuosius trėmimus Sibiran. Atrodo, šią datą amerikiečiams sąmoningai įpiršo Maskva. Dėl jos protestą JAV valstybės departamento Baltijos valstybių skyriaus viršininkui E. Hurwitz pareiškė JAV LB valdybos ryšininkas A. Gureckas. L. Hurwitz apgailestavo, kad tai nebuvo laiku pastebėta. Pakeisti koncertų datas dabar būtų nepaprastai sunku.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ suvažiavimas įvyks Sheraton viešbutyje Čikagoje gegužės 26—27 d. d. Pirmą dieną bus apžvalginis pranešimas apie gyvenimą okupuotoje Lietuvoje, premijų įteikimas už kūrinius, vaizduojančius Simo Kudirkos ir Romo Kalantos tragediją, ir susipažinimo pokylis. Antrą dieną visą eilę mokslinių paskaitų skaitys JAV universitetuose pasižymėję medicinos mokslininkai lietuviai: E. Gedgaudas, J. Valaitis, R. Nemickas, R. Dainauskas, M. Budrienė, D. Giržadas, M. Vygantas ir V. Nemickas. Suvažiavimo proga bus surengta dviejų gydytojų dr. A. Lopskio ir dr. Šalnos, dailės darbų paroda.

KLEVELANDO LIETUVIAI STUDENTAI piketavo pirmąjį sovietų laivą Klevelando uoste. Laivas "Stanislavsky" buvo atvežęs stiklo krovinį ir iš Klevelando išvyko su Amerikos javais Sovietų Sąjungai. Protestas buvo daromas pagal ALTos patarimą — trukdyti prez. R. Niksono prekybines lengvatas žmonių laisvę varžančiai Sovietų Sąjungai.

RESPUBLIKININKŲ ETNINIŲ ORGANIZACIJŲ konferencija įvyko Vašingtone gegužės 11—13 d. d. Dalyvavo 30 tautybių delegatai. Lietuviams atstovavo dr. J. Genys, E. Bartkus, dr. Aldona Valis, Aušra Zerr ir kt. Visi dalyviai buvo priimti Baltuosiuose Rūmuose.

Urugvajus

LIETUVIŲ KULTŪROS DRAUGIJA išsirinko naują valdybą: pirm. — Vyt. Dorelį nariais — Pr. Stanevičių, J. Petruškevičių, J. Jazauską, R. Sčesnulevičiūtę, J. Kamandulį ir A. Svetiką. Kad darbas būtų sklandesnis, valdyba sudaryta iš senimo ir jaunimo atstovų. Pasitraukiančiai senajai valdybai pagerbti buvo surengti iškilmingi pietūs, kurių metu buvo pristatyti du nauji dr-jos garbės nariai — Juozas Ramonas ir Julius Jazauskas. Jiems įteikti specialūs pažymėjimai ir meniški adresai, paruošti odontologo A. Stanevičiaus. Tarp eilės kalbėtojų buvo ir Lietuvos atstovas A. Grišonas. Parapijos klebonas kun. J. Giedrys įteikė LB medalius nusipelniusiems Urugvajaus lietuvių veikėjams — Ed. Jusiui ir V. Doreliui.

Argentina

LIETUVOS VARDĄ GARSINANTI dešimtoji Lituania gatvė Argentinoje iškilmingai atidaryta Lanus mieste balandžio 23 d. Leidimu beveik 3 metus rūpinosi Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos pirm. A. Mičiūdas. Gatvės krikšto kūmais buvo T. Aliukas, V. Deveikienė, A. Dambravienė, I. ir L. Stankevičiai ir J. Šiušis. Iškilmingose pamaldose giedojo Šv. Cecilijos choras, prie tautinių vėliavų stovėjo SLA jaunimas, iškilmėse dalyvavo daug lietuvių ir argentiniečių su burmistru Miguel P. Monserrat priešakyje. Po pamaldų Lituania gatvėje buvo atidengtos dvi bronzinės lentos su atitinkamais įrašais. Vieną tų lentų miestas padovanojo lietuviams, o antrą lietuviai — miestui. Iškilmės baigtos dideliu pokyliu SLA salėje, kur dalyvavo apie 300 žmonių. Pasakyta daug kalbų apie tautų sugyvenimą ir jų teisę į laisvę. Argentiniečiai svečiai buvo apdovanoti knygomis apie Lietuvą. Meninę programą atliko SLA jaunieji šokėjai.

ARGENTINOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA paskelbė Lietuvoje persekiojamos Katalikų Bendrijos savaitę gegužės 14—20 d. d. Bus specialios pamaldos ir rinkliavos Lietuvos katalikams padėti. Suorganizuota ir maldininkų kelionė į Argentinos tautinę šventovę Lujanon.

Australija

TARPTAUTINĖ PARODA EXPO 73 įvyko Geelongo miesto salėje gegužės 4—6 d. d. Lietuvių moterų draugija turėjo atskirą skyrių. Kiek anksčiau ta pati draugija Lietuvių Namuose buvo surengusi sėkmingą Margučių popietę. Prie vaišių stalo kalbėjo kun. P. Dauknys, dr. S. Skapinskas ir kt.

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ GYDYTOJŲ Draugija, norėdama paskatinti jaunimą uoliai mokytis lietuvių kalbos, paskyrė savaitgalio mokyklai $60. Mokyklos vadovybė prašoma paskirti premijas tiems mokiniams, kurie, baigiant mokslo metus, geriausiai pasirodys lietuvių kalbos egzaminuose.

Italija

LIETUVIAI ITALIJOJE GYVENA ne tik Romoje, kur daugiausia yra susitelkę dvasiškiai ir kultūrininkai, bet ir tolimesnėse provincijos vietovėse. Pvz. Milano apylinkėse nuo karo pabaigos yra užsilikusių apie 10 lietuvių, kurie neseniai buvo suvažiavę į Monzos miestą prisiminti savo "išsilaisvinimo" iš kariniu uniformų ir pagerbti tų laikų savo geradarį vienuolį Petrą Baniūną. Pastarasis dabar gyvena Amerikoje, bet Italijos lietuviai jį mielai prisimena, nes pavojingiausiomis dienomis jis jiems padėjo prisiglausti Monzos Šv. Marijos vienuolyne ir aprūpino drabužiais bei maistu. Vienas iš tų jaunuolių jau yra baigęs veterinarijos mokslus, kiti taip pat neblogai įsikūrę. Tik dėl lietuvaičių stokos daugeliui teko sukurti mišrias šeimas.

Britanija

D. BRITANIJOS LIETUVIŲ SĄJUNGOS Derby skyrius iškilmingai paminėjo savo veiklos 25 metų sukaktį. Skyriaus pirm. J. Levinskas pasveikino svečius lietuvių ir anglų kalbomis ir padarė veiklos apžvalgą.

Šiltą kalbą pasakė iš Londono atvykęs centro valdybos pirm. J. Alkis. Sveikino Nottinghamo skyriaus pirm. K. Bivainis ir Britanijos lietuvių skautų vadeiva J. Maslauskas.

LONDONO LIETUVIŲ PARAPIJOS susirinkime iškilmingai paminėta lietuvių bažnyčios pašventinimo 60 metų sukaktis. Parapijos tarybai dabar vadovauja S. Kasparas, padedamas septynių tarybos narių. Klebonu tebėra nenuilstantis lietuvybės puoselėtojas kun. J. Sakevičius. Pernai mirė 21 parapijietis, pakrikštyti 4 naujagimiai. Didžiausias parapijos užmojis dabar yra pastatyti susirinkimų salę prie bažnyčios.

EUROPINIŲ RYŠIŲ antikomunistinei organizacijai šiemet pirmininkauja lietuvis Z. Juras. Šiai organizacijai Londone priklauso 14-kos tautybių atstovai.

Vokietija

BAD WOERISHOFENE balandžio 26—29 d. d. buvo lietuvių jaunimo seminaras, kuriame dalyvavo jaunuoliai iš pietinės Vokietijos ir vyresnieji Vasario 16 gimnazijos mokiniai. Pokalbiui "Kaip su lietuviškomis temomis įeiti į vokiečių visuomenę" vadovavo Art. Hermanas.

**Į MIUNCHENĄ

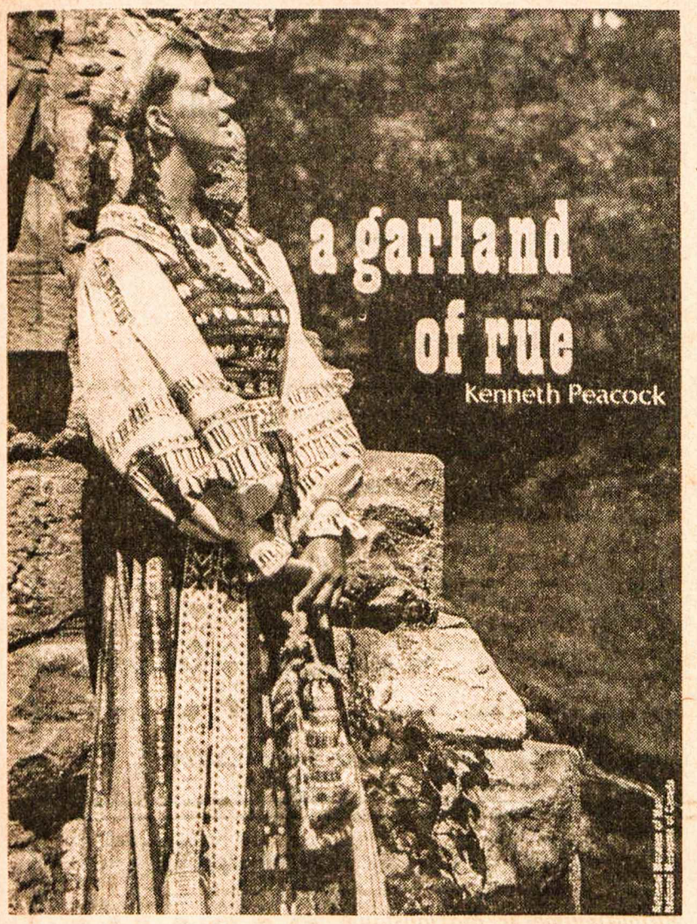

RŪTŲ VAINIKAS ANGLŲ KALBA

ZIGMAS LAPINAS

"A Garland of Rue" knygoje autorius Kenneth Peacock nagrinėja 28 senovines lietuvių dainas, kurias jis surinko ir užrašė iš lietuvių, gyvenančių Kanadoje, Ontario provincijoje. Šis leidinys yra vienas iš daugelio National Museum of Man leidinių, kuriais yra bandoma Kanadoje išsaugoti etninių grupių mažumų kultūrą. Autorius pristato dainas gaidų ir teksto forma, po to seka teksto paaiškinimas, ypatingą dėmesį skiriant sinonimams ir simboliams. Tai yra būtina šiuo atveju, nes knyga yra taikoma daugiausia svetimtaučiams, kuriems "saulės močiutės" arba "brolelio dobilėlio" sulyginimai galėtų būti nesuprantami, juo labiau, kad pvz. saulė anglų kalboje net nėra moteriškos giminės.

Knygos viršelio vidurinėje pusėje yra įmova su keturiom minkštom 7 colių plokštelėm. Į tas plokšteles be techniškų pagražinimų bei instrumentinės palydos yra įrašytos visos knygoje analizuojamos dainos. Techniniu požiūriu plokštelių kokybė nėra augšta, tačiau jos visiškai tinkamos skirtam tikslui — perduoti dainų nuotaikoms ir tempų variacijoms. Be jų senąsias dainas ir ypač sutartines būtų sunku vien iš gaidų reikiamai interpretuoti.

Dainos įdainuotos visos eilės žmonių, jas atsimenančių dar iš Lietuvos laikų. Kaikurios dainos yra dainuojamos grupėmis, kurias paruošė Danutė Rautinš ir Dalia Viskontienė. Šis dainų rinkinys daugiau ribojasi senomis, retai girdimomis dainomis, kurios be išimties apima jausminį jaunų žmonių gyvenimo cikla: flirtą, piršlybas, vedybas ir taip pat vaikų santykius su tėvais bei senoliais.

Įžangoje autorius trumpai peržvelgia mūsų istoriją, paminėdamas 14—15 šimtmečio Lietuvos plotus ir jos kalbos bei dainų įtaką į aplinkines šalis. Pagal jo surinktus davinius, sutartinės tais laikais buvo dainuojamos ne tik Lietuvoje, bet ir kituose kraštuose, turinčiuose sienas su Lietuva. Vienok jos buvo užmirštos ir tiktai lietuvių tarpe tebėra išsilaikiusios iki šių dienų.

Autoriui knygos paruošime ir dainų užrašyme talkino eilė lietuvių, kurių minėtini yra D. Rautinš, D. Viskontienė ir a. a. S. Kairys. Nors knyga ir yra taikoma kitataučių supažindinimui su senovės lietuvių dainomis, joje surinkta dokumentacija turi labai didelės reikšmės ir mums, lietuviams. Neabejotina, kad nevienas jaunesniosios kartos muzikas ar muzikos mėgėjas turėtų gana daug vargo rasti tokios medžiagos, kuri pateikiama šioje knygoje. Pagirtina yra ir tai, kad dainų gaidos pilnai užrašytos nuo pradžios iki galo. Tenka kartais užtikti senų dainų apžvalgas, kur yra duodami dainų žodžiai ir tik keli taktai melodijos arba ir to nerandama. Tokie pavyzdžiai gal yra tinkami istorijos studijavimui, bet labai mažai naudos duoda lietuviškų dainų išsaugojimui. Todėl ši knyga mums yra svarbus dokumentas, kurio dėka nevienas meno darbuotojas galės praturtinti dainų repertuarą, užtikrindamas gyvos dainos klestėjimą mūsų tarpe.

Istoriniu atžvilgiu žiūrint, galima būtų pageidauti, kad, užrašant senąsias dainas, būtų duodama daugiau detalių apie dainos šaltinius. Daugeliu atvejų žmonės atsimena, iš ko ir kokiom progom dainos buvo išmoktos. Tokiu būdu būtų galima tiksliau nustatyti ir dokumentuoti dainų kilmę.

Bendrai paėmus, knyga yra gerai paruošta ir įdomiai parašyta. Labai naudinga dainų dokumentacija ir lyrikos paaiškinimai atliekami lengva forma. Skaitytojas nėra perkraunamas nuobodžiais faktais ir dažniausiai būna nustebintas senųjų dainų gilios žodžių prasmės.

Visa tai padaro tą knygą įdomia ir tinkama skaityti įvairaus amžiaus, įvairių tautybių bei profesijų žmonėms, o ypatingai tiems, kurie gali aktyviai prisidėti prie lietuviškos dainos tęstinumo mūsų jaunimo tarpe.

Kennet Peacock, A GARLAND OF RUE. Dainų tekstų vertimai į anglų kalbą — Danutės Rautinš. Leidėjas — National Museum of Canada.

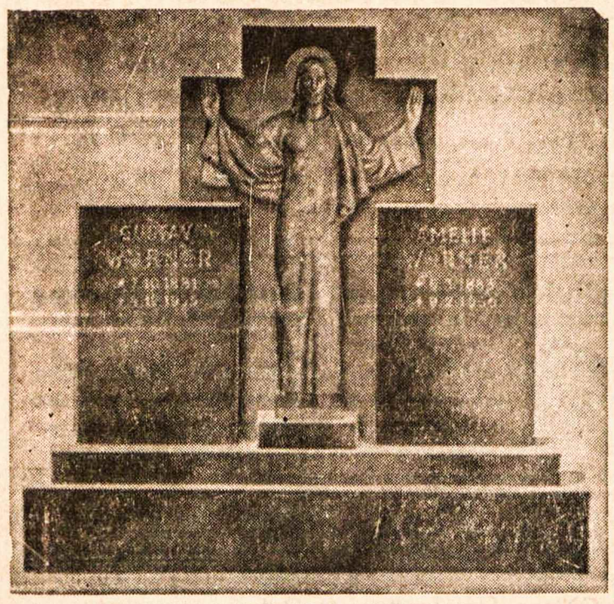

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

Veikalas apie Lietuvos universitetą

A. RINKŪNAS

Š.m. vasario 16 d. baigėsi Lietuvos Vytauto Didžiojo universiteto Kaune auksinės sukakties metai. Jis įkurtas 1922 m. vasario 16 d. Iš tikrųjų visus pereitus metus būtų tikę pavadinti Lietuvos universiteto metais. Užleidome tuos metus jaunimui, kurio didieji įvykiai savotiškai nustelbė universiteto paminėjimą. Išskyrus platesnį minėjimą Detroite praėjusį rudenį, tas didysis nepriklausomos Lietuvos kultūros židinys, deja, nesusilaukė net tokio dėmesio, kaip panaši Švėkšnos gimnazijos sukaktis, juo labiau neprilygo Kauno "Aušros" gimnazijų minėjimams, iškilmingai įvykusiems net keliose vietose.

Visdėlto pereitais metais viena didelė duoklė teko ir Lietuvos universitetui. Tai stambi 900 psl. monografija, pavadinta tuo pačiu vardu. Išleido ją Lietuvių Profesorių Draugija Čikagoje. Redagavo Pr. Čepėnas, padedamas redakcinės komisijos, kurios pirmininku buvo vysk. V. Brizgys, o nariais — kun. P. Dilys, prof. St. Dirmantas, prof. P. Jonikas ir prof. J. Meškauskas. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Čikagoje.

Šio straipsnio autorius, buvęs Lietuvos Vytauto Didžiojo universiteto studentas jo žydėjimo laikotarpyje (1932—1936), nori prie minėjimo prisidėti nors kuklia žurnalisto duokle. Straipsnis padalintas į tris dalis. Pirmoje ir antroje norima supažindinti skaitytojus su minėtoje knygoje keliamais universiteto gyvenimo faktais, pridedant ir savų komentarų. Trečioje dalyje — kelios knygai skirtos recenzinės pastabos. Visos straipsnio citatos yra imtos iš minėto leidinio.

SENASIS LIETUVOS UNIVERSITETAS

Šiam skyriui, pavadintam "Lietuvos universitetų istorija", skirta nemaža knygos dalis, maždaug trečdalis viso veikalo. Jis yra ištisai parašytas vieno autoriaus — prof. A. Rukšos ir tuo būdu sudaro ištisinę, vienalytę studiją. Teisingai kaikurie ankstyvesnieji kritikai pastebėjo, kad, turint galvoje neįprastą visos knygos apimtį, gal reikėjo šią dalį išleisti atskiru tomu, baigiant Vilniaus universiteto atkūrimu 1832-1919 m., o visą medžiagą, skirtą Lietuvos universitetui Kaune, talpinti antrame tome. Gal būt lėmė finansiniai veikalo leidimo sumetimai?

Vilniaus Jėzuitų Akademija

Einant iš vakarų į rytus, seniausias Europos universitetas Paryžiuje pradėjo veikti XII š. antroje pusėje, Prahos un-tas įkurtas 1385 m., Karaliaučiaus — 1544 m. Tuo būdu Vilniaus Jėzuitų Akademija, įsteigta 1579 m., yra vienas seniausių universitetų Europoje, ilgą laiką buvęs vienintele augštojo mokslo įstaiga į rytus nuo Karaliaučiaus. Mūsų kaimynai, išskyrus Krokuvos un-tą Lenkijoje, savo universitetus įsikūrė vėliau. Tartu un-tas Estijoje įsteigtas 1632 m., pirmas Rusijos un-tas Maskvoje — tik 1755 m., Rygos — 1816 m. Nepraleiskime bent mūsų senojo universiteto sukakties 400 metų minėjimo!

Jėzuitų Akademija Vilniuje gimė stiprioje reformacijos ir katalikybės grumtynių įtakoje. "Abi pusės, tiek protestantai, tiek katalikai, švietimą laikė stipriu religinės kovos ginklu ir stengėsi steigti gimnazijas ir universitetą" (13 p.). Pirmame savo gyvavimo laikotarpyje akademija daugiausia ir tarnavo katalikybės Lietuvoje atgaivinimui ir stiprinimui. Vėliau ji tapo platesnio masto tarptautine mokslo įstaiga su dėstomąja lotynų kalba ir su profesoriais, kurių nemaža dalis buvo nelietuviai. Bet net ir toje formoje akademija neliko be reikšmės Lietuvai. Viena — akademijos auklėtiniai buvo Lietuvoje įsikūrusių kolegijų mokytojai, o tose kolegijose mokėsi lietuvių bajorų vaikai. Antra — 1620 m. Vilniaus akademijoje buvo įsteigta lietuvių kalbos katedra (47 p.). Trečia — "Akademijoje buvo nustatyta, kad studentai, mokantieji lietuvių kalbą, pamokslų sakymo pratybas turi atlikti ne kuria kita kalba, o lietuviškai, kad, išėję iš akademijos, galėtų aiškia, gražia lietuvių kalba imponuoti lietuviškai kalbančiai visuomenei" (47 p.). Toji akademija veikė apie du šimtmečius.

Lietuvos Vyriausioji Mokykla

Skundžiantis karaliams dėl perdidelės jėzuitų įtakos pasauliniuose dalykuose, popiežius Klemensas XIV šį ordiną uždarė 1773 m. Tada nustojo veikusi ir Jėzuitų Vilniaus Akademija. Lietuvos-Lenkijos bendrai valstybei tai buvo sunkus padalinimo, t. y. žlugimo, laikotarpis. Bet jėzuitai Lietuvoje jau buvo ileidę gilias šaknis. Per ilgą laiką jie buvo pristeigę visą eilę kolegijų ir žemesniųjų mokyklų, o taip pat sukaupę ir nemažai turto. Visa tai perėmė naujai įsteigtoji Edukacinė Komisija, pirmoji Europoje švietimo ministerija mūsų prasme. Toji komisija perėmė ir Lietuvos universiteto reikalus, buvusią Vilniaus Jėzuitų Akademiją pavadindama Vyriausiąja Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos Mokykla, kuriai, tarp kitko, buvo pavesta prižiūrėti visų žemesniųjų mokyklų darbą. Neilgas buvo tos mokslo įstaigos gyvavimas, nes Lietuvai po padalinimo beveik ištisai patekus į Rusijos valstybės ribas, mokykla iš caro gavo naują vardą.

Imperinis Vilniaus Universitetas

Jis buvo įkurtas Rusijos liberalių pažiūrų caro Aleksandro I. Deja, šioje mokslo įstaigoje nuo pat pradžios įsivyravo stipri lenkų įtaka, proteguojama caro jaunystės draugo lenko kunigaikščio A. J. Čartoriskio. Imperinis un-tas, gyvavęs 30 metų, padarė mūsų tautai daug žalos. Jis sulenkino visas apygardines mokyklas (gimnazijas), tuo galutinai baigdamas lenkinti jas lankančius mūsų bajorų vaikus. Bet kaikurie sulenkėję mūsų bajorai visdėlto buvo romantikai. Jie grožėjosi senosios Lietuvos praeitimi — miškais, aukurais, vaidilutėmis, didvyriškomis lietuvių kovomis su kryžiuočiais. Jie netgi sukūrė naują tautybės sąvoką: lietuvių kilmės, bet lenkų tautos. Tokios sąvokos laikėsi ir didysis poetas A. Mickevičius, savo poemą "Ponas Tadas" apie liet. dvarininkų gyvenimą lenkiškai pradėdamas: "Lietuva, tėvyne mano"... Paradoksiškai istorija kartojasi, kai kalbame apie lietuvių kilmės kanadiečius ar amerikiečius.

To laikotarpio Vilniaus universitete buvo ir viena tikrai lietuviška prošvaistė: lietuvių kaimiečių vaikai, vienaip ar kitaip "įsišmugeliavę" į bajorų tarpą, bet pasilikę kietais lietuviais (jų garbei — daugiausia žemaičiais). Iš jų išaugo tokie didieji mūsų nepriklausomybės priešaušrio vadai, kaip istorikas S. Daukantas, vyskupas M. Valančius, rašytojai S. Stanevičius, Valiūnas, K. Nezabitauskas (pirmojo liet. elementoriaus autorius), gamtininkas J. Pabrėža ir kiti.

Caro Aleksandro I ir kaikurių lenkų bajorų draugystė neilgai truko. Gana greitai caras pateko į rusų imperialistų įtaką, o lenkai tapo sukilėliais prieš tą patį carą, įtraukdami į sukilimus ir Lietuvą. Vilniaus universitetas vėl buvo uždarytas 1842 m. Lietuva liko be augštojo švietimo įstaigos ištisus 75 metus, t.y. iki 1919 m.

LIETUVOS UNIVERSITETAS KAUNE

Mūsų apibūdinamoje monografijoje nepriklausomos Lietuvos un-to istorija taip pat įeina į pirmąją prof. A. Rukšos rašytą dalį. Toliau seka antroji monografijos dalis, kurioje didelis skaičius autorių (36) atskirai rašo apie savo fakultetus, jų skyrius bei katedras. Jeigu pirmoji veikalo dalis yra vienalytė ir daugiau moksliškai apipavidalinta, tai antrąją dalį galima būtų laikyti tik moksline medžiaga. Tai kategorijai priklausytų ir poskyris apie studentų organizacijas, kur keturi straipsniai parašyti paties redaktoriaus P. Čepėno, o kiti keturi — atskirų autorių. Trečioji monografijos dalis skirta 21 mūsų akademiko atsiminimams. Gal tik išskyrus prof. M. Biržiškos platesnį rašinį apie Vilniaus universitetą vokiečių okupacijos laikais, kai jis buvo jo rektorium, kiti prisiminimai yra daugiau žurnalistinio pobūdžio, savo stiliumi sudarantys kontrastą prof. A. Rukšos studijai. Knyga baigiama ketvirtuoju skyriumi — bibliografija, vardynu ir santrauka anglų kalba. Nebeįmanoma atskirai nagrinėti daugiau kaip 50 autorių straipsnius, tad pasitenkinsime sustoję tik ties vienu kitu Kauno universiteto aspektu.

Lietuvos un-to atkūrimas

Kai Lietuva tapo laisva po pusantro šimtmečio rusų vergijos, vienas pirmųjų reikalų buvo atkurti savą pilnai nepriklausomą, Lietuvos universitetą:

Kai 1918 m. vasarą ir rudenį pradėjo grįžti iš Rusijos lietuviai karo tremtiniai, kurių tarpe buvo nemaža gimnazijas išėjusio jaunimo ir šiaip intelektinių pajėgų, Vilniaus lietuviai sumanė steigti aukštuosius kursus, kol bus atgaivintas Vilniaus un-tas. Šiuo sumanymu pasinaudojo Liet. Mokslo Draugijos suvažiavimas ir įkūrė Vilniaus Aukštuosius Mokslo Kursus, veikusius nuo 1919. III. 1 iki 1921. V. 14, kol lenkai juos uždarė (145 p.).

Šių kursų gyvavimas buvo neilgas, nes dėl lenkų įvykdytos Vilniaus krašto okupacijos viso nepriklausomos Lietuvos gyvenimo pagrindiniu svorio centru ir laikine sostine tapo Kaunas.

Taigi ir vėl:

1919 m. X. 8 susirinkę iniciatorių būrelio kviestieji žmonės ir visuomenės veikėjai pritarė sumanymui steigti kursus (Kaune)... Švietimo Ministerija patvirtino Aukštųjų Kursų statutą 1920. I. 5, kursai buvo iškilmingai atidaryti 1920. I. 27 (149 p.).

Aukštuosius Kursus teko pradėti labai sunkiose sąlygose, be lėšų, be mokslo priemonių ir be savo būsto... Mokslinės knygos buvo renkamos ir skolinamos iš visų, kas tik turėjo... (149 p.). **Kitas lėšas sudarė tam reikalui skirtos loterijos pajamos... Kursai gavo paramos iš vyriausybės ir iš visuomenės, ypač iš Amerikos lietuvių"** (150 p.).

Kodėl nuo kursų įsteigimo iki formalaus Lietuvos un-to Kaune atidarymo turėjo praeiti net dveji metai? (Šiuo atveju mus pralenkė latviai ir estai). Čia jau atėjo ideologinės, visuomeninės ir vidaus politikos įtakos, nuo kurių Kauno un-tas neišsilaisvino per visą savo gyvavimą.

Minėtu laikotarpiu prireikė dvejų metų susitarti dėl atsteigiamo un-to statuto. Kryžiavosi dvi įtakos, kurias reprezentavo politikai ir būsimi un-to profesoriai. Daugelis vyresniosios kartos akademikų, išėję mokslus Rusijos universitetuose, buvo įvairaus stiprumo kairiųjų pažiūrų, gi dauguma jaunesniojo personalo, išsimokslinę Šveicarijoje bei Prancūzijoje, buvo dešiniųjų-katalikiškų pažiūrų (ateitininkai). Ir taip naujojo un-to statutas keliavo iš profesūros į švietimo ministeriją, ministerių kabinetą, seimo komisijas, seimo plenumą ir vėl ratu atgal. Pagrindiniu nesutarimo obuoliu buvo humanitarinių mokslų fakulteto apimtis ir kryptis, kol pagaliau buvo įsteigti du humanistinio pobūdžio fakultetai: humanitarinių mokslų (patenkinti kairiesiems ir "neutraliesiems") ir katalikų teologijos - filosofijos (patenkinti katalikams). Šioje vietoje reikia pridėti pastabą, kad, laikui bėgant, skirtumai tarp tų fakultetų palengva nyko, kaikuriems profesoriams dėstant ir viename, ir kitame fakultete (pvz. prof. A. Salys) arba kaikuriems katalikų akademikams gavus postus humanitarinių mokslų fakultete. Iki galo skirtumai daugiausia liko tik folisofijos ir psichologijos katedrose.

Vietoje būtų ir kita pastaba apie neapsižiūrėjimą padarytą originaliame statute ir niekad neatitaisytą. Turiu galvoje nelaimingą diplomų istoriją un-tą baigusiems. Daugelis ano meto studentų, atsidūrę išeivijoje, esame dėlto nukentėję. Lietuvos un-tas Kaune davė tik vieną mokslo laipsnį — daktaratą. Žemesniųjų laipsnių, kaip bakalaurato ir magistro, nebuvo numatyta. Tuo tarpu un-to diplomui gauti reikėjo ne tik išlaikyti atskirus egzaminus, bet ir parašyti diplominį darbą, o tai prilygsta magistro reikalavimams visame laisvame pasaulyje. Diplomai gi čia nevertinami, nes jie duodami už trumpalaikius kursus. Latviai ir estai mokslo laipsnius tomis pačiomis sąlygomis davė, todėl ir jų akademikų įsikūrimas išeivijoje buvo žymiai spartesnis, o mes "persistengėme". (Bus daugiau)

Atsiųsta paminėti

Ateitis nr. 5, 6 ir 7, 1972 m. gegužė, birželis ir rugsėjis. Lietuvių katalikiško jaunimo žurnalas. Leidėjas — Moksleivių Ateitininkų Sąjunga. Administruoja J. Polkaitis, 7235 So. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Redaguoja kun. J. Staškevičius, 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., Canada.

Tai pirmoji solistės
plokštelė,
gaunama pas platintojus
(kaina — $6.00)
arba šiuo adresu
(su persiuntimu — $6.75):
Entreprises Belle — Arti Enrg.
P.O. Box 122,
La Salle 650, Que.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

MUZ. ALGIRDO KAČANAUSKO vadovaujamas Apreiškimo parapijos choras Verbų sekmadienį Bostone surengė labai įspūdingą religinės muzikos koncertą. Buvo atliktas didingas Česlovo Sasnausko kūrinys "Missa Requiem". Audringą vargonų partiją atliko muz. Albinas Prižgintas, puikiai paruoštą chorą Mišių giesmėse papildė solistai: tenoras Liudas Stukas, mezzo-sopranas Lionė Jodytė ir bosas Stasys Citvaras. Lietuvių tautos raudomis dvelkiantis, dramatiškas, Sasnausko kūrinys visiems padarė tokį didelį įspūdį, jog klebonas Pr. Raugalas pats pritarė plojimui bažnyčioje.

PETRO VARKALOS vardo literatūrinę premiją paskelbė Lietuvių Rašytojų Draugija. Premija skiriama už lietuvio rašytojo prozos kūrinį (romaną, dramą, novelių rinkinį ar prozos antologiją), kuris bus išleistas 1974-76 m. anglų kalba. Vertintojų komisiją sudarys trys draugijos nariai, vienas kviestinis nelietuvis — tos srities literatūros specialistas ir premijos mecenatas P. Varkala, kuris dabar gyvena Britanijoje, Purley mieste. Premija yra 1000 angliškų svarų (apie 2500 dolerių).

"SANTARA" IR "ŠVIESA" gegužės 4 d. Čikagoje surengė Lietuvos dramos teatro veterano Stasio Pilkos poetinio žodžio rečitalį. Jis deklamavo Kazio Binkio, Jono Aisčio, Bernardo Brazdžionio ir kitų žymiųjų poetų eilėraščius, jų tarpe ir Vilniuje gyvenančios poetės Juditos Vaičiūnaitės. S. Pilkai talkino aktoriai Elena Blandytė ir Juozas Raudonis.

SOL. ARNOLDAS VOKIETAITIS yra pakviestas dainuoti vasaros koncertuose, kurie birželio-rugpjūčio mėn. bus Grant parke Čikagoje. Šiuose vasaros koncertuose dalyvaus ir kiti solistai, didžiulis. simfoninis orkestras.

LIETUVIŲ DAILININKŲ SĄJUNGA ruošia pavasarinę dailės darbų parodą, kuri bus atidaryta gegužės 25 d. Čikagos tautiniuose Namuose. Ta proga ten bus ir meno simpoziumas apie XIX ir XX amžiaus meno nuosmukį.

LOS ANGELES ŠV. KAZIMIERO parapijos salėje gegužės 19 d. įvyks solisto Antano Pavasario ir aktoriaus Algimanto Žemaitaičio koncertas. Bus išpildyta visa eilė naujų dainų, arijų, lietuvių poezijos ir dramos ištraukų. Koncerte dalyvaus pianistė Raimonda Apeikytė.

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJA Niujorke perrinko senąją valdybą antram trimečiui. Draugijos pirmininkas yra poetas kun. Leonardas Andriekus, OFM, nariai — Algirdas Landsbergis, Leonardas Žitkevičius, Jurgis Jankus ir Nelė Mazalaitė. Į revizijos komisiją išrinkti: Stepas Zobarskas, Pranes Naujokaitis ir Kotryna Grigaitytė.

DR. A. MACEINA, Muensterio universiteto profesorius Vokietijoje, jau sveiksta po sunkios inkstų ir širdies ligos. Vos pakilęs iš lovos, jis vėl imasi didelių mokslinės literatūros darbų — nori užbaigti veikalą vokiečių kalba "Der russische Christus", kuriame analizuojama krikščionybės samprata Solovjovo, Bloko, Dostojevskio ir kt. raštuose. Taip pat jis ruošiasi pagrindiniam savo darbui "Religijos filosofijos". Šiuo laiku Čikagoje baigiamas spausdinti naujausias jo veikalas "Krikščionis pasaulyje."

AIŠKINAMĄJĮ LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNĄ paruošė lituanistai dr. A. Klimas ir St. Barzdukas. Kirčiuoti tekstai yra iliustruoti dail. Z. Sodeikienės piešiniais. Žodynas modernia spalvota technika jau spausdinamas Italijoje. Jį leidžia JAV LB švietimo taryba, kurios rūpesčiu ir ištekliais taip pat ruošiama eilė naujų vadovėlių šeimoms ir jaunimui apie bendruomeninį auklėjimą, priešmokyklinį auklėjimą, mokymą skaityti šeimoje ir kt.

AMERIKOJE LEIDŽIAMAS National Geographic Society žurnalas balandžio mėn. paskelbė iliustruotą straipsnį apie didžiųjų bezdžionių orangutangų gyvenimą Borneo saloje. Pasirodo, tuos mokslinius orangutangų stebėjimus tolimos Indonezijos salos džiunglėse atliko Los Angeles lietuvaitė antropologė Birutė Galdikaitė-Brindamour, remiama Los Angeles universiteto ir JAV geografų draugijos. Žurnale yra įdėta keletas jos nuotraukė iš bandymų "suartėti" su orangutangais Borneo džiunglėse. Birutė Galdikaitė šioje mokslinėje ekspedicijoje praleido apie 2 mėnesius.

LIETUVIŲ FOTO ARCHYVAS paskelbė metinį fotografijų konkursą, kuriame kviečiami dalyvauti visi lietuviai fotografai. Konkurse bus dvi nuotraukų grupės: spalvotų ir nespalvotų. Spalvotos nuotraukos gali būti pagamintos laboratorijose, o nespalvotos nuotraukos turi būti paties fotografo darbas. Kiekvienas dalyvis gali pateikti nedaugiau kaip 10 nuotraukų. Piniginės premijos nuo $150 iki $350 bus skiriamos jauniesiems fotografams iki 30 metų amžiaus. Parodos proga bus išleistas foto albumas su geriausiomis pernykštėmis parodos nuotraukomis. Paroda rengiama Čikagoje, Jaunimo Centre, lapkričio 17 — 25 dienomis. Nuotraukas reikia pristatyti iki lapkričio 10 dienos šiuo adresu: Rev. Al. gimantas Kezys, 2345 West 56th St., Chicago, Ill. 60636. Dalyvavimo mokestis — $3.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

STUDENTŲ II LITERATŪRINIS KONKURSAS buvo surengtas Vilniuje. Su prozos, poezijos ir dramos kūriniais dalyvavo 22 autoriai iš Vilniaus universiteto, Šiaulių ir Vilniaus pedagoginių institutų, Vilniaus augštosios partinės mokyklos ir Kauno politechnikos instituto. Rašytojo R. Kašausko vadovaujama vertintojų komisija, neradusi brandžių kūrinių, nutarė neskirti I premijos. Antrąsias premijas laimėjo Vilniaus augštosios partinės mokyklos IV kurso studentas Algimantas Kaminskas už apysaką "Nebylios spalvos" ir Vilniaus universiteto V kurso lituanistė Nijolė Miliauskaitė už eilėraščius vaikams, trečiąsias premijas — Kauno politechnikos instituto statybos fakulteto V kurso studentas Gintaras Patackas už eilėraščius ir Vilniaus universiteto III kurso lituanistas Stasys Vitkus už tragikomediją "Laidotuvės".

SENOJO VILNIAUS VAIZDUS atskleidė XVIII-XX š. pradžios dailininkų darbų parodėlė "Vilnius tapybos kūriniuose" Vilniaus dailės rūmuose. Kaikurios akvarelės yra sukurtos iš senųjų brėžinių vėlesniais laikais, pvz. J. Peškos "Didžioji gatvė", M. Hrebnickio "Žemutinė pilis ir katedra". Iš kitų kūrinių minimi: M. Januševičiaus "Radvilų rūmų griuvėsiai", K. Rusecko "Aušros Vartų gatvė", "Bernardinų sodas", "Vilnius" ir nežinomo XIX š. dailininko nutapytas Užupis su senais malūnais, mediniais namais, tolumoje kylančiais bokštais.

LIAUDIES DAINŲ IR KŪRINIŲ liaudies instrumentams atlikėjų konkurse Voroneže Lietuvai atstovauja Vilniaus konservatorijos studentai — kanklininkė R. Burneckytė, birbynininkas A. Smolskis ir dainininkas A. Čiplys. Juos geriausiais atlikėjais pripažino kompoz. E. Balsio vadovauta vertintojų komisija. Voronežo konkurso laimėtojai dalyvaus jaunimo ir studentų festivalyje R. Berlyne.

PENKIASDEŠIMTMEČIO PROGA Sovietų Sąjunga buvo paskelbusi dainos konkursą, susilaukusi poetų ir kompozitorių 700 kūrinių. Antrą vietą laimėjo kompoz. A. Bražinskas ir poetas V. Barauskas už dainą "Brolybės žemė". Diplomas buvo paskirtas kompoz. T. Makačino ir poeto J. Lapašinsko dainai "Ąžuolai".

SENŲJŲ IR DABARTINIŲ KOMPOZITORIŲ vargonų muzkos koncertą Vilniuje turėjo svečias iš Britanijos — Oxfordo muzikos kolegijos prof. G. Dalton. Kadangi Vilniuje jis jau buvo surengęs koncertą prieš porą metų ir parodęs savo neeilinį talentą, šį kartą senoji katedra neįstengė sutalpinti norinčių koncerte dalyvauti vilniečių.

KAUNO MUZIKINIO TEATRO repertuarą papildė nauja A. Belazaro opera "Kupriukas muzikantas". Premjerą paruošė dirigentas S. Domarkas, rež. A. Ragauskaitė, baletmeisteris R. Kondratavičius ir dail. V. Gatavynaitė. Pagrindinius vaidmenis atliko solistai J. Malikonis, A. Mikšytė, A. Kunčius, S. Rapalienė, K. Krukauskaitė, B. Petravičiūtė.

LENINGRADO ETNOGRAFIJOS MUZĖJUJE buvo surengta lietuvių liaudies meno paroda "Gintaro šalies šedevrai", kurioje dalyvavo daugiau kaip 300 menininkų su beveik puse tūkstančio kūrinių. Daugiausia vietos buvo skirta gintaro dirbiniams, audiniams, mezginiams. Parodą papildė metalo dirbiniai, medžio skulptūros, lėlės ir tautiniai drabužiai.

ŠEŠTAJAME KINO FESTIVALYJE Alma Atoje dvi antrąsias premijas laimėjo Lietuvos kino studijos kūriniai: rež. M. Giedrio istorinis filmas "Herkus Mantas" ir rež. L. Lazėno dokumentinis filmas "Aš noriu būti", nagrinėjantis jaunimo gyvenimo problemas.

VILNIAUS SPORTO RŪMUOSE balandžio 4-16 d.d. buvo surengta serija pramoginės muzikos koncertų "Draugų melodijos — 73", kuriuose dalyvavo estrados dainininkai, šokėjai, instrumentiniai ansambliai iš Sovietų Sąjungos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Jugoslavijos, Lenkijos, Rumunijos, Vengrijos, R. Vokietijos ir Kubos. Lietuvai atstovavo Ona Valiukevičiūtė, pakeitusi susirgusią Galiną Nenaševą. Po sėkmingo pasirodymo Vilniuje ji buvo pakviesta dalyvauti "Draugų melodijų-73" koncertuose kituose miestuose.

LIETUVOS TELEVIZIJOS STUDIJA žiūrovams paruošė originalų televizijos baletą "Bolero", panaudodama M. Ravelio muziką. Spektaklį pastatė T. Sventickaitė, režisavo J. Adamkevičienė. Pagrindinius vaidmenis atliko Vilniaus operos ir baleto teatro jaunieji solistai Rūta Krūgiškytė ir Vytautas Brazdylis.

KOMPOZ. JUSTINO BAŠINSKO amžiaus penkiasdešimtmetis buvo paminėtas jo kūrinių koncertu Vilniaus filharmonijoje. Televizijos ir radijo komiteto choras, operos solistai K. Šilgalis, R. Siparis, M. Dvarionaitės diriguojamas Vilniaus filharmonijos simfoninis orkestras atliko kantatos "Sakmė apie kareivio duoną" I dalį, tris simfoninius šokius ir neseniai sukurtą "Varpų simfoniją", kuri yra skirta Vilniaus 650 metų sukakčiai. Naujoji simfonija, turinti keturias be pertraukos atliekamas dalis, pasižymi kompaktiškumu, vientisumu ir išraiškingumu. **V. Kst.**

UNITED TRUST REALTOR

BLOOR — KEELE, $38,700.- prašoma kaina. Mūrinis, atskiras 7-ių kambarių namas. Garažas ir įvažiavimas. Dvi virtuvės ir prausyklos. Arti požeminio.

HIGH PARK, $49,800.- prašoma kaina. Atskiras, mūrinis 8-ių kambarių namas. Du garažai ir įvažiavimas. Dvi virtuvės ir prausyklos. Įrengtas rūsys. Netoli Bloor.

BLOOR — JANE, $41,900.- prašoma kaina. Mūrinis 6-ių kambarių namas. Garažas ir privatus įvažiavimas. Moderni virtuvė ir prausykla. Vandens - alyvos šildymas. Arti Bloor ir požeminio.

BLOOR—RUNNYMEDE, $8,000.- įmokėti. Atskiras, mūrinis, 7-ių kambarių namas. Įvažiavimas ir vieta garažui. Įrengtas rūsys. Moderni virtuvė. Arti susisiekimo ir krautuvių. Gerai prižiūrėtas namas.

BABY POINT, $48,900.- prašoma kaina. Mūrinis, atskiras, 7-ių kambarių namas su dviem garažais ir įvažiavimu. Vandens - alyvos šildymas, moderni virtuvė, įrengtas rūsys, kilimai ir kiti patogumai.

JANE PARK PLAZA, tributis. Prašoma kaina $55,500.-. Butai po du miegamuosius. Dabartinė nuoma $420.- mėnesiui. Vieta trims garažams. Viena skola balansui. Apie $15,000.- įmokėti.

ETOBICOKE, $30,000.— įmokėti. Mūrinis 8 butų pastatas. Privatus įvažiavimas ir vieta 8 automobiliams pastatyti. Pilnai išnuomotas, geros pajamos. Visi priedai. Viena ilgo termino skola.

BATHURST—WILSON, $35,000.- įmokėti. Mūrinis 10 butų pastatas. Penki butai po du miegamuosius ir penki po vieną. 4 garažai ir pakankamai vietos mašinoms pastatyti. Visi butai gerai išnuomoti. Ilgo termino skola balansui.

BALYS SAKALAS

762-8255

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:
Pirmad. .....10 - 3
Antrad. .....10 - 3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-7
Penktad. 10-8
Šeštad. .....9 - 12
Sekmad. ....9.30 - 1

MOKA:
už terminiinius indėlius —
dvejų ir trejų metų.....7¼%
vienerių metų 6½%
už taupomąsias (savings) s-tas 6¼%
už depozitų-čekių sąskaitas...5¾%

DUODA PASKOLAS:
asmenines iki $10.000.....8%
nekiln. turto iki $50.000.....8%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Mūsų tikslas—ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

P R O G R E S S
REAL ESTATE LTD.
REALTOR

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

NEW TORONTO — 30th ST. Atskiras dviejų augštų devynių kambarių namas. Viskas įrengta gyventi dviem šeimom. Penki kambariai pirmame augšte. Naujas vandens-alyvos šildymas, privatus įvažiavimas, sklypas 49 x 125. Prašo $8,000 įmokėti.

DUNDAS ST. W. — ST. JOHN'S RD. Šeši dideli kambariai, dvi virtuvės, vandeniu-alyva šildomas, garažas su privačiu įvažiavimu. Namas be skolų. Įmokėti $10.000.

BLOOR — DUFFERIN. Verslo pastatas: krautuvė ir du butai. Augštos nuomojimo pajamos. Gera vieta betkokiam verslui. Namas be skolų. Įmokėti $25.000.

ANNETTE — RUNNYMEDE. Mūrinis dvibutis — 10 kambarių. Arti mokyklų ir susisiekimo. Įmokėti $20.000.

RUNNYMEDE — BLOOR. Arti Bloor gatvės ir puikaus susisiekimo, 13 kambarių namas. Penki kambariai pirmame augšte su atskiru įėjimu. Didelis sklypas, dvigubas mūrinis garažas su privačiu įvažiavimu. Įmokėti prašo $20.000.

DURHAM — BENTNINCE. Prie 6 kelio (viena mylia nuo Durham miestelio) 37 akrai žemės. Dalis apaugusi medžiais. Pirkinys yra maždaug 75 mylios nuo Toronto. Prašo $15.000 su $5.000 įmokėjimu.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.

Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Lietuvio savininko mėsos KRAUTUVĖ

ARNOLD'S MEAT MARKET

259 Ellesmere Rd., Scarborough, Ont. (Warden & Ellesmere) Tel. 445-6031

Parduodama įvairiais kiekiais šviežia pirmos rūšies A 1 jautiena, veršiena, kiauliena, taip pat — vištos, žąsys, antys. Supjaustoma, supakuojama, paruošiama dėti į šaldytuvus (freezer) pagal pirkėjo norą. Užsakymai priimami telefonu. Atvažiavus galima išsirinkti. Nemokamas pristatymas.

BEST ELECTRIC

NUO LŲSNOS IKI DANGORAIŽIO! VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas

Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

EXTRA REALTY LTD.

386 RUSHOLME RD., TORONTO 4 TEL. LE 1-1161

BLOOR — WINDERMERE, $20.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, dviejų augštų, 3 miegamųjų, užbaigtas rūsys, garažas, privatus įvažiavimas, geros statybos, 4 metų senumo.

KIPLING — RATHBURN, 3 miegamųjų vienaaugštis (bungalow), garažas, privatus įvažiavimas.

RONCESVALLES — DUNDAS, atskiras, 3 augštų, 10 kambarių, 4 virtuvės, 3 prausyklos, užbaigtas rūsys, 2 garažai.

J. KUDABA Namų telefonas 783-2105

SPORTAS

VYČIO ŽINIOS

Golfo uždaros pirmenybės įvyks šį sekmadienį, gegužės 20, Hornby Towers aikštyne. Pirmenybės prasidės 1 v. p.p. Visi praeitų metų laimėtojai prašomi atsinešti laimėtas pereinamąsias taures. Praeitų metų laimėtojai: A klasėj — V. Siminkevičius, B kl. — A. Banelis ir C kl. — R. Vaitkevičius. Pirmenybėse dalyvauti taip pat kviečiami ir svečiai. Jų metu bus pravedama registracija tarpusavio turnyrui. Norintieji dalyvauti prašomi pasiskubinti, nes ši registracija yra galutinė. Į tarpusavio turnyrą taip pat kviečiami ir svečiai. Turnyro mokestis sumokamas iš anksto.

Glorija Nešukaitytė, jauniausia iš stalo tenisą žaidžiančių Nešukaityčių, pateikė staigmeną. Atrankinėse rungtynėse įveikusi seserį Florą ir kitas pajėgesnes žaidėjas, pateko į Ontario moterų komandą, kuri vyks į Princo Edwardo salą dalyvauti Kanados pirmenybėse. Džiugu, kad šią komandą sudaro tik lietuvaitės: V. Nešukaitytė. E. Simerl, B. Plučaitė ir G. Nešukaitytė.

F. Nešukaitytė, gerai žaidžianti stalo tenisą, pasižymi ir kaip gabi merininkė. Neseniai ji gavo $1.200 stipendiją studijuoti meną.

V. Nešukaitytė dar neužbaigė savo viešų pasirodymų. Šį trečiadienį ji vyks į Londoną, kur pasirodys televizijoje ir turės pašnekesį su vietinio laikraščio atstovu. Visus šiuos V. Nešukaitytės viešus pasirodymus ir išvykas remia Prudential Insurance Co. Tai didelė moralinė ir materialinė parama stalo tenisui.

Jonas Nešukaitis irgi vyks į Kanados stalo teniso pirmenybes kaip moterų komandos vadovas. A. S.

AUŠROS ŽINIOS

Golfo sezono atidarymo turnyras sutraukė gražų būrį dalyvių. Pirma vieta teko jaunajam Ant. Siminkevičiui su 80 smūgių, II v. — Rim. Štrimaičiui su 83, III v. — Vyt. Siminkevičiui su 94 smūgiais. Su išlyginamais smūgiais. I v. laimėjo J. Danaitis — 63. II v. — Vyt. Balsys — 69 ir III v. su 70 — V. Baliūnas ir G. Kuhalskis. Dovanas gavo: už toliausiai numuštą kamuoliuką — R. Štrimaitis, už arčiausiai prie skylės vienu smūgiu — M. Ignatavičius, arčiausiai dviem smūgiais — dr. S. Kazlauskas. Sportiškas ačiū už gausų dalyvavimą. Iki pasimatymo sekančiam Aušros turnyre birželio 17 d. George Town klubo aikštėje.

Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynėse geriausių rezultatų pasiekė stalo teniso žaidėjai. Vyrų klasėje I v., kaip ir buvo tikėtasi, be vargo laimėjo P. Klevinas. Žaidynėse nedalyvaujant Nešukaitytėms, moterų klasėje neatsirado rimtesnių kandidačių į Birutės Plučaitės laimėtą I vietą. Dalyvėm gausioj mergaičių grupėj I v. laimėjo Aldona Plučaitė.

Vyrų krepšinio komandos likimas buvo žinomas išvažiuojant iš Toronto. Paskutinėm dienom atsisakius važiuoti G. Rautinšui ir A. Stonkui, jokių laimėjimų ir nebuvo galima tikėtis. Pirmenybių data buvo žinoma 6 mėnesius, tad ir savo asmeninius reikalus buvo galima sutvarkyti taip, kad ji būtų laisva. Nuvažiavus su susilpnėjusiu penketuku, teko rungtis su pirmenybių laimėtoju — Detroito Kovu. Vyrai bandė, bet atsilaikyti nepajėgė. Nežiūrint pralaimėjimo, į išvykos rinktinę pakviesti 2 Aušros žaidėjai: S. Kaknevičius ir P. Miniota. Abu aušriečius sveikiname ir linkime sėkmės kelionėje po Europą.

Jaunių A krepšinio komanda žaidynes pradėjo laimėjimu prieš Čikagos Lituaniką. Po laimėjimo vyrai stojo į kovą prieš žaidynių laimėtoją — Čikagos Nerį. Nepajėgiant uždengti augštojo S. Puidoko, rungtynes teko skaudžiai pralaimėti. Trečiose rungtynėse aušriečiai susitiko su Detroito Kovo jauniais ir gana lengvai laimėjo.

Į jaunių B krepšininkus buvo dėta daug vilčių, bet jie pralaimėjo pirmą susitikimą su geriau žaidžiančiais Lituanikos krepšininkais. Paguodos rate aušriečiai lengvai įveikė iš Vašingtono atvykusį Vėją.

Jaunių C krepšininkams pirmas rungtynes teko pralaimėti prieš Klevelando Žaibą. Paguodos rate lengvai laimėjo prieš Kovą. Trečios rungtynės dviejų taškų skirtumu buvo pralaimėtos prieš Niujorko LAK, nes jas teko žaisti be poilsio.

Jaunių D krepšininkai, kurių amžiaus vidurkis 10 m., I rungtynes pralaimėjo Žaibui, antras — Lituanikai.

Mergaičių A krepšinio komanda turėjo vargo, kol gavo vietą ir laiką žaisti rungtynėse. Rengėjai, atrodo, netikėjo, kad yra merginų žaidžiančių krepšinį, tad ir į programą neįtraukė, nors registracijos mokestį paėmė. Žaidynėse dalyvavo dvi mergaičių komandos. Rungtynes baigus lygiomis, pratęsime dviejų taškų skirtumu teko pralaimėti Hamiltono Kovo krepšininkėms.

Skautų veikla

● Obuolių dienoje talkinusiems tėvams p.p. Gapučiui, Zenkevičiui, Turūtai, Namikui, Nausėdai, Dūdai, Grybui, Smolskiui, Morkūnui ir Balsiui dėkojame.

● Romuvai aukojo $60: G. Šernas; po $50: E. Sakienė ir P. Gulbinskas; $20: A. Draugelis. Skautiškas ačiū.

● Niagaros pusiasalio skautų šventėn važiuojantiems transportu talkino: S. Valickis, A. Grybas, p. Putrimas, V. Turūta, L. Kalinauskas, A. Valiūnas, I. Meiklejohn ir L. Senkevičienė. Ačiū labai.

● Kanados rajono vadovų-vių suvažiavime gegužės 6 d. St. Catharines priimtas Romuvos stovyklos mokestis: 1 asm. 1 sav. — $30, 2 sav. — $50; 2 asm. 1 sav. — $50, 2 sav. — $85; 3 asm. 1 sav. — $65, 2 sav. — $100. Registracija per vienetus vykdoma iki liepos 1 d.

● "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų jaun. skaučių ir vilkiukų bendra iškilminga sueiga įvyko gegužės 12 d. Lietuvių Namuose. Oficialioj daly įžodį davė L. Laurinavičiūtė, M. Rudytė, G. Šaltmiraitė, K. Šimkutė, R. Slapšytė, D. Kalendraitė, S. Pažėriūnaitė, R. Fabricijūtė, D. Šlenytė ir Daiva Šlenytė. Sueigai vadovavo s. v. v. sl. R. Marijošius, improvizuotam laužui — S. Valiūnaitė ir E. Kobelskytė. "Rūtos" draugovės žiemos sezono veiklos varžybose I v. laimėjo M. Rudytė ir A. Sendžikaitė, II v. — L. Žilinskaitė ir A. Paliulytė, III v. — L. Radzevičiūtė. Sueiga baigta vaišėmis. Jaun. skaučių draugovėms šį sezoną vadovavo A. Senkevičiūtė ir S. Kazilevičiūtė. Č. S.

● Gegužės 8 d. įvyko "Šatrijos" tunto vadijos posėdis. Buvo svarstomos stovyklos — LSS jubilėjinė ir Romuvos. LSS jubilėjinė stovykla įvyks rugpjūčio 19-29 d.d. Beaumont, JAV. Stovyklos mokestis $50 vienam asmeniui. Registracijos mokestis — $10. Jis įeina į bendrą mokestį. Registracijos lapai išdalinti draugininkėms, ir registracija vykdoma tik per draugoves. Visos skautės ir vyr. skautės registruojasi per savo draugoves iki birželio 15 d. Į stovyklą vyksime kartu organizuotai. Sekite tolimesnes stovyklų informacijas skautų žiniose. Romuvos stovykla bus liepos 15-29 d.d. Visos skautės ir jaun. skautės registruojasi taip pat draugovėse. Reikia šeimininkių. Kviečiame pranešti, jei galėtų mums ateiti į talką. Jaun. skautės-ai gali stovyklauti abi savaites.

VIENU BIČIULIU MAŽIAU

Šeštadienį torontietis Adomas Urnavičius dar buvo kukliai smagaus dzūkiško mosto. Įgimtas švelnumas veržėsi iš kiekvieno žodžio ir žvilgsnio. Žiūrėjau į gražiai pražilusią galvą ir netikėjau laiku. O sekmadienio ankstyvą rytą laikas užvertė gero žmogaus gyvenimo knygą — š. m. balandžio 29 d. sustojo šviesaus bičiulio širdis. Žmona ir duktė neteko vyro ir tėvo, žentas — vyresnio bičiulio.

A. a. Adomas Urnavičius gimė prieš 67 metus Sobovos kaime, Jiezno valsčiuje, bet toje gražioje Lietuvos dalyje prabėgo tik jo jaunystės dienos. Kuklus darbas vidaus reikalų ministerijoje iki pat pasitraukimo iš Lietuvos jį susiejo su Kaunu. Čia dirbdamas lankė J. Vaičkaus vaidybos studiją. Apdovanotas geru balsu, linko prie vaidybos ir dainos.

Žmogaus gyvenimas yra nuostabus, bet ir sunkus. Lyg šapelis jūroje, negailestingai svaidomas bangų, gyvenimo audros Tu buvai atblokštas į šį kraštą, kur Tavęs nelaukė rožėmis kloti keliai. Mielas Adomai, ilsėkis ramiai lietuviškų kapinių sodo pavėsy su sustingusiu lūpose šypsniu. Savo įgimto optimizmo dėka juk visada mokėdavai šypsotis ir iš skaudaus, ir gražaus gyvenimo, tvirtai tikėti geresniu rytojum.

Mes dar kartą susitiksim, tik jau Anapus. Ir tas susitikimas bus džiaugsmingas, nes ten niekad neateis išsiskyrimo valanda. O dabar tebūnie Tau lengva svetimo krašto velėna, uždengusi Tavo kilnią širdį. **Al. B-tis**

Žaidynėse dalyvavo 602 sportininkai

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Šioje klasėje taip pat dalyvavo ir Toronto Aušra. Čia buvo sutelktas visas krepšininkų elitas, iš kurio ir išsilukšteno Š. Amerikos lietuvių rinktinė išvykai Europon.

Tinklinis

Moterų klasėje dalyvavo 4 komandos. Klevelando Žaibas laimėjo I vietą, Čikagos Neris — II. Iš mergaičių A klasėje žaidusių 7 komandų stipriausia buvo Čikagos Neris, o II vietą užėmė Cicero Vėtra. Mergaičių B klasėje I vieta teko Cicero Vėtrai, II — Čikagos Neriai. Dalyvavo 6 komandos. Vyrų klasėje varžėsi 5 komandos, baigmėje susitiko Klevelando Žaibas ir Bostono Grandis. Laimėjo Žaibas.

Šachmatai

Šachmatininkų pirmenybėse laimėtoju tapo Detroito Kovas, antroje vietoje palikęs Čikagos Šachmatininkų Klubą.

Stalo tenisas

Varžybos buvo gausios dalyviais, ypač jaunaisiais iš Niujorko. Gaila, kad daug tenisininkų taipgi žaidė krepšinį ir tinklinį, tad dažnai kryžiuodavosi laikas. Varžybos buvo pravestos tik individualiai, paskirose klasėse. Šį kartą negalėjo dalyvauti Toronto Vytis, nesimatė Nešukaičių šeimos. Laimėtojai: **vyrų klasėje** I v. — Paulius Klevinas, Toronto Aušra, II v. — Pranas Gvildys, Niujorko LAK, III v. — Birutė Plučaitė, Toronto Aušra; **moterų klasėje** I v. — Birutė Plučaitė, Toronto Aušra, II v. Aldona Plučaitė, Toronto Aušra, III v. — Danutė Gvildytė, Niujorko LAK; **jaunių A klasėje** I v. — Paulius Gvildys, II v. — Tomas Vainius, III — S. Birutis, visi iš Niujorko LAK; **jaunių B klasėje** I v. — T. Vainius, II-IV v. — Gerulaitis, Birutis ir Kulpa, Niujorko LAK atstovai; **mergaičių A klasėje** I v. — A. Plučaitė, Toronto Aušra, II v. — D. Gvildytė, Niujorko LAK, III v. — D. Jasaitytė, Niujorko LAK; **mergaičių B klasėje** I v. — D. Jasaitytė, II v. — E. Zikaraitė ir III v. — Vebeliūnaitė, visos trys iš Niujorko LAK.

Visiems yra žinomi Toronto stalo tenisininkai. Ir šį kartą išskirtini buvo Paulius Klevinas, Birutė Plučaitė. Jie abu Kanados valstybinės rinktinės dalyviai. Paulius neseniai grįžo iš pasaulinių pirmenybių. Atkreipė dėmesį taip pat mažiukas, 10 metų amžiaus Paulius Gvildys iš Niujorko LAK. Jis yra veterano Prano Gvildžio sūnus, jau spėjęs stipriai pažengti šioje sporto šakoje ir pradėąs justi geruosius modernaus stalo teniso principus. Jei meilė stalo tenisui augs ir brės, Paulius gali turėti gražią sportinę ateitį šioje šakoje.

Taip prabėgo savaitgalis, kurio metu Detroite tiek daug matyta, patirta, susitikta su dideliu būriu jaunų ir veteranų darbuotojų, sportininkų. Malonu, kad jaunoji lietuvių karta auga, pasirinkusi fizinį auklėjimą ir sportą, ir kad veteranai, nors pavargę, dar vis neša dalį organizacinės naštos ant savo pečių. Detroito LSK Kovui didelė pagarba už pastangas, organizuojant tokio masto žaidynes.

MEDUS — reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534 - 0563

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., TORONTO, ONTARIO Tel. 535-1258

● Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami ●
● Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa ● Lietuviški sūriai ●
● Silkės ir rūkyta žuvis ● Šviežė ir kepti paršiukai ●
● Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena ●
● Importuoti maisto gaminiai ●
● — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — ●
● — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — ●

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

RONCESVALLES RAJONE atsikras 11 kambarių 3 augštų namas vandeniu šildomas; 5 kambariai pirmame augšte; privatus įvažiavimas, apie $10.000 įmokėti. Viena skola.

INDIAN RD. — HIGH PARK, gražus namas, 10 kambarių per 3 augštus, gerame stovyje, vandeniu-alyva šildomas, geros pajamos, atvira skola.

NEW TORONTO, apynaujis tributis namas, didelis sklypas, apie $15.000 įmokėti, viena atvira skola išmokėjimui.

HIGH PARK — ANNETTE, dvibutis — po du miegamuosius, modernizuotas namas, balkonai, naujai įrengtas vandeniu šildymas, apie $10.000 įmokėti.

AL. GARBENIS PR. KERBERIS ST. DARGIS

Namų tel. HU 9-1543 Namų tel. LE 5-1584 Tel. 536-2738

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA	IMA
5¾% už depozitus	
6% už šėrus	8% už asm. paskolas
6% už taupymo s-tas	
6½% už 1 m. term. dep.	8% už mortgičius
7¼% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas — šeši milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $5.000 ir **mortgičius** pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. **Visų narių gyvybė** apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2 - 8 7 2 3 • Toronto 3, Ontario

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTAGE BROKER

Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

DUNDAS — KEELE, $3.000 įmokėti, plytinis 9 kambarių namas, 2 modernios virtuvės, 2 prausyklos, įvažiavimas. Prašoma $26.900.

ST. CLAIR — DUFFERIN, $35.000 įmokėti, atskiras 6 butų plytinis namas, šiltu vandeniu šildomas, privatus įvažiavimas, 3 garažai, viena skola, tas pats savininkas per 20 metų.

BLOOR — DOVERCOURT, $2.500 įmokėti, 4 dideli kambariai, atnaujintas, nauji vamzdžiai (plumbing) per visą namą, moderni virtuvė, garažas. Prašo $24.900.

ROYAL YORK — LAKESHORE, plytinis, vienaaugštis (bungalow), atskiras, 5 kambariai plius kambarėlis (den), privatus įvažiavimas. $5.000 įmokėti.

JANE — DUNDAS, plytinis, 7 kambarių namas, nauja šildymo krosnis, šoninis įvažiavimas, garažas.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4,

Telefonai: 534 - 8459; 233 - 5996

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus.

VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454 Lietuviams daroma NUOLAIDA

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036

Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ont.

Telefonas: 5 3 3 - 4 3 6 3

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR
• 10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose •
Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus
VYT. V. GIRDAUSKAS
Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje
1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETIŠKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ KRAUTUVĖS KANADOJE
SPECIALŪS GAMINIAI KAS SAVAITĘ
tip-top MEATS DELICATESSEN
1727 BLOOR STREET WEST (PRIES KEELE POŽEMINIO STOTĮ)
YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL (SHEPPARD AVE. / DON VALLEY PARKWAY)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (QUEEN ELIZABETH ir 27 kelias)
HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

Balio Maskeliūno DRAUDOS ĮSTAIGA
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

CLEAR-VISION
— TV-HI-FI —
Taisomi ir parduodami paprasti ir spalvoti televizijos priimtuvai. Prieinamos kainos.
Tel. 532-7733 1613 DUNDAS Street West

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, tel. 279-4371)
persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

A. ČIŽIKAS **ALFA RADIO & TV**
• Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus •
• Statom ir taisom antenas •
• Didelis pasirinkimas lietuviškų plokštelių •
672 Lansdowne Ave. • Tel. 531-6165

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.
Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Mechaninis automašinų taisymas, sąžiningas patarnavimas
Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College)
Savininkas FRANK PETIT Tel. 531-1305
Autorite sales and service, 1636 Dundas Street West
Parduodami automašinų radijo priimtuvai, padangos ir kt. reikmenys

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

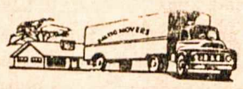
BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM 4-7994
ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

RINKIMŲ ĮKARŠTIS

Gegužės 19 ir 20 d.d. JAV vyksta atstovų rinkimai į naująją JAV LB tarybą. Nors LB taryba mūsų sąlygose yra gal daugiau garbės, o ne darbo organas, narių balsavimas nevienu atveju būna reikšmingas įvairiems LB uždaviniams vykdyti. Rinkiminis įkarštis šiais metais jaučiamas gal net dar didesnis, negu buvo praeityje. Būti išrinktam į tarybą demokratiniuose rinkimuose — ambicijos ir prestižo reikalas. Todėl Čikagoje ir kitur kursuoja įvairūs sąrašai su įvairių kandidatų pavardėmis. Tautininkų sąraše, nurodant ko taryba turėtų siekti, pastebimas ir vienas svarbiausių punktų: "Raginti tėvus šeimose puoselėti krikščioniškai tautinę pasaulėžiūrą, skiepijant vaikų dvasioje pasididžiavimą savo kilme, kalba, istorija ir mūsų įnašu į šio krašto gyvenimą, prisimenant lietuvių tautos didvyriškumą ir per šimtmečius sudėtas aukas kovoje už laisvę." Vieno žinomo LB darbuotojo žodžiais, šį kartą balsuotojai neturėtų užmiršti ir tų LB tarybos atstovų, kurie iki šiol dalyvavo visose tarybos sesijose. O Čikagoje tokie yra dr. P. Kisielius, dr. A. Razma, inž. V. Kamantas, mokyt. J. Kavaliūnas ir V. Kleiza.

LIETUVIŲ FRONTO SIEKIAI

Neseniai Lietuvių Fronto Bičiulių Čikagos apygarda išleido santrauką šios organizacijos narių nuveiktų darbų ir nurodė ateities siekius, kurie taip skamba: "Mokslu, patyrimu, materialiniais ištekliais ir visomis jėgomis rezistuoti prieš Lietuvos okupantą ir kovoti už lietuvių tautos išlikimą ir valstybinę nepriklausomybę; ugdyti tautinį susipratimą išeivijoje, auklėti jaunimą lietuviškoje dvasioje, padėti jaunimui rasti ryšį su vyresniąja karta, padėti jam išlaikyti tautines tradicijas; remti tautinių vertybių kūrėjus ir jų kūrybinius laimėjimus nešti į visuomenę; gerbti žuvusius už Lietuvos laisvę, branginti jų atminimą ir eiti jų keliais." Kaip matome, tiek tautininkų, tiek ir frontininkų siekiai yra labai panašūs, tik frontininkai gal yra kiek lankstesni. "Naujienų" dienraštis juos nuolat puola už tariamą "koloboravimą" su priešu, kai tuo tarpu LFB, kaip ir kitų mūsų patriotinių organizacijų, pagrindinis siekimas yra valstybinė Lietuvos nepriklausomybė. Valia tikėti, kad gegužės 19-20 d.d. rinkimuose lietuvių visuomenė iš tautininkų, frontininkų ir kitų sąrašų sugebės išsirinkti pačius stipriausius bei darbingiausius kandidatus į LB tarybą.

ATVYKSTA JŪRININKAS

Jūrininkas Vytautas Gadliauskas, pabėgęs iš sovietinio laivo Graikijoje ir dabar gyvenąs Niujorke, gegužės 27 d. atvyksta į Čikagą. Jaunimo Centre jis padarys pranešimą Lietuvių Religinės Šalpos rėmėjų šventėje. Lietuvių Religinė Šalpa, lietuvių kunigų korporacija, kurios tikslas padėti persekiojamiems Lietuvos tikintiesiems išlaikyti savo bažnyčias, buvo įsteigta 1960 m. Niujorke. 1972 m. kun. K. Kuzminsko iniciatyva pradėti steigti ir LRŠ rėmėjų skyriai. Rėmėjų veikla prasidėjo Čikagoje, o dabar plinta visame laisvajame pasaulyje, yra pasiekusi P. Amerikos ir Australijos lietuvius. Vien Čikagoje ir jos apylinkėse LRŠ rėmėjai suaukojo apie $15.000, kurie pasiųsti LRŠ centrui Niujorke. Gegužės 27 d. šventėje, išklausius jūrininko V. Gadliausko pranešimą ir scenoje pamačius Kenoshos liet. taut. šokių grupės "Bijūnas" šokamus šokius, stambesnieji LRŠ rėmėjai bei mecenatai bus apdovanoti specialiais žymenimis.

RAŠYTOJŲ PAGERBIMAI

Balandžio 15 d. Lietuvių Tautiniuose namuose Čikagoje specialioje popietėje buvo pagerbtas svečias iš Britanijos rašytojas R. Spalis, eilės grožinės literatūros veikalų jaunimui ir rezistencijos temomis autorius. Sklandžiai pravestoje įdomioje popietėje dalyvavo daug rašto žmonių bei bičiulių. Vieno žinomo tautinės srovės veikėjo žodžiais, rašyt. R. Spalio popietėje didžiąją dalį susirinkusių sudarė katalikiškojo sparno žmonės. Tai džiuginantis reiškinys, kad, pagerbdami kūrėjus bei aplamai meną, mes nesiskirstom pasaulėžiūromis ar partijomis, bet sudarom vieną kultūringą lietuvių šeimą. Tikimės, kad rašyt. R. Spalis Britanijon grįžo pilnas malonių įspūdžių ir susirinkęs užtektinai medžiagos tolimesniam savo pradėtų romanų ciklui. Tik gaila, kad popietėje nepasirodė daugiau pasiturinčių mecenatų, kurie stambesniomis aukomis būtų parėmę rašyt. R. Spalio rašomų romanų išleidimą. Gegužės 13 d. Jaunimo Centre buvo deramai pagerbta rašyt. D. Brazytė-Bindokienė, laimėjusi LB švietimo tarybos premiją už naująjį veikalą jaunimui. Ji užaugo, išsimokslino bei kūrybiškai subrendo Čikagoje.

TRUMPAI

— "Carmen" operos paskutiniai du spektakliai Čikagoje gegužės 5 ir 6 d.d. praėjo su gražiu pasisekimu, nors maža dalis bilietų ir liko neparduota. Po paskutinio spektaklio Jaunimo Centre įvyko vaišės, dalyvaujant visam didžiuliam operos vienetui, mecenatams bei lietuvių spaudos žmonėms. — Sol. Gina Čapkauskienė, puikiai pasirodžiusi "Carmen" operoje, 1974. II. 2. sugrįš į Čikagą ir su sol. N. Linkevičiūte dainuos "Laiškų Lietuviams" metiniame koncerte. — Tradicinis spaudos balius, rengiamas Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdybos, įvyks 1974. I. 26 puošnioje Martinique restorano pokylių salėje, talpinančioje 600 svečių. Tai bus paskutinis spaudos balius, surengtas dabartinės LŽS centro valdybos, atgaivinusios nepr. Lietuvos lygio spaudos balių tradiciją. — Sol. Prudencija Bičkienė, dar vis aktyviai besireiškianti lietuvių muzikiniam gyvenime, $100 auka parėmė "Krikščionis Gyvenime" knygų serijos leidimą. Tokių apvalių aukų iš mūsų menininkų tarpo lietuviškoji knyga ar spauda retai tesusilaukia. — Akt. L. Barauskas su žmona, kaip privatūs svečiai, mėnesį laiko praleido okup. Lietuvoje.

SKAITYTOJAI PASISAKO

PELNO PASIDALINIMAS

Darnios veiklos dėka, paskutiniųjų keliolikos metų laikotarpyje JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės surengė jau keturias dainų šventes ir keturias tautinių šokių šventes.

Šie visi renginiai, kaip jau minėjau, buvo ruošiami JAV LB ir Kanados LB. Neskaitant vienos kitos išimties, visi renginiai yra davę mažesnį ar didesnį pelną. Pagal spaudoje paskelbtas žinias tas pelnas yra tekęs JAV Lietuvių Bendruomenei. Jeigu minėtus renginius ruošė abiejų kraštų Bendruomenės, kodėl pelnas lieka tik vienai? O gal pasidalinama, bet viešai neskelbiama?

Renginių talkininkas

PARAMA JAUNIMUI

Dažnai paverkšlename, kad mūsų jaunimas neskiria pakankamo dėmesio lietuviškai veiklai. Reikėtų paklausti, ar mums, vyresniesiems, netrūksta gerų norų jaunimui padėti? Štai turime jaunimo laikraštuką "Lietuvių Jaunimas", kurį pasiskaityti malonu ne tik jauniems, bet ir vyresniems. Šis žurnaliukas, atrodo, pasiekia jaunuosius, gyvenančius betkuriame kontinente, ir stengiasi sujungti juos lietuviškai veiklai.

Pasiskaičius 8—9 nr., matosi, kad dėl lėšų stokos laikraštuko tolimesnį leidimą bei kitą LJIC veiklą teks nutraukti. Atrodo, leidėjai kreipėsi, prašydami pagalbos, į Lietuvių Bendruomenės centrus ir JAV Lietuvių Fondą. Nors šie du organai, galima sakyti, yra turtingiausios mūsų institucijos, nei viena, nei kita nesutiko paremti šio vertingo darbo mūsų jaunimo labui. Labai gaila. Kodėl jiems nepadėti jų gražiame užsimojime?

Ta pačia proga noriu paminėti ir pareikšti pagarbą Šaulių Sąjungai, SLA ir pavieniams aukotojams, kurie kad ir mažomis aukomis parėmė "Lietuvių Jaunimo" leidimą bei kitą LJIC veiklą. Tikėkime, kad ir kiti prisidės, jeigu dar nepervėlu ir kol dar nepervėlu, prie šio gražaus darbo.

Mes turime nemaža puikaus jaunimo. Neseniai teko susirašinėti su Pabaltijo Studentų Sąjunga (Baltic Peoples Union) Illinois universitete. Buvau nustebintas jų pasiryžimu, atspaudintais straipsniais ir kita veikla. Taigi, tai kitas teigiamas pavyzdys iš mūsų veiklaus jaunimo darbų.

Ev. F.

Piano – Grand Piano specialistas
Padeda perkant ar parduodant pianinus, sąžiningai atlieka visokius remonto bei stygavimo darbus.
A. BRIČKUS • Tel. 534-0940 Toronte

TORONTO MIESTAS

Pranešimas atmatų išvežimo reikalu

Kadangi **pirmadienis, GEGUŽĖS 21,** yra nedarbo diena miesto tarnautojams, todėl tą dieną atmatos nebus išvežamos.

Pirmadienio išvežimas bus atliktas antradienį, o antradienio — trečiadienį.

H. F. Atyeo, P. Eng.,
gatvių priežiūros viršininkas

ĮSIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausias Amerikoj ir Europoj "JIB Haarpflege-Lotion" preparatas sulaiko **plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis,** padeda atgauti **natūralią plaukų spalvą.** JIB vartodami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoj. JIB Medicine Liq. 8 uncijos 16 savaičių $6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei:
2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba
J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIĄ DOVANĄ Į LIETUVĄ
SPECIALIUS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMUS
Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės galės nusipirkti ką tik nori už dalį reguliarios kainos. Tai lyg kad nueitum į krautuvę su $100 ir gautum $200 ar $300 vertės prekių ar net daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai gali būti iškeičiami į pinigus, t. y. į reguliarius rublius augščiausia verte.
PILNAI GARANTUOTA
GREIČIAUSIAS PRISTATYMAS
Pristatoma per 3 savaites
Mokama už specialų rublį $2.60
SI KAINA APIMA VISKĄ— JOKIŲ KITŲ MOKĖJIMŲ
Galite siųsti, kiek norite
PRAŠYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ ILIUSTRUOTŲ KATALOGŲ
Užsakykite dabar tik per
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. St., Fifth floor
New York, N.Y. 10010, USA.
Telefonas 982-1530

Labai svarbu!
Automobiliai
Garantuotas skubiausias pristatymas.
Prašome rinktis ir šių naujų modelių

"ŽIGULIS" VAZ 2101	$3520.00
Naujausias pagerintas Eksportinis modelis "ŽIGULIS" VAZ 2103	$4036.50
Station Wagon "FURGON"	$3881.25
Eksportinis modelis "MOSKVIČIUS" 412IE	$3570.00
"MOSKVIČIUS" 408 IE	$3285.00
"ZAPOROŽEC" ZAZ 968	$2250.00

Visos kainos JAV doleriais
Prašykite mūsų specialių biuletenių su automobilių ir apartamentų iliustracijomis
VARTOTI DRABUŽIAI
PRAŠYKITE MŪSŲ SPECIALIŲ BIULETENIŲ
Mes turime 24 metų patyrimą ir daug tūkstančių patenkintų klientų.

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS
• teikia patarimus planuojantiems keliones
• sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
• agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
• parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
• parūpina eismo priemones ekskursijoms
• patarnauja atsikviečiant gimines
Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KRONIKA

Sydnėjaus literatų būrelis ir skautai ukrainiečių salėje surengė literatūros vakarą, kurį pradėjo dr. Z. Zakarevičius, paskambinęs kelis M. K. Čiurlionio preliudus. Po to D. Bartkevičienė gražia tarsena jausmingai perskaitė J. Slavėno kruopščiai paruoštą pranešimą "Lietuviško kūrybinio žodžio keliai Sydnėjuje", kuriame trumpai apžvelgiamos Sydnėjuje išleistos lietuvių autorių knygos. Tada vakaro dalyviai buvo supažindinti su poetais A. Gasiūnu, M. Slavėniene, A. Prižgintaite, Br. Žaliu, A. Skirka ir A. Vesčiūnaite. Kaikurie savo kūrinius skaitė patys, o kaikuriems talkino deklamatoriai. Savo deklamacija stipriau pasireiškė tik A. Gasiūnas, geresnėmis deklamatorėmis buvo M. Kavaliauskienė ir gimnazistė G. Viliūnaitė. Prozai atstovavo A. Saudargienės, A. Mauragio ir J. Janavičiaus kūryba. Geriausiai pasirodė A. Saudargienė su savo novele "Bon voyage". Keletą liaudies dainų padainavo mūsų vietinis sol. J. Abromas. Šioji programos dalis savo lygiu buvo nedaug augštesnė už Lietuvoje kadaise rengtus gimnazijų literatūros vakarus. Antroji dalis buvo skirta mūsų klasikų kūrybai. Aktorius St. Skorulis įspūdingai padeklamavo porą M. Vaitkaus eilėraščių, aktorė A. Dauguvietytė-Šniukštienė — porą V. Mykolaičio-Putino eilėraščių. Akt. ir poetas A. Gasiūnas su pian. Z. Belkutės palyda programą užbaigė B. Sruogos fragmentu iš "Kazimiero Sapiegos". Ši programos dalis buvo augštesnio lygio ir pataisė pilką pradinį įspūdį. Vakarui gražiai vadovavo A. Saudargienė. Vietinei visuomenei šis vakaras buvo malonus mūsų kasdienybės pajvairinimas. Gaila, kad jame nedalyvavo nei J. A. Jūragis, nei V. Kazokas, stipresni poetai. Programa truko kiek perilgai — 3 valandas. Atsilankė apie 120 lietuvių.

ALB švietimo taryba sekančiai dviejų metų kadencijai sudaryta Adelaidėje. Jos nariai — kun. A. Spurgis, O. Zamoiskienė, K. Dundienė, V. Statnickas ir ALB krašto valdybos švietimo reikalų vadovė E. Dainienė. Pirmajame posėdyje buvo nutarta raginti ALB apylinkių valdybas, kad jos steigtų švietimo komitetus vietinei veiklai.

A.a. Domininkas Kuodis mirė Sydnėjuje. Velionis buvo vienas iš nedaugelio senųjų lietuvių, atvykęs Australijon prieš 46 metus. Buvo nevedęs, turėjo didelius namus, kuriuose priglaudė daugelį pokarinių ateivių, kai buvo sunku gauti butus.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Adelaidės skyriaus valdyba su vietinių studentų talka Velykų švenčių metu surengę pramoginę susipažinimo programą, o Atvelykio sekmadienį — informacinį vakarą, nušvietusį politinę būklę bei nuotaikas 1940-41 m., kurios daugeliui lietuvių baigėsi tremtimi.

Melburno Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugija išsirinko naują valdybą, vadovaujamą pirm. E. Šeikienės. Pirmasis naujosios valdybos parengimas — jomarkas su loterija bus gegužės 20 d.

Sydnėjaus naujieji Lietuvių Namai-Klubas jau pastatyti ir baldais, kilimais bei užuolaidomis puikiai išgražinti. Visi sydnėjiškiai, nariai ir nenariai, nepaprastai džiaugiasi. Sako, kad septintuoju pasaulio stebuklu buvo Sydnėjaus uosto tiltas, o dabar Lietuvių Namai tapo aštuntuoju pasaulio stebuklu. Šiuo metu baigiami statyti Sydnėjaus operos naujieji rūmai rudenį turbūt taps devintuoju pasaulio stebuklu. Gegužės viduryje Lietuvių Namuose rengiamas pirmasis pobūvis jų nariams. **V. Šliogeris**

Lietuvos istorija...

(Atkelta iš 2 psl.)

Pabaigoje tenka pasakyti, kad Pašutos veikalas labai perkrautas citatomis, ištraukomis. Daugelį kitų autorių samprotavimų jis priima tokius, kokie jie yra, jų nenagrinėja, o tik naudoja medžiagą kaipo tokią.

Šalia įvairių šaltinių gausumo ir jų neapipavidalinimo veikale kyšo didžiarusiškos tendencijos. Todėl veikalu naudotis tenka atsargiai, nes tos tendencijos gan sėkmingai paslėptos arba gražiai įvyniotos į "tiesą".

Man iš viso sunku suprasti, ką bendro turi vienas su kitu knygoje išvardinti skyriai, o dar sunkiau knygos turinį priderinti prie pavadinimo, kuris, kaip žinome, skamba šitaip: "Lietuvos valstybės susidarymas". Išskyrus knygos anrąją dalį, mano manymu, daug geriau tiktų kad ir šitoks pavadinimas: "Visuomeninė (arba sovietų terminu — "klasinė") santvarka, kuriantis Lietuvos valstybei".

• Namai
• Vasarnamiai
• Investacijos
• Viešbučiai
• Moteliai
• Mortgičiai
• Ūkiai
• Žemės sklypai
FRANK BARAUSKAS, F.R.I.
FRANK BARAUSKAS Limited, Realtor
FRANK BARAUSKAS INSURANCE
3828 Bloor St. W., ISLINGTON
231-6226 231-2661

A & B TAILORS
Sav. A. B. BERESNEVIČIUS
343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
Tel. 531-1432
VYRIŠKŲ IR JAUNIMO DRABUŽIŲ LIKVIDACINIS IŠPARDAVIMAS

Westway, Mississauga ir Kingsway rajone.
• Pirkėjams sąžiningas patarnavimas. •
R. Stasiulis Tel. 249-7691
Namų — 241-5181
Turiu didelį pasirinkimą modernių namų
FOR SALE UNITED TRUST REALTOR

NATŪRALAUS MAISTO KRAUTUVĖ
Utopia-Organic Natural Foods
Savininkai — Izidorius ir Anelė Gataveckai
1558 Bloor St. W. (priešais Lietuvių Namus), Toronto 9, Ont.
Krautuvės tel. 537-3862 • Namų tel. 535-0164
Lietuviški sūriai, medus, visokių rūšių duona, vitaminai, šviežia morkų sunka, natūrali kosmetika, sveikatos knygos ir daug kitų dalykų

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS,
VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.
412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTĖS
Dr. Bukowska-BEJNAR, R.O
Wiktoria BUKOWSKA, R.O
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

INSURANCE
DUDA 769-4612
2231 Bloor Street W.

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Anapilio sodyboje vykdomi stogo dengimo darbai. Kapinių lankymo dienai norima paruošti naująją aikštę automobiliams. Statybai aukojo $500: L. V. S.; $300: dr. A. B. Salkus; po $100: S. Z. Laurinavičiai, S. M. Kniukštos ir A. Klimas.

— Praėjusį sekmadienį paskutinį kartą atlaikytos 12 v. pamaldos. Nuo sekančio sekmad. pamaldos sekmadieniais par. bažnyčioje laikomos 10 ir 11 v.r.

— Ilgojo savaitgalio proga šį sekmadienį 11 v. r. — pamaldos Springhurste, Gerojo Ganytojo stovyklavietės salėje. Jose prisimenamas a.a. T. Trečiokas ketvirtųjų mirties metinių proga.

— Geriausi linkėjimai Stasiui ir Onai Baneliams, atšventusiems 50 metų vedybinę sukaktį.

— Pamaldos: šį šeštadienį 8 v.r. — už a.a. Oną Narušienę, sekmadienį 10 v. — už a.a. Petrą Traškevičių ir 11 v. — už a.a. A. Giedraitį.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Pereitą sekmadienį po pamaldų parapijos jaunimas įteikė visoms motinom po gėlę Motinos Dienos proga.

— Penktadienį, 6.30 v. v. — konfirmandų pamoka.

— Pamaldos sekmadienį — 9.30 val. ryto.

— Parapijos ir Moterų Draugijos metinė iškyla įvyks birželio 3 d. Vieta bus pranešta vėliau. Iškylos loterijai fantus priima Marija Dambarienė.

— Šiemetinė parapijos konfirmacija bus birželio 10 d., 12.30 v.

— Ryšium su parapijos deficitu ir artėjančia vasara paskutiniame parapijos tarybos posėdy gegužės 8 buvo nutarta prašyti iš kiekvieno aukojančio po $25. Ši auka virš metinio pažado įteikiama gegužės 27 d. arba birželio 3 d. pamaldose. Taryba supranta, kad nevisiems nariams tai bus įmanoma, todėl tikimasi, kad kitų parapijiečių duosnumas padengs skirtumą.

Lituanistinio seminaro ir šeštadieninės mokyklos mokslo metų užbaiga buvo sujungta su Motinos Diena. Minėjimo pradžioje X skyriaus mokiniai nuotaikingai suvaidino vaizdelį "Sekminių vainikas". Po vaidinimo buvo įteikti pažymėjimai 10 skyrių baigusiems mokiniams ir dvejų metų kursą baigusiems lituanistinio seminaro lankytojams. Mokyklą, mokinius ir motinas sveikino gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, LB apylinkės pirm. J. Karpis ir mokyklos tarybos pirm. kun. P. Ažubalis. Pakiliai praėjęs minėjimas susilaukė gausių dalyvių. Jo išvakarėse, šeštadienį, mokyklos tėvų komitetas Šv. Jono Kr. parapijos salėje surengė gražias vaišes mokyklos ir lituanistinio seminaro mokytojams.

Ona Eižinienė serga ir gydosi Šv. Mykolo ligoninėje.

LIETUVIŠKOS A. B. TAILORS vyriškų ir jaunimo drabužių krautuvės savininkai Beresnevičiai praneša, kad nuo gegužės 7 d. jau pradėjo likvidacinį išpardavimą. Prašome apsilankyti ir išsirinkti sau tinkamų eilučių, apsiaustų, kelnių, marškinių, kaklaraiščių ir kt. labai žemomis kainomis. Turime marškinių 17-18 nr. ir įvairių kelnių, tinkamų siuntimui į Lietuvą. (Sklb.)

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3 - 8008.

REIKALINGA VALYTOJA privačiam namui Prince Edward ir Bloor W. gatvių kampe. Skambinti vakarais tel. 239-1047.

PARDUODAMAS VASARNAMIS ir sklypas Springhurste, netoli lietuvių bažnyčios. Tel. 225-6339.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 767-4737.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūsių, kiemų ir perkraustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, statau naujus namus, parūpinu mortgičius ir darau įrengimus. Tel. 579-0309. KAZYS CIBAS.

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor - Durie gatvių
***Telefonas* 762-4252**
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Žuvusių studentų a.a. Sauliaus Steigvilos ir a.a. Jono Elvikio artimuosius giliai užjaučiame.

— Joną ir Oną Kalinauskus bei Stasį ir Oną Banelius, atšventusius moterystės auksinį jubilėjų, nuoširdžiai sveikiname. Žengiant į deimantinį jubilėjų, geros sveikatos ir Dievo globos!

— Mišios: ketvirtad., 8.45 — už a. a. Tėv. Modestą Stepaitį, užpr. bičiulių; šeštad., 8.30 v. — už a.a. R. Černiauską, užpr. J. J. Šarūnų, 9.30 v. — už a.a. Antanino, Juozo ir Stasio vėles, užpr. J. I. Morkūnų; sekmad., 8 v. — už a.a. S. Vaitiekūną, užpr. B. Vaitiekūnienės, 10 v. — už a.a. Antaninos ir Juozo vėles, užpr. J. Z. Stravinskų, 11.15 v. — už a.a. Simono ir Onos vėles, užpr. J. A. Ranonių; 12.15 v. — specialia int., užpr. Br. Urbelio.

— Sekmadienio vėlyvosios Mišios 12.15 v. vasaros metu nutraukiamos. Šį sekmadienį jos bus paskutinį kartą.

— Šį sekmadienį daroma speciali vyskupijos rinkliava šv. Tėvui.

— Tretininkų susirinkimas bus šį sekmadienį po paskutinių Mišių bažnyčioje.

— Gegužinės pamaldos šiokiadieniais — po 8 v. r. Mišių, šeštadieniais — po 9 v. Mišių, sekmadieniais — po Sumos, trečiadieniais — 7.30 v. v.

— Parapijos 20-mečio proga veikusi įvairių menininkų parapijai dovanotų darbų paroda susilaukė didelio dėmesio. Gaila, kad dėl vietos stokos galėjo būti išstatyta tik dalis kūrinių. Kadangi už patalpas parodoms nuoma neimama, menininkai parapijai padovanoja ką nors vertingesnio iš savo darbų. Tokiu būdu ateityje parapijos paveikslų rinkinys gali tapti neįkainojamu turtu. Šį rudenį parapijos Parodų salėj numatomos net 6 parodos: dailininkų a.a. Bričkaus, Stankūnienės, Petrikonio, Tamošaitienės, a.a. Galdiko ir Toronto liet. taikomosios dailės. Parodas paprastai globoja kuri nors lietuvių organizacija.

— Wasagos stovyklavietėje tuoj prasidės nemaži darbai. Kadangi kaikurie darbai sudėtingi, juos turės atlikti rangovai. Bet yra daugybė darbų ir ne specialistams, kurie turi būti atlikti iki stovyklų pradžios. Savaitgaliais ir net savaitės vidury bus organizuojamos darbo iškylos, Kurie gali, prašom prisidėti. Informacijų teirautis pas T. Tadą, par. raštinėje tel. 533-0621.

Lietuvių Namų žinios

— Įvairiems virtuvės darbams reikia personalo. Šiuo metu tie darbai yra atsitiktiniai, o vėliau bus nuolatiniai. Virtuvės įrengimai geri, moderūs, tad ir darbo sąlygos geros. Smulkesnių informacijų galima gauti Lietuvių Namuose arba tel. 533-9030 ir 762-6377.

— Gegužės 13, šį sekmadienį, 6.30 v.v., savose patalpose Lietuvių Namų nariai turėjo metinį susirinkimą, kuris nebuvo gausus. Dalyvavo 194 nariai ir nemažai svečių. Susirinkimas išklausė valdybos ir revizijos komisijos pranešimus, priėmė 1972 m. apyskaitą ir 1973 m. sąmatą, padarė kaikuriuos statuto pakeitimus ir išrinko valdybą ir revizijos komisiją. Valdybon buvo išrinkti — V. Stanaitis, J. Strazdas, O. Delkus, A. Laurinavičius, J. Karpis, K. Asevičius, J. Skrebutėnienė, B. Jackus, T. Stanulis, K. Batūra ir St. Banelis, revizijos komisijon — A. Jucys, J. Cisėnas ir V. Petraitis. Susirinkimas praėjo darbingai ir darniai.

Stasys ir Ona Baneliai pr. šeštadienį atšventė auksinę vedybų sukaktį. Iškilmė buvo pradėta padėkos pamaldomis Prisikėlimo parapijos šventovėje. Sukaktuvininkų pagerbime salėje dalyvavo daugiau kaip 100 svečių. Oficialiajai daliai vadovavo Aug. Kuolas. Pasakyta daug gražių sveikinimo kalbų. Abu sukaktuvininkai yra panevėžiečiai. Savanoris-kūrėjas S. Banelis Panevėžyje daugiausia ir darbavosi: miesto savivaldybėje, muzėjuje ir Šiaulių Sąjungoje. Kanadoje sukaktuvininkas uoliai reiškiasi lietuvių visuomeninėje veikloje, ilgus metus yra buvęs Tautos Fondo įgaliotiniu. S. O. Baneliai yra išauginę tris sūnus.

ČESNAKAS — geras vaistas

Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO
(sanding) poliravimo ir blizginimo darbus Toronte.
Alfonsas LE6-2805.

IŠRINKIME GRAŽIAUSIĄ TORONTO LIETUVAITĘ

Gegužės 26, šeštadienį, 7.30 v.v., Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor Street West,

įvyks grandiozinis

šokių vakaras

- Programoje Miss Vilnius rinkimai.
- Šokiams gros Algio Dimskio sustiprintas orkestras.
- Veiks įvairus bufetas.

Bilietai gaunami pas platintojus ir prie įėjimo.
Kaina $2.50, studentams ir pensininkams $1.50.
Maloniai kviečiame Toronto ir apylinkių lietuvius atsilankyti į šį nepaprastą vakarą.

Rengėjai: **sporto klubas Vytis, sporto klubas Aušra, karavano komitetas**

Velykų Bobutė A. Byszkiewicz su Birute Marcinkevičiūte N. Pr. Marijos seserų rėmėjų būrelio surengtame karnavale Toronte, Prisikėlimo par. salėje. Nuotr. S. Dabkaus

Netekus brangaus vyro, tėvelio, mylimo tėvuko ir uošvio,

žmonai LEOKADIJAI ČESĖKIENEI, sūnui ALGIUI, dukteriai LILEI NAKROŠIENEI, jos vyrui VLADUI bei anūkams — BIRUTEI ir ALGIMANTUI gilią užuojautą reiškia —

Dovilė, Jonas ir Silvija Kalpokai
Tampa, Fla.

A†A
Dr. Vytautui Baltrušaičiui

mirus, brolį dr. JONĄ su žmona ir velionies šeimą giliai užjaučiame —

L. S. Barčaičiai

PADĖKA

Staigiai mirus mūsų broliui

a†a Povilui Ališauskui,

nuoširdžiai dėkojame bičiuliams Klevelande už suteiktą pagalbą.

Toronte — Tėvams pranciškonams už Rožinį laidotuvių namuose, atlaikytas šv. Mišias ir palydėjimą į Šv. Jono kapines. Visiems draugams Oakvillėje, Toronte — už paaukotas šv. Mišias, gėles, lankymą laidotuvių namuose, nešimą karsto ir palydėjimą į paskutinę poilsio vietą.

Nuoširdus ačiū visiems už pareikštą užuojautą spaudoje, laiškais bei žodžiu. Ypatingas ačiū Otavos Lietuvių Bendruomenės valdybai.

Dėkingi — broliai **Pr. Vl. Ališauskai**

Toronto Lietuvių Akademikų Draugija nutarė atgaivinti savo veiklą, nes kasmet didėja augštąsias mokyklas baigusių lietuvių skaičius. Šiemet Toronto, Yorko ir kituose universitetuose bei augštosiose mokyklose yra daugiau kaip 200 lietuvių studentų. Draugijos naujon valdybon buvo išrinkti jaunosios kartos akademikai: Audrius Šileika, Aušra Karkienė, inž. A. Stonkus, A. Bajorinas ir Toronto universiteto lietuvių studentų klubo pirm. Antanas Šileika. Naujoji valdyba rengia išleistuves šiemet universitetus, institutus, kolegijas baigusiems lietuviams birželio 8, penktadienį, 8 v.v., Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W. Kviečiami dalyvauti visi diplomantai, jų tėvai, giminės, bičiuliai, organizacijų atstovai ir TL Akademikų Draugijos nariai. Informacijų teirautis pas valdybos sekretorių tel. 445-2337. Prieš keletą metų tokias išleistuves organizuodavo studentų tėvų ir rėmėjų grupė, o dabar ir ateityje jas rengs TL Akademikų Draugijos valdyba. **Kr.**

Federacinė Kanados vyriausybė O.F.Y. jaunimo programos rėmuose patvirtino Toronto universiteto lietuvių studentų klubo paruoštą vasaros darbų projektą ir paskyrė $9.875 lietuviškai kultūrai plėsti.

Dramaturgas Len Peterson, parašęs CBC radijo tinklui baltiečių likimą vaizduojančią dramą "Milžinų replėse" ("Trouble with giants"), už tą kūrinį gavo ACTRA premiją. ACTRA komisija kasmet skiria garbės premijas geriausiems Kanados aktoriams, autoriams, radijo ir televizijos programų kūrėjams. Šalia lietuvių bičiulio Len Petersono apdovanojimus šiemet gavo dar šeši asmenys, jų tarpe Max Ferguson, Peter Gzowski ir kiti.

Labai gausių dalyvių parapijų bažnyčiose ir Toronto lietuvių kapinėse susilaukė tragiškai žuvusių studentų a.a. Jono Elvikio iš Hamiltono ir a.a. Sauliaus Steigvilos iš Glen Mayer, Ont., laidotuvės. Ypač gausiai ir jautriai dalyvavo jaunimas. Abu studentai, laiveliui apsivertus, mirė nuo šalčio vandenyje.

UŽ LIETUVOS LAISVĘ KOVOKIME — TAUTOS FONDUI AUKOKIME

Lietuvių kapinių lankymo diena — gegužės 27, sekmadienį, 3 v.p.p. Šiemet kapinėse bus laikomos gegužinės pamaldos. Naujiems antkapiams pamatai išliejami: Perminui, Kaizerienei, Vaičekauskui, Kupčiūnui, Sadauskienei, Celejevskiui, Kazlauskienei, Sargaučiui, Asevičiui, Reikeniui, Vindašiui, Buožiui, Dolebienei, Valevičienei, Andrukaičiui, Pranckūnui, Ramui, Čelkui ir Weise.

Liūdnojo birželio minėjimą rengia Baltiečių Federacija birželio 14, ketvirtadienį, 8 v. v., Prisikėlimo parapijos salėje. Minėjimas bus pradėtas trumpu religiniu tremtinių prisiminimu, kurį praves lietuviai dvasininkai anglų kalba. Po to bus 15 minučių kalba ir vienos valandos bendras baltiečių koncertas. Minėjimas užbaigiamas vaišėmis. Speciali baltiečių radijo programa bus birželio 13 d., 6-7 v.v., iš radijo stoties CHIN 101 FM. Sibiro tremtinius visos parapijos prašomos prisiminti sekmadienio pamaldose birželio 10 arba 17 d.d. **A. Ž.**

Tautinių šokių grupė "Gintaras" suorganizavo mergaičių oktetą, kuriam vadovauja muz. Danutė Garbaliauskienė. Taip pat organizuojamas ir orkestras. Jam vadovaus muz. Jonas Govėdas. Jaunuoliai ir jaunuolės, mokantys groti ir norintys dalyvauti "Gintaro" orkestre, kviečiami paskambinti J. Govėdui tel. 531-5870 arba J. Karasiejui tel. 279-9079.

Prisikėlimo parapijos knygynas šį sekmadienį, gegužės 20, bus uždarytas, bet veiks sekančiais sekmadieniais.

Dienraštis "The Toronto Star" balandžio 27 d. pranešė, kad Wasagoje nebus leidžiama važinėti automobliais ežero pakrante. Automobiliams pastatyti bus įrengtos aikštės 100 jardų nuotolyje nuo ežero. Lietuviams teko nugirsti gandus, kad prie lietuvių bažnyčios esantis miškas gali būti iškirstas ir ten įrengta aikštė 800 automobilių. Ar juose esama tiesos, tuo tarpu nežinia. Springhurst vasarvietėje, kur daug lietuvių turi vasarnamius ant ežero kranto I ir II eilėje, jau vykdomas sklypų nusavinimas. Beveik visi savininkai yra gavę reikalavimus įsileisti valdžios įkainotojus į vasarnamius, kurie nustatys jų kainas. Dalį vasarnamių valdžia jau yra nupirkusi abipusiu susitarimu su savininkais. Siūlomos kainos yra žemokos. Kiekvienas vasarnamio savininkas su nekilnojamo turto pardavėju turėtų pats nustatyti dabartinę vasarnamio kainą ir šiuos duomenis parodyti valdžios atsiųstiems įkainotojams. Vasarnamių savininkai turi teisę atmesti pasiūlytas peržemas kainas, nuo nusavinimo dienos kreiptis į teismą ir, net pralaimėję bylą, gyventi dar vienerius metus. Peticijų komisija priešinsis kurorto gadinimui, rinks parašus ir prašys valdžią palikti vasarnamius arba teisingai atsilyginti už nusavintas nuosavybes. A. L.

Iš Toronto salos aerodromo vyksta susisiekimas lėktuvais su kaikuriomis artimesnėmis vietovėmis. Jį dabar planuojama pagerinti. Po trejų metų Toronto gyventojai iš to aerodromo galės pasiekti apie tuziną vietovių pietinėje Ontario dalyje. Kelionė lėktuvu bus daug trumpesnė ir patogesnė, negu traukiniu ar autobusu. Iš Toronto į St. Catharines bus galima nuskristi per 20 minučių už $15, o kelionė autobusu užtrunka 1 val. 45 min. ir kainuoja 3 dolerius. Dabar kaikurios vietovės aptarnaujamos "Otter" 20 vietų dvimotoriais lėktuvais. Numatoma įvesti "De Havilland" 48 vietų dvimotorius lėktuvus. Pirmo lėktuvo kaina — apie $750.-000 dolerių, o antrojo — $2,3 mil. Susisiekimas tarp Toronto ir Montrealio tokiais lėktuvais bus vienuolika dolerių pigesnis ir greitesnis, negu skrendant iš Maltono aerodromo turbininiais lėktuvais.

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Užpr. sekmadienio pamoksle klebonas kreipėsi į parapijiečius, prašydamas kiek galint daugiau įsijungti į choristų eiles ir tuo sustiprinti bei pagražinti savo parapijos mišrų chorą.

— Visi parapijiečiai, prieš vasaros pradžią, esate kviečiami sekmadieniais gausiau atsilankyti į savo šventovę, nes vėliau nevisuomet turėsim laiko.

— Gegužės 12 d. mūsų šventovėje sukūrė šeimos židinį P. Astrauskas ir A. Tušaitė. Graži ir turtinga vestuvių puota įvyko parapijos svetainėje. Sveikiname jauną lietuvišką šeimą ir linkime daug laimės bei sėkmės.

— Iz Ambrasienė, paviešėjus V. Vokietijoje 4 savaites, jau sugrįžo atgal į Montrealį. Ji yra labai patenkinta savo kelione ir gražiai praleistu laiku.

— Gegužės 5 d. mūsų svetainėje įvyko laikraščio "NL" spaudos balius. Karalaitė išrinkta E. Pakulytė.

— Klebonas kun. dr. F. Jucevičius išvyksta atostogų nuo birželio 11 iki birželio 30 d. Parapijiečiai, kurie turite kokių nors reikalų pasistenkite juos sutvarkyti prieš išvykimą. Kleboną pavaduos tas pats prancūzų tautybės kunigas, kuris pavadavo ir pernai.

— Gegužės 19 d. mūsų šventovėje ruošiasi sukurti šeimos židinį: P. Kudreikis su M. Daunoravičiūte ir R. Kličius su V. Blauzdžiūnaite, rugsėjo mėnesį — E. Petrulis su D. Sabalyte ir E. Ambrasas su F. Meunier.

— Mirė K. Vizgirdienė, 76 metų amžiaus. Palaidota gegužės 8 d. **K.A.**

Aušros Vartų par. žinios

— Nuoširdžiai dėkojame A. Vazalinskui už meniską pažymėjimų išrašymą priėmusiem Pirmąją Komuniją ir Sutvirtinimo Sakramentą.

— Šv. Onos Draugija birželio 3 d. organizuoja kelionę į Švenčiausios Jėzaus Širdies šventovę Sherbrooke. Jos kaina — $5. Tėvas Aranauskas sutiko jai vadovauti. Išvažiuojama po 8 v. Mišių nuo Aušros Vartų parapijos. Registruotis reikia tuojau pas Anelę Ūsienę tel. 484-3425 arba pas M. Grinkienę tel. 769-1598.

— Parapijos išlaikymas yra visų atsakomybė. Mes jau skelbėme, kad reikės daryti daug pataisymų. Vasarą daugelis iš jūsų išvažiuoja į gamtą. Tai yra gražu ir reikalinga sveikatai, bet mes prašytume taip pat neužmiršti, kad parapija negali uždaryti durų ir per vasaros mėnesius. Tik ketvirtadalis mūsų parapijiečių prisideda vos po dolerį savaitėje prie parapijos išlaikymo. Prašėme visus naudoti vokelius. Jie parodytų dar aiškiau parapijos galimas pajamas. Nenorėkime, kad tik keli žmonės išlaikytų parapiją. Šias pastabas priimkite ne kaip skundą, bet kaip paprastą reikalo konstatavimą.

— Parapijos metinė vakarienė bus lapkričio 3 d., o gegužinė nukelta į rugpjūčio mėnesį.

Katalikių Moterų Draugijos paskutinis susirinkimas prieš vasarą — gegužės 27 d., po 11 val. Mišių, Seselių Namuose. Bus Velykų stalo apyskaita, vaišės narėms ir visiems, prisidėjusiems prie šio parengimo darbu ar maistu.

Montrealio dienraščio "Le Devoir" pranešimu premjero R. Bourassos vyriausybė jau yra gavusi Fantus bendrovės studiją, kurią 1971 m. užsakė G. Levesque, ministeris pramonės ir prekybos reikalams. Fantus bendrovės atstovai, ištyrę 277 Kvebeke veikiančias kanadiškas ir amerikietiškas bendroves, konstatuoja, kad 20% norėtų išsikraustyti iš Kvebeko dėl politinių, ekonominių ir socialinių sąlygų. Studijoj taipgi teigiama, kad Kvebeke nenorėtų įsikurti 72% Ontario bendrovių ir 47% amerikietiškų bendrovių. Pagrindinės priežastys — separatizmo grėsmė, nepalankus politinis klimatas, darbo unijų keliami neramumai.

TORONTO, ONT.

William Markiewicz dienraštyje "The Toronto Sun" kartą į savaitę turi nuolatinę savo skiltį "The Ethnic Press", kurioje pateikia ištraukas iš etninės spaudos puslapių. Balandžio 25 d. jis šią skiltį užpilė straipsniu apie daugiakultūriškumą, kuris yra susilaukęs ir pagyrimų, ir kritikos. Daugiakultūriškumą dažniausiai kritikuoja asmenys, nepasitikintys "svetimaisiais". W. Mankiewicz primena skaitytojams, kad daugiakultūriškumas nesudaro jokio pavojaus nei angliškai, nei prancūziškai kultūrai Kanadoje. Etninės grupės niekada neturės bendro kultūrinio ar politinio fronto, nes joms trūksta tarpusavio jungties. Daugiakultūriškumas padeda etninėms grupėms įveikti nepasitikėjimą savimi, nes jos jaučiasi galinčios praturtinti Kanadą. Viso krašto bendroji kultūra daug laimi, kai kanadiečiai, neišvykdami užsienin, turi progą savo kaimynystėje susipažinti su viso pasaulio kultūrų pavyzdžiais. Kiekviena didžioji civilizacija išaugo daugelio kultūrų įtakoje pagrindinei kultūrai. Anglų ir prancūzų kultūra taip pat yra susidariusi evoliucijos keliu. Tiems, kurie yra nusistatę prieš daugiakultūriškumą, W. Mankiewicz pataria atkreipti dėmesį į visiems gerai žinomą faktą, kad kelis milijonus Kanados gyventojų sudaro etninės grupės ar jų kilmės žmonės. Kanadiška tolerancija ir daugiakultūriškumas yra graži pamoka visiems.

Metropolinio Toronto taryba patvirtino naująjį $817.800.000 biudžetą. Nekilnojamos nuosavybės mokesčiai už vidutinį namą, ikainotą $5.000, sumažinami $12.85, t. y. 2.57 tūkstantosios. Šie mokesčiai biudžete sudarys 52% pajamų.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.5%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 m.	6.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.	7.0%	Investacines	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 m.	7.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.